

Tütün ve tütün tekeli kanunu tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Tütün ziraati kanunu teklifi ve Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu ile Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar'ın, Tütün ve tütün tekeli kanunu teklifi ve Tarım, Ticaret, İçişleri, Adalet, Gümrük ve Tekel ve Plân komisyonlarından seçilen 3 er üyeden kurulu Geçici Komisyon raporu (1/205, 2/198, 2/362)

Tütün ve Tütün Tekeli kanunu tasarısı (1/205)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71/107-3054

25 . 5 . 1966

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 14 . 5 . 1966 tarihinde kararlaştırılan «Tütün ve tütün tekeli kanunu tasarısı» gerekçesi ve ilişkileri ile birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

TÜTÜN VE TÜTÜN TEKELİ KANUNU GEREKÇESİ

Tütün konusu üretici ve tüketici memleketlerin ekonomik hayatlarında önemli bir rol oynamaktadır. Elvvelce bizim gibi iklim ve toprak şartları uygun olan az sayıda memleketin tekeli altında bulunan tütün üretim ve ticareti, teknik imkânlardan yararlanmak suretiyle birçok devletin gelir sağlamaya çalıştığı bir konu haline girmiş bulunmakta ve uluslararası ticaret hayatında şiddetli rekabet hareketleri doğurmaktadır. Çünkü dünya yüzünde tüketimi durmadan artan bu maddeden dış ticaret yoluyla veya çeşitli şekillerde alınan Tekel veya kontrol resimleriyle sağlanan gelir de o oranda artmaktadır.

Memleketimizde 300 yıl gibi uzun bir geçmişi olan tütün konusunun tarımsal, sosyal ve ekonomik hayatımızdaki önemli yeri ve bugünkü şartlar altında karşılaşılan şiddetli rekabet hareketleri göz önünde bulundurulursa tütüncülük hakkındaki kanunların zamanımızın gerek ve şartlarına aydurlmasının zorunluğu kolayca anlaşılır.

Halen yürürlükte bulunan 3437 sayılı Tütün ve tütün inhisarı Kanunu» tütün işlerimize ait idari ve kısmen teknik hususları kapsamakta ise de, bunların yarım yüzyıl evveline ait usul ve kuralların devamından başka bir şey olmadığı bilinmektedir. Adı geçen kanun yürürlüğe girdiği 1938 yılından bu yana gerek dünyada ve gerekse memleketimizde meydana gelen ekonomik, sosyal değişiklik ve devrimlerin 3437 sayılı Kanunun yerini alacak yeni bir kanun hazırlanmasını zorunlu kıldığı. 1943 yılında İzmir'de 1950 yılında Anakara'da toplanan Tütün Kongreleri ile muhtelif zamanlarda yapılan toplantılarda ısrarla belirtilmiştir.

8 . 2 . 1963 gün ve 11329 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 5 yıllık kalkınma plânının 1963 programında, 3437 sayılı Tütün ve tütün inhisarı Kanununun bugünkü şartlara uydurulması için bir tasarımın hazırlanacağı belirtilmiştir.

Yukarda açıklanan zorunluklara ve kalkınma plânının gereklerine uyularak, tütünle ilgili değişik topluluk ve kuruluşların fikir ve görüşlerinden, tütün kongre ve komitelerinin dilek ve kararları ile uzun yılların deneylerinden yararlanılmak suretiyle hazırlanan bu tasarımın başlıca özellikleri aşağıda anahatlarıyla açıklanmıştır :

1. Tütün üretiminin ekonomik ve ticari gereklere göre ayarlanmasını mümkün kılan hükümler eklenmiştir.

2. Bugünkü satış usullerinin ilkelliği sebebiyle ekici tütün satışlarında meydana gelen ve çok defa ekicilerin zararına sebeb olan anormal fiyat iniş ve çıkışlarını önleyecek bir tedbir olarak tütünlerin kurulacak satış yerlerinde artırma ile satılmasına imkân veren yeni hükümler konulmuştur.

3. Tütüncülükle ilgili çeşitli kuruluşların görüşlerinin yerinde kararlara süratle ulaşmasını ve ilgili bakanlıkların çalışmalarının bir millî tütün politikası yönünde koordine edilmesini sağlayacak yeni hükümlere yer verilmiştir.

4. Memleketimizde tütün ekisperi yetiştirilmesinde izlenen eğitim sisteminin, dünyada uygulanan sistemlere göre yeterli olmadığı ve geleceğin ihtiyaçları karşısında daha da yetersiz kalacağı düşünülerek tütün ekisperi yetiştirilmesi işinin bir yüksek okul açılması suretiyle halli esas olarak alınmıştır.

5. Tütün satışlarında ekicilerin aldatılmasına engel olacak yeni hükümler konulmuştur.

6. Tütünlerimizin niteliklerini korumak amacıyla, 3437 sayılı Kanunda noksan olan teknik hükümler eklenmiştir.

7. Türk tütünlerinin imal tiplerinin tütün teknolojisine ve piyasa gereklerine uygun olarak standardize edilmesini sağlayacak yeni hükümler konulmuştur.

8. Tütün ihracatımızın, imal tiplerinin standardizasyonu bakımından teknik denetlenmesi sağlanmıştır.

9. 3437 sayılı Tütün ve tütün inhisarı Kanunundaki eski rejî görüşünün kısmen tesiri altında olup ve ekici, tüccar ve Devleti lüzumsuz yük ve giderleri zorlayan yükümlülükler ya ender hallerde bırakılmış ya hafifletilmiş veya tümü ile kaldırılmıştır.

10. Kuruntu ve kaygı ile vatandaşları cezalandırmaktan kaçınılmış buna karşılık düzeni bozan ve kanuna uymayan hareketlere ait cezalar suçların niteliğine ve günün şartlarına göre artırılmış, tekrarlanmaya ait cezaları kaldırılmıştır.

Tasarıya özellik veren bu prensipler, aşağıda her maddenin gerekçesinde ayrı, ayrı açıklanmıştır.

Madde 1. — Bu madde tasarımın birinci bölümünde yer alan hükümleri tesbit amacını gütmektedir.

Madde 2. — Bu madde, tütün ekenlerin taşınması gereken şartlar belirtilmek amacıyla 3437 sayılı Kanunun 21 ve 23 ncü maddeleriyle 13 ncü maddesinin birinci fıkrası hükümlerine benzer olarak düzenlenmiş ve 4036 sayılı Teşkilât Kanunu gereğince Tekel memurları da Devlet memurları hak ve borçlarını kazanmış bulduklarından 3437 sayılı Kanundaki (Inhisarlar İdaresi memurları) kaydı kaldırılıp genel bir anlam verilerek (Devlet memurları) deyişi konulmuştur.

Madde 3. — Bu maddenin birinci fıkrası 3437 sayılı Kanunun 11 ncü maddesinin birinci fıkrasının benzeridir. Ancak, tütüne ait bütün hükümleri kapsıyan bir kanunda esas olarak tütün ekimine izinli alanların belirtilmesinin uygun olacağı düşünülerek yasak ilçeler yerine tütün tarımı serbest olan ilçeler gösterilmiştir. Zamanla idari teşkilâta yapılan değişiklikler sebebiyle tütün tarımına yasak olan alanlardan serbest olan alanlara bağlanan köy, bucak ve ilçelerden tütün dikmek için sürekli başvurular yapıldığı gibi, bâzı yerlerde de bu gibi değişiklikler evvelce konulmuş yasağın kaldırılmış olduğu şekilde anlamlandırılarak tütün dikildiğinden bu gibi hallerin önüne geçmek için maddenin ikinci fıkrasındaki hüküm tasarıya katılmıştır.

Maddenin (a) ve (b) fıkraları 3437 sayılı Kanunun 11 nci maddesinin 4 ncü fıkrasına paralel olarak düzenlenmiş ve iyi nitelikte Türk tütünyetiştirilmesi kabil olmıyan orman açmaları ile yanık orman alanlarında tütün tarımını yasaklayan bir fıkra eklenmiştir.

Tütünlerimizin niteliklerini korumak amacıyla orman açması veya yanık orman alanı olduğu Orman İdaresi tarafından belirtilecek yerlerde tütün tarımı yasak edilmiştir.

Madde 4. — Tütüncülüğümüzde karşılaşılan zorluklardan çoğunun üretimin miktar ve kalite bakımından düzenlenmesinin bir esasa bağlanmamış olmasından doğduğu ve üretimin sadece fiyat politikası ile düzenlenmesinin kabil olmadığı, senelerdir süre gelen tecrübelerle anlaşılmıştır.

Bu madde, tütün üretiminin gereken yıl ve yerlerde, memleket iktisadi ve ticari gereklerine ve satış imkânlarına göre ayarlanması suretiyle tütün ekicisini ve tütüncülüğümüzü, üretim miktarı ile istek arasında zaman, zaman doğan dengesizliklerin meydana getirdiği sonuçlardan korumak amacıyla konulmuştur.

Madde 5. — Hastalık ve zararlı böcek tahribatı sebebiyle niteliği bozulan tütün ürünü ticari değerini de kaybedeceğinden, tütün tarımının bu sebeple iktisadi olmak niteliğini kaybettiği yerlerde tütün ekicisini zarardan korumak ve hastalıkla savaşmayı kolaylaştırmak amacıyla konulmuştur.

Madde 6. — Tütün tarımının yasak edildiği yerlerde, toprağın ekici veya Devlet tarafından ıslahı halinde iyi nitelikte tütün yetiştirilmesi kabil olabileceğinden bu gerçekleştiğinde yasağın devamına sebep kalmıyacağı için 3 senelik deneme şartına bağlı olarak bu hüküm konulmuştur.

Madde 7. — Bu kanun, tütün ekimi yasak olan veya serbest olup da sonradan sınırlı yasak veya hastalık ve zararlı böceklerin önlenmesi için geçici yasak uygulanan yerlerde dikilen tütünlerin sökülmesini zorunlu kıldığından bu gibi kanuna aykırı hareketlerin vaktinde haber alınabilmesi ve hattâ yapılmadan evvel önlenmesi amacıyla muhtarlar haber vermekle yükümlü tutulmuştur.

Madde 8. — Maddenin (a) ve (b) fıkraları 3437 sayılı Kanunun 9 ncü maddesi ile 20 ncü maddesinin birinci fıkrası hükümlerine paraleldir. 3437 sayılı Kanunun 9 ncü maddesinde yurt dışına tütün tohumu çıkartılması kesin olarak yasaklanmış olmasına rağmen, tütün tohumları çok küçük olduğu için yurt dışına çıkarılmasının kontrolü ve önlenmesi imkânsızdır. Ancak, yabancı ülkelerde yetiştirilen Türk tütünleri, iklim ve toprak şartları uygun olmazsa kısa zamanda niteliklerini kaybedeceklerinden zaman zaman tohum yenilenmesi gerekecektir. Bu iş için de bol miktarda tohum ihracı gerekir. Bu ise kanunla yasaklanmış bulunmaktadır. Buna karşılık önlenemeyeceği göz önünde tutularak fen kuruluşlarına bilimsel denemeler amacıyla ve karşılıklı şartıyla istek halinde 10 gramı geçmemek üzere tohum gönderilmesini ve aynı amaçlarla tohum getirtilmesini iki Bakanlığın ortak yetkisine bırakan (c) fıkrası tasarıya yeni bir hüküm olarak eklenmiştir.

Madde 9. — Yurdun değişik iklim ve toprak şartlarını taşıyan tütün ekim bölgelerinde yüz yıllardan beri süren tabii ayıklanma sonucunda meydana gelen ve dünya pazarlarında üstün nitelikleriyle ün kazanan tütün çeşitlerimizin bu niteliklerini koruyabilmeleri için bilimsel esaslara göre ıslah edilmeleri ve her bölgede o bölgenin iklim ve toprak şartlarına uyumuş, ekici ve alıcıların rağbetini kazanmış olanlardan başka çeşidin ekilmemesi teknik bir zorunluktur. Bu zorunluğun karşılanması için tütün çeşitlerimizin ıslahı çalışmalarına paralel olarak bölgelerde üretilecek ıslah edilmiş tütün tiplerinin iç ve dış pazar ihtiyaç ve istekleri göz önünde tutularak tesbit edileceğini ve gerektiğinde değiştirilebileceğini öngören ve 3437 sayılı Kanunda bulunmıyan bu hüküm tasarıya bağımsız bir madde olarak konulmuştur. Bölgeler arasında tohum ve fide taşınması başka bir madde ile kesin olarak yasaklanmış bulunduğundan tütün çeşitlerimizin kısa bir sürede standartlanması mümkün olacaktır.

Madde 10. — Bu madde 3437 sayılı Kanunun 15 ve 16 ncü maddelerindeki ıslah ve üretme ile ilgili hükümlere paraleldir. Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarının araştırma ve ıslah organları tarafından ıslah edilip üretilecek tohumlarla örnek fideliklerde yetiştirilecek fidelerin ekicilere parasız verilmesi suretiyle tütünlerimizin ayıklanmasına hizmet esası korunmuştur.

Madde 11. — Tütün hastalık ve zararlarının bir sene ürününden, onu kovalıyan sene ürününe geçmesinde, tarlada kalan sap ve filizler önemli rol oynamaktadır. Bu özellikle tütünlerde büyük zararlara sebeb olan mavi küf hastalığı bakımından önemlidir. Bu sebeple 3437 sayılı Kanunun hükmü tarladaki sapsarı sökme için ekiciye verilen mühlet uzatılmak suretiyle değiştirilerek tasarıya konulmuştur.

Madde 12. — Bu maddenin birinci fıkrasında, fideleklerin kontrolünü ve Hükümetçe tütün ekicilerine yapılan tarımsal uyarma ve yardımların kolaylığını sağlamak üzere arazi ve su durumu uygun olmak şartıyla tütün fideleklerinin köylerin bir veya birkaç yerinde toplu olarak yapılacağı gösterilmiştir. (b) ve (c) fıkraları, 3437 sayılı Kanunun 19 ncu maddesinin benzeri olup sözü geçen kanundaki lüzumsuz diğer hükümler çıkarılmak suretiyle düzenlenmiştir. Gerçekten, hastalaksız ve sağlam fide yetiştirmek için fideleklerin hazırlama ve bakımına dikkat edilmesi ve içine ve etrafına başka bitki dikilmemesi ve fidelek yerinin temiz tutulması amacı sağlamaya yeterli gelmemektedir. Her bölgede ekilecek tütün çeşitleri, 9 ncu madde gereğince tesbit edilmiş bulunacağından 3437 sayılı Kanunun (Yunan sarısı) tohumunun ekilmesini yasaklayan hükmüne yer verilmemiştir.

Madde 13. — Yarım dekardan daha küçük yerde tütün dikimi, elde edilecek tütünün miktarınca azlığı sebebiyle, kanunun ekici tütünlerinin işlenmesi ile ilgili hükümlerinin yerine getirilmesine engel olacağından bu gibi küçük yerlerde tütün dikilmemesi teknik bir zorumluktur. Arazisi dar olan yerlerin özel durumu göz önünde tutularak bu gibi yerler için ayrı hüküm konulmuştur.

Madde 14. — 3437 sayılı Kanunun 14 ncu maddesinin aynı olan bu madde iyi nitelikte tütün üretimini sağlamak ve tarladaki tütünlerin hastalık ve zararlardan korunması amacıyla konulmuştur.

Madde 15. — 3437 sayılı Kanunun 21 ve 22 ncu maddelerine paralel olarak hazırlanan bu maddede esaslı değişiklikler yapılmıştır :

3437 sayılı Kanun hükümleri, ekicileri tütün diktikleri alanı bildiren beyannemeleri, dikimi takibeden 15 gün içinde muhtarlar aracılığı ile Tekel İdaresine vermelerini ve karşılığında (Ziraat kontrol müdürlükleri) almalarını öngörmekte iken tasarıda bu şekil değiştirilmiş ve ekicilerin tütün ekecekleri alanı önceden haber vermeleri esas kabul edilmiştir. Bu amaçla ekicilerin hazırlayacakları tütün ekim istek kâğıtlarını yine muhtarlara onaylatmak suretiyle o yerin Tekel İdaresine vermeleri ve istek kâğıtlarının Tekel İdaresince incelenmesinden sonra hazırlanacak tütün ekim müdürlüklerinin muhtarlar aracılığı ile ekicilere dağıtılması uygun görülmüştür.

Bu şeklin faydası; muhtarların köylerinde tütün ekimine izinli ve izinsiz olanları o yerin Tekel İdaresinden daha iyi bileceklerinden ekim istek kâğıtlarının verilmesi sırasında kanuna uymayan durumları tesbit ve gereğini yerine getirebilecekleri ve böylelikle bu gibi halleri önleyebilecekleridir.

Tüzükte muhtarların istek kâğıtlarının kontrolünde ne gibi hususlara dikkat edecekleri ayrıca gösterilecektir. Bu suretle muhtarlar eskisine bakarak istek kâğıtlarını onaylamadan evvel, ekicilerin ve tarlaların durumunu kanunda bulunan hükümler çerçevesinde daha esaslı bir şekilde incelemek zorunda kalacaklarından bu emeğe karşılık istek kâğıtlarının 100 kuruşluk onaylama ücretine tabi tutulması uygun görülmüştür.

Madde 16. — Ekicilerin, kanunda gösterilen sebeplerle, tütünlerini kırimdan önce kısmen veya tamamen, tütün dikimine yetkili kimselere devredebilmek esas kabul edilmiş, ancak tütünlerin piyasa açıldığı zaman belli olacak fiyatlardan daha düşük fiyatla toplanması suretiyle ekicilerin aldatılmasına yol açacak devirleri önlemek amacıyla devir işlemi şarta bağlı tutulmuş ve ayrıca da bir kişinin birden fazla ekicinin tütününü devralmasına engel olacak bir hüküm eklenmiştir.

Madde 17. — Bulaşıcı hastalıklar genellikle dip yapraklarda başladığı, toprağa çok yakın olduğu için dip yapraklar çok tozlu olduğu ve birleşim bakımından tam anlamıyla tütün niteliği göstermediği için kırimdan önce yok edilmesi kabul edilmiştir. Bu yaprakların tahmin kurulları-

nın gözü önünde yok edilmesi uygulamada imkânsız olduğundan 3437 sayılı Kanunun 24 nci maddesindeki bu hüküm kaldırılmıştır. Filizler tütün niteliğinde olmadığından toplanmasını yasak eden hüküm bırakılmıştır.

Bu madde hükmüne rağmen toplanıp yok edilmiyen dip yapraklarla, toplanan filizler 19 ncu madde gereğince yapılacak ambar muayenelerinde tesbit edilecektir.

Madde 18. — 3437 sayılı Kanunun 31 nci maddesiyle 35 nci maddesine dayanılarak 728 numaralı Kararname ile yürürlüğe konulmuş olan «Tütünlerin ekiciler elinde işleme usulleri hakkındaki Nizamname» hükümlerine paralel olarak düzenlenen bu maddede, denklemler hazırlanmasında ekicilerin uymaları gereken yükümlülükler gösterilmiştir. İleri derecedeki külleme, akdamar ve mavi küf gibi hastalıklar, tütünün içim değerini tamamiyle kaybetmesine sebeb olduğu için böyle tütünlere de imhalıklardan sayılmıştır.

Madde 19. — 3437 sayılı Kanunun 31, 34, 35 ve 44 nci maddelerindeki hükümlere benzer olarak düzenlenen bu maddede, evvelce yalnız tütünlere karıştırılan yabancı maddeler, filiz tütünlere ve fazla ıslaklıktan meydana gelen miktarların yaprak tütün borcuna karşılık tutulmaması hususuna karşı ekiciye verilen itiraz hakkı, maddenin bu şekli ile ambarlama muayenesinin tamamına tanınmış ve itiraz kuruluna ekici ve tüccar birliklerinden iki temsilci konulmak suretiyle ekicinin görevini sağlamak düşünülmüştür.

Yalnız gerek 3437 sayılı Kanun ve gerekse bu tasarıya göre tütün denklemlerinin işleme şekilleriyle denklemler içerisindeki tütünlerin niteliklerini tesbit yetkisi sadece ehliyetnameli tütün eksperlerine tanınmış olduğundan itiraz kurullarının esas olarak ehliyetnameli eksperlerden, ehliyetnameli eksper yoksa tütünden anlıyan kimselerden kurulması zorunluluğu belirtilmiştir.

Madde 20. — Ekici tütünleri satış piyasalarının açılabilmesi için, ekicilerin tamamının tütünlerini denk haline getirmiş olmaları alıcıların da bütün hazırlıklarını bitirerek eşit şartlarla piyasaya katılabilecek durumda bulunmaları gerekmektedir.

Eşit şartların meydana gelmediği ve piyasada rekabetin kurulmadığı belirsiz zamanlarda özellikle piyasa açılış tarihinden evvel yapılan bu gibi tütün alım satımları önemli bir ekici ve alıcı kütlesinin zarara uğramasına sebeb olmaktadır.

Bu sakıncaları önlemek amacıyla piyasa açılış tarihlerinin Bakanlıklararası Tütün Kurulunca tesbit ve ilânı ile ekici tütünlerinin piyasa açılış tarihlerinden evvel alım satımlarını yasaklayan yeni hükümler eklenmiştir.

Madde 21. — 3437 sayılı Kanunun 50 ve 54 nci maddelerine paralel olarak hazırlanan bu maddede piyasa açılıp fiyat belli olmadan tütünlerinin düşük fiyatlarla alınması suretiyle ekicilerin zarara sokulmasını önlemek amacıyla, alım satım sözleşmelerinin düzenlenmesi ile ilgili yeni hükümler eklenmiştir.

Tasarının, piyasa açılış tarihlerinin Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından tesbit ve ilânına ve bu tarihlerden evvel satışların yasak edilmesine dair 20 nci maddesi hükmü karşısında, bu sözleşme kâğıtlarına sahip bulunan bâzı alıcıların piyasa açılmadan gizlice sözleşme düzenliyerek yapacakları alımları önlemek amacıyla sözleşmelerin üzerine Tekel İdaresince aiddikleri ürün yılı yazılıp onaylanması ve piyasa açılış tarihinden önce belirli bir süre içerisinde alıcılara dağıtılması hakkındaki hükümler eklenmiştir.

Madde 22. — Bu madde 3437 sayılı Kanunun 56 nci maddesinin benzeridir. Alım - satım sözleşmesinin şartlarına uyan ekicilerin hukukunu, zorlayıcı sebeb olmaktan tütünleri teslim olmaları ve bedelini ödemekten kaçınacak alıcılara karşı korumak amacıyla konulmuştur.

Madde 23. — Piyasa açılış tarihinden önce hattâ ekiciler tütünlerini henüz denklemedikleri ve alıcıların da satışlara katılmak için hazırlıklarını tamamlayamadıkları tarihlerde, alıcı niteliğinde olmıyan bâzı kimselerin çeşitli yollardan tütünleri topluyarak ekicileri zarara soktukları ve piyasa düzen ve eminyetini bozdukları görülmektedir.

Bunu önlemek amacıyla maddede sözü edilen hususlarını yasaklanması zorunlu görülmüştür.

Madde 24. — 3437 sayılı Kanununun 55 nci maddesine paralel olan bu maddede, tarladaki veya toplanmış haldeki tütünlere karşılık alıcıların avans vermesi ile ilgili hükümler tütüncülükte teamül haline gelmiş olması bakımından aynen korunmuştur.

Madde 25. — 3437 sayılı Kanununun 51 nci maddesinin benzeri olarak hazırlanan bu maddede, hakem kurullarının ilgilendiren hususların süratle yapılabilmesini sağlamak için, karşı taraf hakemini seçmediği takdirde ticaret odası veya belediyenin karşı tarafın hakemini doğrudan doğruya seçebilme yetkisi konulmuş ve bu suretle karşı tarafın hakemini seçmediği hallerde işinin geri kalması kaygusuyla çok defa hakeme başvurmadan vazgeçerek hakkını kaybetmeye katlanan ekicilerin hukuku korunmuştur.

Aynı maddede, bulunduğu takdirde, ekiciler birliğinin, ekicinin isteğine dayanmak şartıyla dâvacı ekiciyi temsil edebileceği kabul edilmiştir.

Madde 26. — 3437 sayılı Kanununun 52 nci maddesine paralel olarak hazırlanan bu maddede hakemler tarafından verilip süresi içinde itiraz edilemiyen kararların taraflardan birinin başvurusu üzerine sulh mahkemelerince tescilli daha açık şekilde belirtilmiş ve tescil edilen hakem kararlarının ilâm niteliğinde bulunacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 27. — 3437 sayılı Kanununun 53 nci maddesinin benzeri olarak hazırlanan bu maddenin sonuna tüzüğün 24 nci maddesi hükümleri de iki fıkra halinde eklenmiştir.

Madde 28. — Memleketimizde uygulanan ekici tütünleri satış usullerinin yetersizliği sebebiyle, çok defa arz ve talep arasında denge kurulması kabil olamamakta bu yüzden mâkul olmayan fiyatlarla karşılaşılmaktadır.

Ekici tütün satışlarında ekonomik ve ticari sebepleri olmayan bu fiyat iniş çıkışlarını önliyerek, ekici ve alıcı haklarını daha iyi bir şekilde sağlayacak olan tütün satış merkezlerinin kurulması ve alım satımların bu merkezlerde yapılması memleket tütüncülüğü namına temenniye şayan bir keyfiyettir.

Memleketimizde tütün satış merkezleri kurulması fikri 10 - 15 seneden beri ileri sürülmüş ve 1950 Ankara Tütün Kongresinden sonra tütüncü çevrelerde benimsenmiştir.

Tütün satış merkezleri kurulmasının ve tütün satış merkezleri kurulan yerlerde tütün satışlarının bu merkezlerde yapılmasının memleket tütüncülüğünün ıslah ve düzenlenmesinde önemli etkisi olacağı düşünüülerek bu madde konulmuştur.

Madde 29. — Tütüncülüğümüzle ilgili meseleler muhtelif bakanlıklara sorumluluk ve yetki yüklemektedir.

Tütün ve Tütün İhisarı Kanununun başta gelen uygulayıcısı ve tütün üzerindeki Devlet tekelinin yürütücüsü olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığının, tarımsal mücadele ve araştırmalar bakımından Tarım Bakanlığının, tütünün dış ticaretimizdeki yeri bakımından Ticaret Bakanlığının, önemli bir Devlet geliri kaynağı olması bakımından Maliye Bakanlığının çalışmaları büyük önem taşımaktadır.

Bu bakanlıkların tütüncülüğümüzle ilgili çalışmalarının milli tütün politikasının hedefleri istikametinde koordine edilmesi, tütüncülüğümüzün gelişmesi için zorunlu bulunmaktadır.

Konu ile ilgili dört bakan «Bakanlıklararası Tütün Kurulu» nda bir araya getirilerek gerekli koordinasyonun sağlanması öngörülmüştür.

Madde 30. — Tütünde ilgili muhtelif kuruluşların tek başlarına yaptıkları çalışma, araştırma ve meseleler hakkındaki görüşleri birbiri ile bağlantısız ve dağınık olduğu için bunların memleket çapında yerinde kararlara ulaşması gecikmektedir.

Meselelerin ilgili kuruluşların uzmanlarından kurulacak «Milli Tütün Komitesi» tarafından incelenip memleket tütüncülüğünün gereklerine uygun teklifler halinde «Bakanlıklararası Tütün Kuruluna» ulaştırılması düşünülmüştür.

Madde 31. — Bakanlıklararası Tütün Kurulunun kararları için, gerekli her türlü bilginin evelden toplanıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tekel İdaresi, kendi amaçları için buna yakın çalışmaları yapmakta olup gerekli personel ve başka imkânlarla da sahip bulunmaktadır.

Tekel İdaresinin bu çalışmalarını, Bakanlıklararası Tütün Kurulunun amacına uygun şekilde yeniden düzenlemesi mümkün olduğundan bu görevin Tekel İdaresine verilmesi uygun görülmüştür.

Madde 32. — Tütün eksperliği yapan personel, diğer memleketlerde bir eğitime tabi tutulmazken memleketimizde, Tekel İdaresi tarafından kurulan bir müessesede ortaokul mezunlarının iki sene öğretime tabi tutulmak suretiyle tütün eksperleri olarak yetiştirilmesine 1928 senesinde başlanmıştır.

Sonradan bu da yeterli görülmemiş ve 3437 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1938 senesinde lise mezunlarının beş senelik kurs ve stajlarla tütün eksperleri olarak yetiştirilmesi esas kabul edilmiştir.

Memleketimizde tütün eksperleri yetiştirilmesi konusunda yapılan bu devrim birçok tütüncü memleket tarafından örnek olarak alınmıştır. Fakat bu memleketler, tütün eksperliğinin sadece tütünlerin nevelerini tayin ile alâkalı bir meslek olmayıp, tütüncülük teknolojisinin her cephesiyle ve politikasıyla alâkalı bir meslek olduğunu vaktinde takdir ederek, bu usulü kısa zamanda terk edip, tütün eksperlerini yüksek öğretim okullarından yetiştirmek suretiyle, bizde uygulanan sistemi çok geride bırakmış bulunmaktadırlar.

Yabancı ve özellikle rakip memleketlerde tütün eksperleri yüksek tahsil seviyesinde yetiştirilirken birde bugünkü yetersiz sistemi terk edip, tütün eksperleri yetiştirilmesi işini bir «Yüksek okul» kurmak suretiyle halletmek tütüncülüğümüzün gelişmesi için gerekli görülmüştür.

Diğer taraftan, eksperlik meslekine gösterilen rağbet azalmış ve mevcut eksper kursuna, kurulduğu senelerde 500 civarında müracaat yapılırken, lise ve muadili mektep mezunu sayısının çok artmış olmasına rağmen, bugün bu miktar 8 - 10 kişiye kadar inmiştir. Bunun başlıca sebeplerinden biri, lise seviyesinde tahsil yapmış elemanların, 5 sene kurs ve staja tabi tutulduktan sonra, sadece lise diplomasının verdiği imkânlarla sahip olmalarının teşkil ettiği haksızlıktır.

Bu hususlar muhtelif toplantılarda belirtilmiş ve şikâyet konularının bertaraf edilmesi amacıyla, eksperlerin kurulacak bir yüksek okuldan yetiştirilmesi prensibi tütüncü çevrelerce benimsenmiş olduğundan bu yeni hüküm tasarıya konulmuştur.

Millî Eğitim teşkilâtına dair olan 789 sayılı Kanunun 3 ncu maddesinde, Bakanlıkların yüksek öğretim okulları açmaya yetkileri olduğu, ancak yüksek öğretim okulu programlarının Millî Eğitim Bakanlığının mütalâası alınmak şartıyla, aiddi olduğu bakanlık tarafından düzenlenip Millî Eğitim Bakanlığınca onanacağı yazılı bulunmaktadır. Bu itibarla Gümrük ve Tekel Bakanlığının bir yüksek öğretim okulu açmaya yetkisi tanınmış olduğundan ve imkânları bakımından böyle bir yüksek öğretim okulu, bugün için ancak Gümrük ve Tekel Bakanlığı tarafından yürütülebileceğinden bu vazife adı geçen Bakanlığa verilmiştir.

Madde 33. — Bu madde, tütün eksperleri yetiştirmek amacıyla kurulacak Yüksek Tütün Eksperleri Okulunun yönetim ve öğretimi ile, ilgili hususların belirtilmesi için bir yönetmelik çıkarılması gerekli görülerek konulmuştur.

Madde 34. — 3437 sayılı Kanunun uygulama şeklini gösteren nizamname gereğince Tekel İdaresi tarafından açılan 5 yıllık kursu ve stajı bitirip diploma ve ehliyetname almış olan tütün eksperlerinin belirli şartlam yerine getirmek kaydıyla bu yüksek okulu bitirenlerin niteliğini kazanabilecekleri tabii görülerek bu madde konulmuştur.

Madde 35. — Eksperlerin bu kanun hükümleri içinde ve memleket tütüncülüğü yararına uygun hareketlerini temin amacıyla güden bu madde 3437 sayılı Kanuna ait nizamnamenin 74 ncu maddesinin benzeridir.

Madde 36. — Bu madde araştırma kuruluşlarının bilimsel amaçlar için, denklenmemiş yaprak tütünlere ihtiyacı olacağı düşüncesiyle konulmuştur.

Bu gibi kuruluşların, esasen az miktarda olması tabii bulunan kurutulmuş ve hattâ kurutulmamış yaprak tünleri gerektiğinde denklenmeden sağlamasına ne imkân hazırlanmıştır.

Madde 37. — 3437 sayılı Kanunun - İnhisar altında bulunan maddelere ait muafiyetler hariç - 115 nci maddesinin benzeridir. Çeşitli kanunlarla konulan muafiyetler ve belediye büt-

çelerine pay ve saire adı altında yüklenen külfetler belediyeleri malî darlık içersinde bırakmaktadır. Bu sakıncayı gidermeye yardımcı olmak amacıyla belediye ve özel idarelere ait vergi, resim ve harçlar muafiyet dışında bırakılmıştır. Bu vergi, resim ve harçların yaprak tütün maliyetlerine etkisini azaltmak için bunların en düşük tarife üzerinden alınması öngörülmüştür.

Madde 38. — Tütün Tekelinin konu ve kapsamını belirten bu madde, 3437 sayılı Kanunun 1, 2 ve 6 nci maddelerindeki hükümler birleştirilerek düzenlenmiştir. Maddenin (c) fıkrasındaki hüküm de 3437 sayılı Kanunun 2 nci maddesindeki (Tütün) kelimesi (Stok fazlası yaprak tütün) şeklinde açıklanmıştır.

Madde 39. — Tütün mamullerinin, vergi reformu dolayısıyla hazırlanmakta bulunan Gider Vergisi Kanununa bağlı olması tabii bulunmaktadır. Gider Vergisinin matrahı, perakende satış fiyatları olduğundan bu maddede satış fiyatlarının tesbiti esas olarak alınmış ve Tekel mamulleri satış fiyatlarının ne suretle tesbit edileceği belirtilmiştir.

Madde 40. — Satış işlemlerinin düzen altında bulundurulmasını hedef tutan bu madde, 3437 sayılı Kanunun 74, 75 ve 77 nci maddelerindeki hükümlerin birleştirilmesiyle düzenlenmiştir.

Satıcıların sınıflarının ve bu satıcılardan alınacak harem, satış miktarları göz önünde tutularak tüzükle belirtilmesi uygun görülmüştür.

Madde 41. — 3437 sayılı Kanunun 76 nci maddesinin benzeri olan bu maddeye mamulâtın fiyatlarında yetkili merci tarafından değişiklik yapılması ve saire gibi hallerde, gerekli kontrolü sağlamak için satıcıların satış yerindeki mamulât miktarını doğru olarak bildirmelerini emreden yeni bir hüküm eklenmiştir.

Madde 42. — 3437 sayılı Kanunun uygulanması gösteren Nizamnamenin Tekel mamullerinin satışı ile ilgili esaslı hususları kapsayan 40 ve 41 nci maddelerindeki hükümler kısmen alınarak bu madde düzenlenmiştir.

Satış ücretinin tâyini tüzüğe, idare deposu bulunmayan veya şehir ve kasaba dışında olup taşıma şartları zor olan yerlerdeki bassatıcı ve satıcılara taşıma karşılığı olarak bir ücret verilmesi hususunun takdiri Tekel İdaresine bırakılmıştır.

Madde 43. — 3437 sayılı Kanunun 8 nci maddesindeki kopya kâğıtlarına ait hüküm uygulamada zorluklar yaratmakta ve anlaşmazlıklara sebep olmaktadır. Gerçekte kopya kâğıdı deyimi standart bir isim olmayıp yapıları ince kâğıtları çeşitli isimlerle piyasaya sürmektedir. Maddenin emreden hükmü ise - satine olanlar dışında - kalınlığı 0,04 mm. den ince kâğıtlarla mutlak olarak sigara kâğıtlarının serbest alım - satım ve kullanılmasını önlemeyi hedef tuttuğundan sigara kâğıdına aidolan bu madde bu şekilde yeniden düzenlenmiştir. Uçakla taşıma işlerinin gelişmesi sebebiyle ince ve dayanıklı kâğıtlara basılmış kitap, dergi ve gazete miktarı artmış bulunmaktadır. Belirli incelikte ve yanma yeterliği olumlu kâğıtların yurda sokulması yasaklanabilirse de aynı niteliği gösteren basılı kâğıtların yurda sokulmasının yasaklanması düşünülemediğinden (c) fıkrası eklenmiştir.

Madde 44. — Bu maddenin (a) fıkrası, gelişen şartlar göz önünde tutularak, miktarlar kurtarılmak suretiyle 3437 sayılı Kanunun 5 nci maddesi hükümlerine paralel olarak hazırlanmış ve yukarıda yazılı miktarlardan fazla olarak en çok bir kiloya kadar, mamulâtın 3437 sayılı Kanuna göre Gümrük ve diğer Vergi ve resimlerden başka alınmakta olan 10 lira Tekel Resmi yerine, bugünkü şartlara uyularak benzeri mamullerin en yüksek fiyatının tüzükte belirtilecek katında Tekel Resmi veya Gider Vergisi alınması uygun görülmüştür.

(b) fıkrası, hariçten nümune veya hediye olarak gönderilen ve ticari miktar ve nitelikte bulunmayan mamullerin Tekel İdaresinin izni altında yurda sokulabileceği hakkında 3437 sayılı Kanunda bir madde bulunmadığından uygulamada zorluklar doğuran bu halin giderilmesi için yeni bir hüküm olarak konulmuş ve bu gibi mamuller de (a) fıkrası gereğince Tekel Resmine veya Gider Vergisine bağlanmıştır.

(c) fıkrası, Cumhurbaşkanının kendisi ve konutu için hariçten getirilen eşyalar hakkında Gümrük Kanununun 5 nci maddesinin 12 numaralı bendinde ve yabancı Devlet elçileriyle elçile-

re ait imtiyazlardan istifade ettirilen siyasi delegeler ve diplomasi memurları ve Dışişleri Bakanlığınca belirtilecek uluslararası kuruluşların memurları tarafından beraberlerinde veya sonradan getirilen eşyalar için aynı kanunun 6 nci maddesinin (1) numaralı bendinde yazılı Gümrük Resmî muafiyetlerinin Tekel Resmî veya Gider Vergisi'ne de tanınması uygun görülerek bu maddeye ayrı bir hüküm halinde ilâve edilmiştir.

(d) fıkrası hükmü yukarıda açıklanan yabancı tütün mamulâtı tüketimine karşı duyulan eğilimi önlemek için konulmuştur.

Madde 45. — 3437 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki hükümlerin birleştirilmesi suretiyle düzenlenmiş olup her türlü tütün kaçakçılığının önlenmesi amacıyla bağımsız bir madde olarak konulmuştur.

Madde 46. — 3437 sayılı Kanunun 29 ncu maddesindeki hükümlerin şimdiye kadar tatbikatta istenilen şekilde uygulanamamış olması ve ekiciyi uzun zaman işi başından ayrılmak zorunda bırakan sebeplerin özellikleri göz önünde bulundurulmak suretiyle bu madde yeniden tertibedilmiştir. Bu gibi hallerde kaçığa giden tütünler için sorumlu ekicinin esasen mevcudolmaması dolayısıyla kaçak takibatı yapılamıyacağı mütalâasıyla tütünlerin Tekel İdaresince el konuluncaya kadar o yerin muhtarlığınca muhafaza edileceği kaydının eklenmesi uygun görülmüştür. Bundan başka 3437 sayılı Kanuna ait nizamnamedeki hükümlerden faydalanılarak ekicinin ölümü halinde yapılacak işlem de maddenin sonunda bir fıkra olarak gösterilmiştir.

Vekil göstererek veya vekil göstermeden ayrılan ekicinin istismarını ve bu maddenin verdiği imkândan yararlanarak karaborsacılık yapılmasını önlemek için bu madde gereğince vekil gösterilme ve satınalma sınırlanmıştır.

Madde 47. — 3437 sayılı Kanununun 25, 26, 27 nci maddeleri hükümlerine göre ekicilerin tütünleri Tekel İdaresi tarafından meydana getirilen kurullarla tarlada tahmin edilmekte ve yaprak tütün borçları bu suretle tesbit olunmakta ve 37, 38 nci maddeler hükümlerine göre de, tahminle tesbit edilen yaprak tütün borçları gerekli görülen yerlerde ekicinin evinde ve kurutma yerlerinde tartılarak kontrol edilmekte idi. Bütün bu bağlaşımlar elde edilecek rekolte hakkında bilgi sağlamakla beraber daha çok kaçakçılığın önlenmesini hedef tutmakta idi. Oysa bugün birçok üretim noktalarındaki ekicilerin tütün tarımından ileri gelen kanuni borçluluklarını kavramış olması ve kaçığa ilgi göstermemesi göz önünde bulundurularak 48 nci madde gereğince Tekel İdaresinin gerek dikim alanlarını kontrol etmek gerekse tahmin ve tartı işini yapmak yetkisi saklı kalmak suretiyle, ekicilerin hasattan sonra tarladan kaldırdıkları ürünü kendilerinin hazırlıyacakları ürün bildirimleriyle muhtarlara bildirmeleri ve muhtarların da bildirim içindekini ekicinin elindeki ekim cüzdanına yazdıktan ve onayladıktan sonra bu bildirimleri Tekel İdaresine vermeleri usulü bu madde ile kabul edilmiştir. Bu suretle kaçakçılığın alışılmış olmadığı yerlerde Tekel İdaresi tarafından boşu boşuna masraflar yapılmasını ve yaprak tütün borçlarının tesbitinde meydana gelen anlaşmazlıklar ve itirazların sonuca bağlanmasındaki güçlüklerini ortadan kaldırmak gerçekleştirilmiştir.

Madde 48. — 3437 sayılı Kanunun 25 ve 28 nci maddelerine benzer olarak hazırlanmış olan bu maddenin birinci fıkrasında, 48 nci maddenin gerekçesinde belirtildiği gibi, Tekel İdaresinin her vakit dikim alanlarını kontrol etmek, tahmin ve tartı yapmak yetkisi konulmuştur.

Madde 49. — 3437 sayılı Kanunun 25' nci maddesinin benzeridir.

Tahmin kurulunda Tekel İdaresinden bir memurun bulunması ve ekicinin de hazır bulunması uygun görülmüştür. Böylelikle, yapılacak tahmine Tekel İdaresi memuru hemen itiraz edebileceği gibi, tahrirde hazır bulunacak ekici tahmine tarlada itiraz edebilecek ve itiraz için ayrıca başvurmaya ihtiyacı kalmıyacaktır.

Çağrı yapıldığı halde ekici veya adamı tahmin esnasında tahmin yapılan tarlada bulunmazsa durumun kendisine muhtarlar aracılığı ile bildirilmesi esası konulmuştur.

Tahmin işleri kaçakçılığın önlenmesi ile ilgili bulunduğu ve bu bakımdan Tekel İdaresinin yararına olduğu için tahmin kurullarının yapacağı giderlerin Tekel İdaresi tarafından ödenmesi yerinde görülmüştür.

Madde 50. — 49 ncu madde gereğince tarlada ekicinin önünde yapılacak tahmine, tahmin defterine yazılarak, ekicinin yokluğunda yapılacak tahmine ise belirli bir süre içerisinde Tekel İdaresine yazı ile başvurularak itiraz edilebilmesi mümkün kılınmıştır.

Madde 51. — Bu madde 3437 sayılı Kanununun 36 ncı maddesiyle nizamnamenin bu maddeyle ilgili hükümlerinin birleştirilmesi ve bu tasarıda öngörülen yaprak tütün borcunun tesbit şekline uygun olarak düzenlenmiştir.

Madde 52. — Bu madde 3437 sayılı Kanunun, ekici tütünlerinin taşınması ile ilgili 7, 28, 30 ve 39 ncu maddeleri hükümlerinin bildirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

Tütünlerin bir yerden diğer bir yere taşınması için Tekel İdaresinden taşıma belgesi almış olma şartı muhafaza edilmiş ve tütün ekicilerinin kendi üretim faaliyetiyle ilgili taşımalarla, aynı köy veya belediye hududu içinde yapılacak taşımalar, işin icabına uygun olarak bu hüküm dışında bırakılmıştır.

Madde 53. — Bu madde 3437 sayılı Kanununun 39 ve 42 ncı maddeleri hükümleri birleştirilmek suretiyle düzenlenmiştir.

Bu kanuna ekli 3 numaralı cetvel ambarlama sürelerinin uzatılmasına lüzum kalmıyacak şekilde düzenlenmişse de, gerektiğinde Tekel İdaresince uzatılabileceğine dair hüküm korunmuştur.

Madde 54. — 3437 sayılı Kanununun 31, 37 ve 44 ncü maddelerinin ambarlama ile ilgili hükümlerinin birleştirilmesi suretiyle tertiplenmiştir.

Ekicilerin yaprak tütün borçlarının % 5 e kadar eksik tesliminden sorumlu tutulmayacaklarına, % 5 ten çok olan eksiklerin makbul sebeplerden ileri geldiğine kanunda belirtilen kurul tarafından kanaat getirilirse ekiciler hakkında kovuşturma yapılmıyacağına dair hükümler korunmuştur.

Madde 55. — 3437 sayılı Kanununun 58 ncı maddesinin ikinci fıkrası hükmünü kapsamaktadır.

Tekel İdaresi tarafından bu kanun gereğince ekici adına yapılan masraflar ödenmeden transfer işleminin yapılmasını önlemek suretiyle bu masrafların kolaylıkla geri alınması sağlanmıştır.

Madde 56. — 3437 sayılı Kanununun 40 ncı maddesinin kısmen benzeridir. Ekici tütünlerinin idare ambarlarında iyi korunması ile ambarların gerekli şartları haiz olması ve ambarlarda tütünlerin niteliğinin bozulmasını önlemek için gereken zamanlarda aktarma yaptırılması, ekici tütünlerinin ambarlarda ayrı ayrı korunması ve ekicilerin diledikleri zaman tütünlerini görebilmeleri ve alıcılara gösterebilmeleri hakkındaki hükümler korunmuştur.

Madde 57. — Bu madde, ekici tütünlerinin, ambarlama süresine munhasır olmak ve Tekel İdaresi tarafından ödenecek primler satışta ekiciden geri alınmak şartıyla sigorta ettirilmesini sağlamaktadır. Yangın tehlikesinin doğurabileceği zarardan ekicileri korumak amacıyla konulmuştur. Ekici tütünleri, Devlet mallarına ait sigorta primine tabi tutulmak ve bu primden şirketlerin aldığı % 30 - 35 komisyon indirilmek suretiyle ekicilerin katlanacağı yük hafifletilmiştir. Primlerin, satışta Tekel İdaresinin imtiyazlı olacakları arasında ekiciden geri alınmak üzere Tekel İdaresi tarafından ödenmesi esası konulmuştur. Tütün tarım mntakalarında sigorta işlemi yaptırmak genellikle zor ve hattâ imkânsız olduğu için sigorta muamelesini bizzat yapmak veya sigorta şirketlerine yaptırmak yükü de Tekel İdaresine bırakılmıştır.

Madde 58. — 3437 sayılı Kanununun 45 ve 46 ncı maddelerine paralel olan bu maddede, ekicilerden alınmakta olan ambar kiralalarının azlığı göz önünde tutularak ambara getirilen tütünler ekici yararına olarak iki yıl müddetle ambar kirasından muaf tutulmuştur.

Madde 59. — 3437 sayılı Kanununun 47 ve 48 ncı maddelerinin benzeri olan bu maddede kirasız ambarlama süresini geçiren tütünlerden 3437 sayılı Kanuna göre bir ay için kilo başına alınmakta olan 5 santim ücret bugünkü şartlar göz önünde bulundurularak 1 kuruşa çıkarılmıştır.

Madde 60. — 3437 sayılı Kanununun 7 ncı maddesinin birinci fıkrası ile kısmen nizamnameye ve bu tasarıнын anaprensip ve hükümlerine paralel olarak düzenlenen bu maddede, şimdiye kadar uygulamada raslanan, zorluklar göz önünde tutularak ekiciden tütün satılacak kimsenin tüccar veya tüccar vekâletnamesini haiz olması zorunluluğu belirtilmiş, ve bu kanunun alım - satım

dan doğan uyuşmazlıkların hakem kurulları aracılığı ile süratle çözülmesini sağlamak amacıyla tüccar veya vekilinin tütün satımaldığı yerde muhakkak kanuni bir konut göstermesi zorunluğu eklenmiştir.

Madde 61. — 3437 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin birinci ve 8 nci maddesinin (b) fıkrası hükümlerine benzer olarak düzenlenen bu maddede 20 gram tütünün kıyılmasındaki zorluk göz önünde tutularak çeşni için tüccar tarafından kıyılacak tütün miktarı 100 grama çıkarılmıştır.

Madde 62. — 3437 sayılı Kanununun 59 ncü maddesine paraleldir. Tekel İdaresinin, tütün tüccarlarına ait bakım ve işleme atelyelerini bu kanun hükümleri içinde kontrol ve teftişini sağlamak amacıyla konulmuştur.

Madde 63. — Bu madde 3437 sayılı Kanununun 60 ve 63 ncü maddelerine paralel olarak hazırlanmıştır.

Gerek bildirim ve gerekse ambar defterlerinde bulunacak bilgiler günün gerek ve imkânlarına uygun olarak değiştirilmiş ve bu defter ve bildirimlerin nevi esasına göre düzenlenmesi usulü konulmuştur.

Tüccara ait işleme atelyelerinde meydana gelen süprüntü ve kıyımların en geç işlemenin sona ermesini izliyen 15 gün içinde yok edilerek tüccarın borcundan düşülmesini sağlayacak hükmle, bakım ve işleme atelyelerinde meydana gelen fire ve imhalıkların meydana geldiği sene-ye ait tüccar kayıtlarında belirtilmesini emreden hükümler konulmuştur.

Madde 64. — Bir şehir veya kasaba içinde bir depodan diğer depoya taşınacak tütünlere için taşıma belgesi almaya lüzum olmamakla beraber, tüccarın taşımadan evvel taşıyacağı tütünün miktarı ile durumlarını ve nereye taşıyacağını o yerin Tekel İdaresine yazı ile bildirilmesi zorunlu tutulmuştur.

Taşıma belgelerinin gelişen şartlara ve imkânlarla uygun olarak nevi esasına göre ve gerekli kontrolün temin bakımından da bir nüshası tütünün sahibine verilmek bir nüshası tütünün gideceği yer Tekel İdaresine gönderilmek, bir nüshası da taşıma belgesini veren Tekel İdaresinde kalmak üzere üç nüsha olarak düzenlenmesi esası konulmuş, posta ile gönderilebilecek örnek tütünlere miktarı az görüldüğünden 10 kiloya çıkarılmıştır.

Madde 65. — 3437 sayılı Kanununun 66 ncı maddesinin birinci ve 62 ncı maddesinin sonuncu fıkralarına paralel olarak hazırlanan bu maddede, 3437 sayılı Kanuna göre denizden taşınan tütünlere gemiye yükletildiğini gösteren belgenin Gümrük memuru ile gemi kaptanı veya acentası tarafından onaylanması ve karadan gönderilen tütünlere hududu geçtiğinin hudut Gümrük memuru tarafından onaylanması zorunlu iken lüzumsuz olan ve tüccarları işgal eden yükler kaldırılarak bunun yerine, tütünlere Gümrük memurlarının kontrolü altında ve usulüne göre taşıt araçlarına yüklenerek ihraç edildiğine dair Gümrük İdaresince alınacak belgelerin 15 gün içinde Tekel İdaresine gösterilmesi zorunluğu konulmuş ve bu suretle ihraç edilen tütünlere belgelenmesi işlemi sadeleştirilmiştir.

Madde 66. — 3437 sayılı Kanununun 66 ncı maddesinin ikinci fıkrasına paralel olan bu maddeye ait hükmün dış ticareti ilgilendirmesi tabii olduğundan, Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanacağı düşünüldükçe madde o şekilde düzenlenmiştir.

Madde 67. — Tütün teknolojisine ve piyasa gereklerine en uygun imal tiplerinin ve buna ait müeyyidelerin tesbiti suretiyle, standardizasyon sağlanması tütünlereimizin en iyi şekilde değerlendirilmesi bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Bu husus 3437 sayılı Kanununun 69 ve 70 ncı maddeleri ile sağlanmak istenmiş olmasına rağmen, imal tipleri bugüne kadar amaca uygun şekilde standardize edilememiş ve disiplin altına alınmamıştır. Türk tütünlereimizin imal tiplerinin, 18.11.1960 tarihinde kabul edilen 132 sayılı Türk Standartları Enstitüsü kuruluşu hakkındaki Kanun hükümlerine göre, standardize edilmesi memleket tütüncülüğü bakımından zorunlu görülerek bu madde konulmuştur.

Madde 68. — Bazı böceklerin yaprak tütünlere yaptığı tahribat mühim maddi zararlar doğurduğu gibi yabancı aheıların şikâyetine sebeb olmaktadır. Bu hali önlemek için, yeteri kadar fümigasyon

tesisatı yapılması kabil olduğu zaman tütüncü menleketlerin çoğunda olduğu gibi bizde de tütünlerin böcekleri öldürücü ilaçlarla fümige edilmeden ihracının Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından yasaklanabileceği hakkındaki bu hüküm tasarıya konulmuştur.

Madde 69. — Tütün imal tiplerinin standardizasyonuna paralel olarak, tütünlerimizin özellikle dış pazarlardaki durumunu kuvvetlendirmek amacıyla, ihracatın bu açıdan kontrolü gerekli görülmüştür.

Tütüneüllüğümüzün selâmeti bakımından, ihraçedilecek tütünlerin Türk standardına göre işlenip işlenmediği ve zararlı böceklerin öldürülmesini sağlamak için fümige edilip edilmediği hususlarının yetkili ve yeminli eksperlerden kurulu bir kurulun kontrolundan geçirilmesi ve bu kontrol sonuçlarının ihraç lisansına esas olarak alınması usulü konulmuştur.

Madde 70. — 3437 sayılı Kanununun 62 nci maddesinin benzeridir. Bu madde ile ilgili olup kanuna ekli bulunan 4 numaralı cetveldeki fire oranları, 3437 sayılı Kanunun yürürlük süresince görülen aksaklıklar göz önünde tutularak değiştirilmiştir.

Madde 71. — 3437 sayılı Kanununun 115 nci maddesinin birinci fıkrasıyla Tekel altında bulunan maddelere tanınmış olan vergi ve resim muafiyetlerine ait hüküm, aynen korunmuştur.

Madde 72. — 3437 sayılı Kanununun 13 ncu maddesinde, yasağa rağmen dikilmiş olup idrak edilmemiş olan tütünlerin yok edilmesi, idrak edilmiş olanlara elkonulması öngörülmüş ise de, tarlaya dikilmiş fakat henüz idrak edilmemiş olan tütünlerin bir emek mahsulü olduğu düşünülerek, yok edilmesi millî ekonomi bakımından isabetli görülmemiş ve tatbikatta ikilik yaratmamak bakımından da idrak edilmiş tütünlere elkonulmasından vazgeçilmiştir. Bu sebeple söktürme ve elkonulma yerine, tütünlerin yaprak tütün boreuna yazılması ve her bir dekar için 250 liradan 500 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılması cihetine gidilerek cezanın artırılması suretiyle yasak eylemin önlenmesi uygun görülmüştür.

Madde 73. — 1 M² fidelikten elde edilen tütün fidelerinin ortalama olarak yarım dekar tarlaya yeteceği düşünüldüğünden, ceza tâyminde orantı sağlamak amacıyla fideliklerin M² veya artığı için 50 lira, dikilmiş tarlanın dekar veya artığı için 100 lira ağır para cezası konulmuştur.

Madde 74. — Bu maddede, para cezası ve yok etme, hastalık ve zararlı böcek tahribatını önlemek amacıyla alınacak yasak tedbirlerine uymayı sağlamak amacıyla konulmuştur.

Madde 75. — Tütün tarımı yasak olan yerlerde deneme için verilen izin istisnai olduğundan bunun sınırının aşılmamasını sağlamak için verilen izni alan ve miktar bakımından aşanlar hakkında, yasak yerlerle sınırlı yasaklama uygulanan yerlerde tütün dikenler hakkında uygulanan cezanın aynen uygulanması tabii görülmüştür.

Madde 76. — Yasak alanlarla, sınırlı yasaklama veya hastalıkların önlenmesi amacıyla geçici yasak uygulanan yerlerde ekilen ve dikilen tütünlerin ihtiyar heyetlerince Tekel İdaresine haber verilmesi zorunluğunu koyan 7 nci maddeye aykırı hareketle haber vermiyen ve 15 nci maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı olarak tütün ekim istek kâğıtlarını incelemeyen onaylıyan veya süresi içerisinde Tekel İdaresine vermiyen muhtarlara, memuriyet görevini ihmal ve terahî eden memur ile görevini kötüye kullanan memuru cezalandıran Türk Ceza Kanununun 230 - 240 nci maddelerinin uygulanması suretiyle tatbikatın gerekli şekilde yürütülmesini sağlamak amacı güdülmüştür.

Madde 77. — 3437 sayılı Kanununun 81 nci maddesi hükmüne benzer olarak hazırlanan birinci fıkrada para cezası artırılmış ve izinsiz yurda sokulan tütün tohumu ve fidelileriyle ekilen ve dikilen yerlerin söktürülmesi öngörülmüştür. 3437 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (a), (b), (c) fıkralarına paralel olarak düzenlenen ikinci fıkraya, yurt tütünlerinin ıslahı ve standartlanması yolundaki çalışmalara engel olan bu gibi hareketlerin önlenmesini sağlamak amacıyla ayrıca para cezası da konulmuştur.

Madde 78. — 3437 sayılı Kanununun 24 ncu maddesi, vaktinde sökülmiyen tütün saplarının ekici hesabına söktürülmesini emreder.

Hastalık ve zararların önlenmesi ve tarlaların yorularak gelecek yılda yetişecek tütünlerde kalite düşüklüğü olmamasını sağlamak amacıyla konan bu hükmün uygulanması için ekici hesabına söktürülmesi yeterli bir zorlama teşkil etmediğinden ve Tekel İdaresi tarafından şimdiye kadar sap sökmeye işinin her yerde yaptırılmasına imkân bulunmadığından bu hükme aykırı hareket edenlerden yapılan giderin geri alınması ile beraber, ayrıca yasak eylemin işlenmesini önlemek bakımından her bir dekar veya artığı başına para cezası alınması amaca daha uygun görülmüştür.

Madde 79. — 12 nci maddenin (a) fıkrası hükmünün uygulanmasını sağlamak için, bu fıkra hükmüne aykırı hareket edenlerden fideliklerin her bir metrekare veya artığı hesabıyla 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası alınması uygun görülmüştür.

(b) ve (c) fıkraları hükümlerine aykırı hareket edenlerden, 3437 sayılı Kanununun 104 ncu maddesi gereğince 1 liradan 5 liraya kadar alınan hafif para cezası bu madde ile, günün şartlarına uyularak 25 liraya çıkarılmış, yalnız (c) fıkrası hükmü kapsamına giren fidelikler sökülmediği takdirde hastalıkların devam ve yayılmasına sebebiyet verebilecekleri için bu gibi fideliklerin aynı zamanda sahipleri hesabına söktürülmesi uygun görülmüştür.

Madde 80. — 3437 sayılı Kanununun 82 nci maddesine paralel olarak hazırlanan bu maddede, esasen birkaç parçada dikilen tütünler bir dekarı doldurmadığından 3437 sayılı Kanundaki dekar başına tâyin edilen ceza yerine ekicilerden 10 lira maktu ceza alınması uygun görülmüştür.

Madde 81. — 3437 sayılı Kanununun 85 nci maddesinin benzeri olarak hazırlanan bu maddede, para cezasının en az ve en çok hadleri 5435 sayılı Kanuna uyularak beş katına çıkarılmıştır.

Madde 82. — Bu tasarı ile konan tütün dikimini önceden haber vermek zorununun gereği gibi uygulanabilmesi için, gerek buna aykırı hareket edenlerden ve gerekse cüzdanlarında yazılı olandan % 10 dan fazla tütün dikenlerden her bir dekar ve artığı için 50 lira hafif para cezası alınması uygun görülmüş ve yasak yerlerde tütün dikilmemesinin bu suretle sağlanabileceği düşünülmüştür.

Aynı şekilde 15 nci maddenin ikinci ve altıncı fıkraları hükmüne aykırı hareket eden ekiciler de 25 lira hafif para cezasına bağlanmıştır.

Tütün üretiminin gereken yıl ve yerlerde düzenlenmesi hakkındaki 4 ncu madde esaslarına uyulmasını sağlamak için para cezasına ilâveten, düzenleme kararının devamı halinde bir sene süre ile dikim yasaklaması yoluna gidilmiştir. Ancak, tütünlerin dikildiği yerin düşük nitelikte tütün yetişen yasak veya sınırlı yasaklama uygulanan alanlarda bulunmaması bakımından bir değer taşıyacağı düşünülecek yok etme cezası konulmamış, tütünlerin ekicilerin yaprak tütün borcuna yazılması ile yetinilmiştir.

Madde 83. — 3437 sayılı Kanununun 104 ncu maddesinin benzeri olarak hazırlanan bu maddede, devri gerektiren zorlayıcı sebepler belirtilmek suretiyle, devir şartlarına bağlanmış ve bu şartlar olmadan yapılan devirler karaborsa amacı güdebileceğinden, bunun önlenmesi için para cezası artırılmıştır.

Madde 84. — 3437 sayılı Kanununun 86 ve 104 ncu maddeleri hükümleri birleştirilerek hazırlanan bu maddede, para cezaları 5435 sayılı Kanuna uyularak artırılmıştır.

Madde 85. — 3437 sayılı Kanununun 88 nci maddesi hükmüne paralel olarak hazırlanan bu maddede para cezası, kanuna aykırı olarak işlenmiş tütünlerin miktarı ile oranlı olmak üzere değiştirilmiş ve suçun niteliği göz önünde tutularak hafif para cezası ağır para cezasına çevrilmiştir.

Madde 86. — Suçun niteliği ve karaborsacılığın önlenmesi göz önünde bulundurularak tütünlerini 20, 21 ve 23 ncu maddeler hükümlerine aykırı olarak satanlardan ve bu tütünleri alanlardan satılan tütünün her bir kilo ve artığı için 2 şer lira ağır para cezası alınması uygun görülmüştür.

Madde 87. — 3437 sayılı Kanununun 100 ncu maddesinin ikinci fıkrasının aynı olup tekrarlamaya ait hüküm kaldırılmıştır.

Madde 88. — Tütün satış merkezleri kurulan yerlerde, tütün satışlarının bu merkezlerde yapılması esas olduğundan, bu esasa aykırı olarak yapılan satışların hukukî tanınmasına ve bu sebeple Tekel İdaresi tarafından bu tütünlerin transferinin yapılmaması elhetine gidilmiş, ayrıca

da tanınmayan bu gibi tütün satışlarının alıcı ve satıcıları hakkında 86 nci maddedeki ceza hükmü uygulanmıştır.

Madde 89. — 3437 sayılı Kanunun 95 nci maddesinin karşılığı olup Tekel altındaki kaçak yerli maddelerden alınmakta olan para cezası - yaprak sigarası hariç - bugünkü şartlar göz önünde tutularak 5 katına çıkarılmış ve yabancı mamulâtından alınacak para cezası da kaçak yerli mamullere ait cezanın iki katı olarak tesbit edilmiştir.

Madde 90. — 3437 sayılı Kanunun 103 ncu maddesinin aynı olup yalnız, sahtekârlık niteliğinde olan suçun ağırlığı ve bugünkü şartlar göz önünde tutularak para cezaları 5435 sayılı Kanun hükmüne göre 5 katına çıkarılmıştır.

Madde 91. — 3437 sayılı Kanunun 99 ncu maddesinin aynı olup, yalnız para cezaları bugünkü şartlar göz önünde tutularak beş katına çıkarılmıştır.

Madde 92. — 3437 sayılı Kanunun 97 nci maddesine paralel olarak hazırlanan bu maddede para cezaları, suçun mahiyeti ve bugünkü şartlar göz önünde bulundurularak artırılmıştır.

Madde 93. — 3437 sayılı Kanunun 102 nci maddesine paralel olarak hazırlanan bu maddede, Tekel mamullerini tesbit edilen fiyattan fazlasına satanlar, satış belgeli veya belgesiz olduklarına göre değişik cezaların uygulanması düşünülmüş ve para cezaları suçun niteliği, bugünkü şartlar ve 5435 sayılı Kanun göz önünde tutularak beş, katına çıkarılmıştır. Belgesiz satış yapanların suçu daha ağır olduğundan, bunların ellerindeki mamullerin başkasına devredilmiyerek zor alımı uygun görülmüştür.

Madde 94. — Bu maddenin birinci fıkrası, 3437 sayılı Kanunun 98 nci maddesinin aynı olup para cezaları 5435 sayılı Kanuna uyularak 5 katına çıkarılmıştır.

İkinci fıkrası, Tekel İdaresinin bilgisi olmadan satış belgelerini ve ellerindeki mamulleri başkasına devreden veya devralana aynı para cezasının uygulanacağı devredilen belgenin yürürlükten kaldırılacağı şeklinde düzenlenmiştir.

Madde 95. — Bu madde satış yerleri ile satıcılar üzerinde Tekel İdaresinin kontrol yetkisini sağlayacak bir hüküm olarak konulmuştur.

Madde 96. — 3437 sayılı Kanunun 105 nci maddesi hükmünün aynıdır. Yalnız sigara kâğıdı ve benzeri kâğıtlardan alınan para cezası beş katına çıkarılmak suretiyle 5435 sayılı Kanunun ikinci maddesi hükmüne uyulmuştur.

Madde 97. — 3437 sayılı Kanunun 79 ncu maddesine benzer olan bu maddede para cezası beş katına çıkarılmıştır.

Madde 98. — 3437 sayılı Kanunun 104 ncu maddesine kısmen benzer şekilde olarak hazırlanan bu maddenin birinci fıkrasındaki para cezasının en az 10, en çoğu 5 katına çıkarılmıştır.

Vekil göstermeden ayrılan ekicilere ait tütünlerin kaçağa harcanmaması için gerekli tedbirleri almayan ve durumu zamanında haber vermeyen muhtarların, memuriyet görevini ihmal ve terahi eden memur ile görevini kötüye kullanan memuru cezalandıran Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 nci maddeleri ile cezalandırılmaları uygun görülmüştür.

Bu madde gereğince birden fazla ekicinin vekâletini alan veya birden fazla ekicinin tütününü satınalan kimselerden tütünün her bir kilo ve artığı için 2 lira ağır para cezası alınarak yapılan işlemin geçer sayılmaması, karaborsacılığın ve ekicilerin istismarının önlenmesi bakımından gerekli görülmüştür.

Madde 99. — Bu kanunla konulan usule göre, tahmin yapılmayan yerlerde ekicilerin yaprak tütün borcu doğrudan doğruya ekicilerin vereceği bildirimlerle tesbit edileceğinden bu usulün gereği gibi yürüyebilmesini sağlamak amacıyla ekici ve muhtarlar hakkında zorlayan hükümler konulmuştur.

Madde 100. — 3437 sayılı Kanunun 87 nci maddesinin benzeri olarak hazırlanan bu maddede para cezaları 5435 sayılı Kanuna uyularak 5 katına çıkarılmıştır.

Madde 101. — 3437 sayılı Kanunun 89 ncu maddesine paralel olarak hazırlanan bu maddede para cezası beş katına çıkarılmıştır.

Madde 102. — 3437 sayılı Kanunun 36 nci maddesiyle bu maddenin tamamlayıcısı nizamname hükümlerine ve bu tasarıyla konulan usullere paralel olarak hazırlanan 51 nci maddenin gereği gibi uygulanabilmesini sağlamak için 51 nci maddedeki haber verme şartına uymayan ekiciler hakkında para cezası konulmuştur.

Madde 103. — 3437 sayılı Kanunun 90 nci maddesinin birinci fıkrasının aynıdır.

Madde 104. — 3437 sayılı Kanunun 91 nci maddesinin benzeri olan bu madde para cezası suçun niteliğine ve günün şartlarına göre artırılmıştır.

Madde 105. — 3437 sayılı Kanunun 92 nci maddesiyle 93 ncu maddesinin birinci fıkrası hükümlerine paralel olarak hazırlanan bu maddede ambara geç teslim edilen tütünlere ait para cezası günün şartlarına ve eylemin önemine göre artırılmıştır.

Madde 106. — Kaçakçılığın önlenmesini sağlamak amacıyla, ürünlerini kaçağa harcadıkları için mahkûm olanlarla yaprak tütün borçlarını mütadolmayan tütünlerle kapatmak isteyenlerden bu hareketi kaçakçılık amacıyla yaptığı sabit olanlara bir sene süre ile tütün ekiminin yasaklanması esaslı konulmuştur.

Madde 107. — Tüccarın vekâletnamesine sahip olmadan tütün alanlarla ekici arasında meydana gelen devamlı anlaşmazlıkları önlemek ve bu kanunun alım satımla ilgili uyumsuzluklarını hâli yolunda teşkil olunacak hakem kurullarına ait hükümlerinin aksamadan yürürlüğünü sağlamak amacıyla, bu madde konulmuştur.

Madde 108. — 3437 sayılı Kanunda cezasız bırakılmış olmakla beraber mevcut hükümlere paralel olarak tasarının 62 nci maddesini teşkil eden tüccarın bakım ve işletme atelyelerinin bulunduğu yerleri Tekel İdaresine haber verme yükümlülüğüne uymayı sağlamak ve Tekel İdaresinin bu gibi yerlerin kontrol yetkisine aykırı hareketleri önlemek amacıyla konulmuş ceza hükmüdür.

Madde 109. — 3437 sayılı Kanunun 94 ve 100 ncu maddelerine paralel olarak düzenlenen birinci ve ikinci fıkralar, evvelce tesirli olmayacak kadar az olan para cezaları tüccarın stok durumunu bildirimlerin yurttan tütün hareketlerinin düzenlenmesi için gerekli bilgiyi toplamak bakımından büyük önem taşıdığı düşünülerek, artırılmıştır.

3437 sayılı Kanunun 63 ve bu kanuna ait nizamnamenin 32 nci maddeleri hükümlerine dayanarak hazırlanan üçüncü fıkrada, para cezası benzerlerine uyularak 10 liraya çıkarılmıştır.

Madde 110. — Bu maddenin birinci fıkrası, 3437 sayılı Kanunun 90 nci maddesi hükümlerinin benzeri olup yalnız para cezası, eylemin niteliği ve günün şartları göz önünde tutularak artırılmıştır.

İkinci fıkradaki cezalar 64, ncu maddenin diğer fıkraları hükümlerinin gereği gibi uygulanmasını sağlamak amacıyla konulmuştur.

Madde 111. — 3437 sayılı Kanunun 80 nci maddesine benzer olarak düzenlenen bu maddedeki para cezası diğer maddelerdeki benzerlerine uyularak 10 liraya çıkarılmıştır.

Madde 112. — 3437 sayılı Kanunun 106 nci maddesi hükmüne ve bu tasarının düzen sırasına paralel olarak hazırlanan bu maddede, kaçakçılık sayılan suçların 1918 sayılı Kanun 6829 sayılı Kanunla değiştirilen 25 nci maddesi hükmüne ve o kanunun kovuşturma ve yargı usullerine bağlı olacağı belirtilmiştir.

Madde 113. — 3437 sayılı Kanunun 107 nci maddesi hükmüne ve bu tasarının düzen sırasına paralel olarak hazırlanmıştır.

Madde 114. — 3437 sayılı Kanunun 108 nci maddesinin aynıdır.

Madde 115. — 3437 sayılı Kanunun 109 ncu maddesi hükmünün aynıdır.

Madde 116. — 3437 sayılı Kanunun 110 ncu maddesine paralel olarak hazırlanan bu maddede tasarının birinci bölümüne dâhil olup Tekel İdaresini ilgilendimeyen para cezaları, Tekel İdaresine ait para cezalarından ayrı tutulmuş ve maddenin geri kalan kısmı tasarının tertip sırasına göre düzenlenmiştir.

Madde 117. — Bu kanun hükümlerinin Tömbeki, Puro, Virginia, Hasan Keyf ve sair yabancı tütün çeşitleri için de aynen uygulanması tabii olduğundan, uygulamada tereddüt ve yanlışlıklara düşülmemesini sağlamak amacıyla bu hüküm konulmuştur.

Madde 118. — 3437 sayılı Tütün ve Tütün İhisarı Kanunu hükümlerinin yürürlükten kaldırıldığı belirtilmiş ancak özel kanunlarla atıf yapılan hallerde bu kanunun karşı hükümlerinin uygulanması tabii görülerek bu hususu sağlamak amacıyla hüküm konulmuştur.

Geçici Madde 1. — 3437 sayılı Kanunun 11 nci maddesi gereğince tütün ekimi serbest olan alanlar içinde evvelce konulmuş olan sınırlı yasaklamalar kanuni formalitesi tamamlanmış ve kesinleşmiş olmalarına rağmen sürekli itirazlara sebebiyet vermektedir.

Tütün üretim alanlarımızın yeniden revizyonu ve bu meyanda sürekli şikâyetlere sebebiyet veren sınırlı yasaklama alanlarında incelenerek tütün tarımına uygun olan yerlerin yeniden tesbiti öngörülmüştür.

Madde 119. — Bu kanunun uygulama şeklini gösterir bir tüzük yapılması zorunlu görülerek bu hususu sağlamak amacıyla konulmuştur.

Madde 120. — Bu kanunun yürürlüğe gireceği tarih belirtilmiştir.

Madde 121. — Bu kanun hükümlerinin Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceği belirtilmiştir.

Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Tütün Ziraati kanunu teklifi (2/198)

7 . 1 . 1966

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Hazırladığım Tütün Ziraati Kanunu ile esbabı mucibe lâyihasından birer suret ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla rica ederim.

6 . 1 . 1966

Aydın Milletvekili
Reşat Özarda

TÜTÜN ZİRAATİ KANUN TEKLİFİNİN ESBABI MUCİBESİ

Millî ekonomimizin en önemli unsurlarından birisi olan tütün mahsulü uzun yıllardan beri ihracatımızın esasını teşkil ve bu suretle de her sene mühim bir döviz kaynağı olmak vasfını muhafaza etmiş bulunmaktadır.

Memleketimizin her bölgesinde takriben 280 000 ekici tarafından 180 000 hektarlık sahada tütün ziraati yapılmaktadır. Tütün müstahsılları bu kıymetli mahsul çeşidimizden her yıl yaklaşık olarak 650 milyon lira gibi mühim bir gelir sağlamaktadır. Bunun yanısıra yılda ortalama 65 000 tonluk ihracatımızdan da memleketimize 65 milyon dolârlık bir döviz temin edilmektedir.

Memleketimizin tabii şartlarının bu mahsul çeşidine karşı son derece elverişli bulunması sayesinde istihsal edilen Türk tipi tütünler dünyanın en kaliteli tütünleri olarak dış pazarlarda daima aranmış ve kolaylıkla müşteri bulmuştur.

Ancak, tütün ihracatımızdaki bu tercihli durumumuz son senelerde Türk tipi tütün yetiştiren memleketlerin bu konudaki başarılı çalışmalarına ayak uyduramamış olmamız sebebiyle hissedilir bir gerilemeye mâruz kalmış bulunmaktadır.

İstihsal ton

Yıllar	Türkiye	Yunanistan	Yugoslavya
1951	88 651	62 204	27 804
1956	116 570	82 050	30 730
1960	135 067	64 000	30 900
1961	92 666	72 700	14 312
1962	85 409	91 200	34 000

İhracat ton

1951	56 191	31 473	6 274
1956	58 763	48 549	20 041
1960	56 075	60 327	18 475
1961	82 402	65 710	17 000
1962	88 850	46 404	12 928

İhracat artış yüzdesi

1951	100	100	100
1956	105	154	319
1960	100	192	294
1961	146	208	270
1962	158	147	206

İhracat artış ortalaması	127	175	272
-----------------------------	-----	-----	-----

İstihsalimizle ihracatımızın yukardaki cetvelin tetkikinden anlaşılacağı üzere menfi bir istikamette seyrine mukabil, komşu memleketlerin her yıl biraz daha artan rekabetini düşünmemiz icabeder.

Türk tütüncülüğündeki bu gelişmenin sebebini bilhassa tütün yetiştiriciliği mevzuundaki eksikliklerimiz ile bu sahadaki çalışmalarımızın yetersizliğinde aramak icabeder. O halde bu önemli konu üzerine (çok geç kalınmış olmasına rağmen) daha fazla vakit geçirmeden derhal eğilmek suretiyle tütün ziraati politikasına yepyeni bir vechе verilmesinde mutlak zaruret vardır.

Ortak pazara katılmak üzere ciddi çalışmalara başladığımız bir devrede Gümrük ve Tekel Bakanlığının mesaisini tütünün kaçakçılık ve sanayi safhalarına teksif etmesi, buna mukabil ziraati ile ilgili hizmetlerini Tarım Bakanlığına devretmesi, hizmetlerin taksimi bakımında büyük bir önem taşımaktadır. Esasen ticari bir müessese olan Tekel idaresinin aynı zamanda âmme hizmeti ile uğraşması bu müessesenin bünyesine tamamen aykırıdır. Bu iki aykırı hizmet nazari olsun, amelî olsun, yer yüzünde hiçbir zaman bir arada mütalâa edilmemiştir. Ayrıca tütün müstahsil ve ihracatçısı memleketlerde, bu mahsulün ziraat, kontrol ve araştırmaları tamamiyle Tarım Bakanlığının mesaisi dâhilinde yürütülmekte olduğu da bilinen bir hakikattir. Şurası muhakkaktır ki, ihracatımızın geliştirilmesi yalnız istihsalin artırılması ile asla mümkün olamamaktadır. Tütün ziraatinin yalnız yüksek kaliteli mahsul temin edebilecek sahalara tevcihi gerekirken dikimin her yıl biraz daha genişlemesi suretiyle mahsulün uygun olmıyan topraklara doğru yayılması sonucunda kalite düşmüştür. Nitekim 1960 yılında memleketimiz tütün istihsalı bugüne kadar ulaşılmıyan bir dereceye yükselmiş ve 135 000 tonluk bir istihsal sağlanmış ise de kalite vasıfları düşük olarak yetiştirilen bu tütünlerimizin maalesef hiçbir ticari kıymeti olmıyan 17 000 tonluk kısmı imha edilmek mecburiyetinde kalmıştır. Bu yüzden gerek Hükümetimiz ve gerekse ekicilerimiz büyük zararlara uğramış-

lardır. Bu kadar yüksek bir seviyeye ulaşan istihsalimize nazaran millî gelirimizde ve bilhassa ihracatımızda maalesef bir artış temin edilememiştir. Bunun yamısına ekici maliyeti yükselmiş ve satış ortalaması da bir sene evvelki 529 kuruşa rağmen 471 kuruşa düşmüştür. Bu arada bilhassa Ege bölgesindeki 387 kuruşluk maliyete karşılık 20 kuruşa kadar satış yapmak mecburiyetinde kalan ekicilerimiz büyük bir yekûn tutmaktadır.

Tekel Genel Müdürlüğü ve Türkiye Tütüneciler Federasyonunun kayıtlarına göre 1961 senesinin istihsal maliyeti ve satış vasatileri şöyledir :

Ege Bölgesi 387,85 kuruş maliyet 453 kuruş satış

Karadeniz Bölgesi 573,17 kuruş maliyet 577 kuruş satış

Marmara Bölgesi 458,28 kuruş maliyet 418 kuruş satış

Bu neticeden de açıkça anlaşılmaktadır ki, bugün tütün ekicileri tütün satışları neticesinde istihsal maliyetlerinin karşılığını dahi alamamaktadırlar.

Türk tütünlerinin dünya pazarlarındaki tercihli durumunun kalite vasıflarının yüksekliğinden ileri geldiği aşıkârdır. Demek oluyor ki bu mevzudaki çalışmaların tütün ziraatı safhasında öncelikle ele alınması zaruri bulunmaktadır. Bütün bunlara rağmen bugünkü mevzuatla bugüne kadar:

1. Tütün yetiştiriciliği mevzuunda yapılacak çalışmalara ilmi bir yön vermek ve bu tatbikata intikal edecek hizmet ve yenilikleri araştırma müesseselerinin müspet neticelerine dayandırmak mümkün olamamıştır.

2. Memleketimizde yetiştirilen ve halen karışık bir durumda bulunan tütün tiplerinin standardize edilerek, ticari kıymeti yüksek olan tiplerin yetiştirilmesi için ekiciye yüksek vasıflı tohum intikalini sağlanamamıştır.

3. Tütün istihsalinin çeşitli devrelerinde tütün ekicilerine T. C. Ziraat Bankası tarafından verilmekte olan zirai kredilerin zamanında ve yeteri kadar verilmesi hususu bir esasa bağlanmamış ve dolayısıyla arzu edilir bir şekilde tevzii mümkün olamamıştır.

4. Son senelerde süratli bir şekilde artan istihsal maliyetini düşürücü tedbirler alınarak tütün yetiştiriciliğinin ekiciler için daha kârlı bir hale getirilmesi ve bunun yamısına ihrac fiyatlarımızın da istikrarlı bir şekilde tesbiti sağlanamamıştır.

5. Dünya istihsal ve istihlâki ile iç istihlâk ve ihracatımız dikkate alınarak memleketimizin hangi bölgesinde hangi sahalarda ne miktar ve hangi çeşit tütün ekilmesi gerektiğinin tesbiti yapılamamıştır.

Bunu tanzim ve organize edecek «Ruhsat Usulü» nün yürürlükteki Kanunla tatbik edilemeyişi yüzünden zuhur eden ihtiyaç fazlası tütünler ihracedilmediği gibi bu yüzden mühim stokların teşekülü de önlenememiştir.

6. Yürürlükte bulunan kanuna göre, teknik bakımdan hiçbir değeri olmayan tahrir ve tahmin gibi lüzumsuz işlerle Hükümete büyük malî külfetler yükletilmiş ve bu çalışmaların tatbikatı sırasında vukua gelen çatışmaların zuhuruna mâni olunamamıştır.

7. Tütün ekicilerini istihsal safhasında son derece oyalayan ve birsürü güçlüklerle karşı karşıya getiren beyanname, cüzdan ve nakliye tezkeresi gibi kırtasiyecilikten ileri gidemeyen ve müstahsıla birsürü külfet tahmil eden muamelelere mâni olunamamıştır.

8. Reji devrinden kalma zamanımız ihtiyaçlarına cevap vermekten çok uzak bulunan gerek kıymetlendirme (ekspertiz) ve gerekse satış usullerimizde yepyeni bir hamleyi mümkün kılaacak ve ekicilerimizle tüccarlarımız arasında sık sık zuhur eden anlaşmazlıkları ortadan kaldıracak olan «Müzayede Usulü» tütün satışları ile geniş dereceli kıymetlendirme sisteminin tatbiki mümkün olamamıştır.

9. Türk tütünlerinin dünya pazarlarındaki müstesna mevkiinin sağlanmasında büyük emekleri geçen tütün ekicilerimizin her yönden kalkındırılmasını temin edip ekicilerimiz arasındaki anlaşma, birleşme ve yardımlaşmayı mümkün kılaacak bir teşkilâtın kurulması sağlanamamıştır.

10. Son yıllarda memleketimize de girmiş bulunan tütün mildiyösü hastahğı mevzuunda yapılan çalışmalar yürürlükte bulunan mevzuat sebebiyle tek elden yürütülemediğinden bu hususta başarı sağlanamamıştır.

Verimsiz ve memleket zararına olan bu çalıkmaları ıslah ve modernize etmek ve tütüncülüğümüz kalkınmasını mümkün kılabilmek için gerekli her türlü unsuru bünyesinde bulunduran Tarım Bakanlığı yeteri kadar mütehassıs ile araştırma ve ıslah müesseseleri, bol teknik eleman ve nakil vasıtaları ile en ufak ekim noktalarına kadar inebilen teşkilâtı sayesinde 3203 sayılı Kanunun 6 nci maddesine istinaden tütüncülüğümüzün kalkınmasına hizmet etmeye çalışmakta ise de bu vazifeyi mer'î 3437 sayılı Kanunun aksatıcı hükümleri yüzünden yürütülememektedir.

1938 yılında yürürlüğe girerek tütünün ziraatı ile inhisarına taallük eden hizmetleri bir arada mütalâa eden ve tütüncülüğümüzde inkişaf temin etmekten ziyade kaçağı kovalamak gibi bir gayeyi hedef tutan 3437 sayılı Tütün ve Tütün İnhisarı Kanunu bu sahada ileri gitmiş müstahsil ve ihracatçı memleketlerde olduğu gibi memleketimiz tütüncülüğünde de lüzumlu inkişafı sağlayacak belirli bir tütün politikasının teessüsüne imkân vermemektedir.

Tütün yetiştiriciliğindeki bütün çalışmalar Tarım Bakanlığı bünyesi içerisinde mütalâa edilmesi icabederken bugün bu husus yürürlükte bulunan kanun ile Tarım, Gümrük ve Tekel ve hattâ Ticaret bakanlıklarına tevdi edilmiş, bu sebeple de bugüne kadar aynı konularda fakat değişik istikametlerde yapılan çalışmalardan maalesef arzu edilen sonuçlar elde edilememiş bulunmaktadır. Tesbit edilen aksaklıklar ve alınması gerekli edbirler üzerinde çeşitli yönlerde yapılan çalışmalardan elde edilen neticelere göre Türk tütüncülüğünde arzu edilen inkişafın teminini mümkün kılacak yeni bir Tütün Ziraatı Kanunu hazırlanması gerekli görülmüştür.

Memleketimizde önemli bir gelir kaynağı olan tütünün tabii cereyanlara bırakılması her geçen gün için daha mühim dâvalarla karşılaşılmasına sebeb olacaktır.

İlişkide takdim ettiğim Tütün ziraatı kanun teklifi Yüce Meclisçe kabul edildiği takdirde; yukarıda belirtilen aksaklıklar giderilmekle kalmayıp memleketimizin zirai ve iktisadi bünyesine en uygun düşecek bir tütün ziraatı politikası tahakkuk ettirilerek millî gelirimizin artmasında mühim bir rol oynayacaktır.

MADDELERİN ESBABI MUCİBESİ

Madde 1. — Memleket tütüncülüğünün gelişmesi ve rakiplerimizin dış pazarlardaki rekabetlerinin tesirsiz bir hale getirilebilmesi için Tekel İdaresinin yaptığı araştırmalar yetersizdir. Tütün araştırmaları yalnız olarak çalışan İstanbul Maltepe'sindeki bir müessese tarafından yapılmakta ve bu müessese tütün bölgeleri dışında kurulmuş olması yüzünden kendisini sembolik olmaktan bir türlü kurtaramamaktadır. Bu müessese halihazır durumu ile arzulanan hedefe ulaşmaktan çok uzaktır.

Bu hedefe ulaşılması, tütün mahsulünün tohumundan satışlarına kadar olan bütün safhalarının bir arada ele alınmasıyla mümkün olabilir. Bu gelişme zincirindeki halkalardan her hangi birisinde vukubulacak gevşeklik topyekûn olarak netice üzerinde müessir olur. Kaldı ki, Tekel İdaresi yayın teşkilâtı bakımından da kifayetsizdir.

Yeryüzünün hiçbir Devletinde, bir mahsulün istihsalinin, gayeleri değişik olan iki ayrı teşekkül tarafından idare edildiği görülmemiştir. Bizde ise bu şekilde yürütülmek istenen bir sistem içerisinde yapılan çalışmalardan başarılı sonuçlar sağlanması mümkün değildir. Nitekim son senelerde zuhur eden tütün mildiyösü ile yapılan mücadelede, ziraatçılar tarafından kullanılan ilaçların kullanılmasının önlenmek istenmesi, bu yöndeki görüşümüzü teyideden yepyeni bir misaldir.

Tütün bir bitki olarak 3203 sayılı Kanun ile Tarım Bakanlığı çalışmalarına dâhil edilmiştir. Kaldı ki, Tarım Bakanlığı bol eleman, lâboratuvar, vasıta ve köylere kadar inen geniş teşkilâtı ile araştırma, yetiştirme ve öğretim yolu ile tütüncülüğümüzün geliştirilmesinde en ufak teferfuata kadar meşgul olabilecek vasıf ve kudrettedir. Bu itibarla tütün ziraatının her safhasında munhasıran Tarım Bakanlığının vazifelendirilmesi zaruri görülmektedir.

Madde 2. — Tütünde kalite vasıfları ekolojik şartlarla çok sıkı alâkalı olup bu hassasiyet dolayısıyla kalite ve satış imkânları daima tehlike arz eder. Alıcı daima yüksek kaliteli mahsule iltifat ettiğine ve her bölgenin de değişik kalitede tütün yetiştiren sahaları bulunduğuna göre, her yıl mütecanis kalitede mahsul elde edebilmek için bölgeler dâhilindeki ekim sahaları ile bu sahalarda ekilecek tütün çeşitlerinin tesbit ve tâyin edilmesinde katî bir zaruret vardır. Halen yürürlükte bulunan kanunda buna ait her hangi bir hüküm yoktur. Bu sahada büyük aksaklıklar zuhur etmektedir. Bu maksatla hazırlanacak tatbikat programlarının kanuni müeyyideler himayesinde yürütülmesi icabeder.

Madde 3. — Tütün mahsulünün Hükümete, tüccarlara ve ekicilere külfet yükletmeden istikrarlı bir piyasa nizamı içerisinde satılmasını temin ve stok terakümüne mâni olmak amacıyla tütün ekimlerinin Tarım Bakanlığının hususi müsaadesine tabi tutulması ve kendilerine ekim müsaadesi verilen şahısların sicillerinin de mahallî teşkilât tarafından tanzimi uygun görülmektedir.

Madde 4. — Bu müsaadenin müspet sonuç vermesi için, dünya piyasası, dahilî istihlâk ve stok durumumuz ilgili teşekküllerin de mütalâaları alınmak suretiyle her yıl istihsali gereken tütün çeşitleri ve miktarı ile bunların ekim sahalarının Tarım Bakanlığı tarafından tesbitini gerektirmektedir. Halen mer'î beyanname usulünde umumi dikim sahası, dikim yapıldıktan sonra bilindiğinden ve kalitenin muhtemel inkişaf ve gerilemelerine karşı artırılması veya azaltılması mümkün olamamaktadır.

Beyanname sistemi, istihsali ayarlama bakımından kifayetsiz olduğuna göre; bu önemli mahzurun giderilebilmesi için tütün ekicilerinin her yıl tütün yetiştirmeye yetkili oldukları, evvelece aldıkları özel müsaadelerde yazılı saha miktarının daraltılıp genişletilmesi için Tarım Bakanlığına yetki verilmesi zaruri görülmüştür.

Madde 5. — Memleket tütüncülüğünün süratle geliştirilmesi ve kalitenin muhafaza ve daha da yükseltilmesi bakımından tütün ekicilerine bâzı mecburiyetler tahmil edilmesi icabettir. Bu mecburiyetler müstahsillara bir külfet olmaktan ziyade onların kazançlarını ve dolayısıyla millî gelirimizin artırılması maksadiyle kırmadan sonra tarlada kalan sapların söktürülmesi, sertifikalı tohum kullanılması, tütünün denklenmesi, muhafazası ve ekspertiz işleri gibi umumi meseleler üzerinde uygulanacaktır. Türk tütünlerinin şöhretini düşürücü hallerde ve tütünlerimizin yer yüzündeki imtiyazının muhafazası bakımlarından bu gibi tedbirlerin alınmasında zaruret vardır.

Madde 6. — Tütün ekicilerinin, istihsalin muhtelif devrelerinde krediye ihtiyaç vardır. Ancak, bu kredilerin zamanında ve ihtiyaca yeter miktarda verildiği takdirde faydalı olacağı da aşîkârdır. Bu işin en sıhhatli şekilde tesbit ve tanzim edilebilmesi için kredi verilmesi esaslarını Tarım Bakanlığı ile T. C. Ziraat Bankasının müştereken tesbit ve tâyin etmeleri zaruri görülmektedir.

Madde 7. — Yurt içinde yetiştirilen tütünlerin bölgelere göre ticari bakımdan işleme, bakım, denkleme ve ekspertiz şekilleri eski geleneklere göre yapılmaktadır.

Tütünlerimizin dış pazarlardaki şöhretinin muhafazası ve yeni pazarların bulunması bakımından ihraç tütünlerinin tabi olacağı muameleler hakkındaki esaslar ile tütün alım - satım ve ihracat işlerinin Ticaret Bakanlığı ile müştereken tanzim, tesbit ve yürütülmesi bir zaruret olarak kendisini hissettirmektedir.

Esasen son zamanlarda El İşçileri Sendikasının yaprak tütünlerin tasnife tabi tutulmadan ihraç edildiğini ilgili bakanlıklar nezdinde şikâyet etmesi bu görüşün ne derece doğru olduğunu ifadeye kâfi bir misal teşkil eder.

Madde 8. — Ekici tütünlerinin sarıslara kadar geçecek devrede her türlü teknik şartı haiz olan emanet ambarlarında muhafaza edilebilmesini temin bakımından emanet ambarlarının açılmasında iki bakanlık müştereken vazifelendirilmiştir.

Madde 9. — Bu kanunda belirtilen hizmetlerin noksansız olarak yapılabilmesi için Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü bünyesindeki Tütüncülük Şubesine kanuni bir hüviyet verilmesi zaruri görülmektedir.

Madde 10. — Araştırma müesseselerinde yapılacak çalışmalar arasında Tarım Bakanlığın taallük edecek malî külfetlerin azaltılması ve müesseselerin çalışma imkânlarının artırılarak daha rasyonel bir hale getirilmesi için bunların 2654 sayılı Kanuna göre idare edilmeleri ve âzami sermaye haddinin 500 000 lirayı geçmemesi uygun görülmüştür.

Madde 11. — Birlik ve kooperatif halinde teşkilâtlanmış bulunan ekici organizasyonları ile Tarım Bakanlığının yapacağı her türlü çalışmalarda ekicilerle daha sıkı bir işbirliği tesis ederek dağılık çalışmaların zarar ve mahzurlarını gidererek mesainin tek gayeye doğru kanalize edilmesini temin bakımından bu gibi organizasyonların sevk ve idaresi maksadiyle talep vukunda Tarım Bakanlığının âzami 5 sene müddetle bir elemanının bu işlerde vazifelendirilmesi uygun görülmüştür.

Madde 12. — Yurt içinde ekicilerimizi yeniliklere teşvik ve dış pazarlardaki alıcılara tütünlerimizi tanıtmak ve satış imkânlarımızı artırmak gayesiyle, bu yolda yapılacak çalışmalardan faydalanılması uygun görülmektedir. Esasen noksan taraflarımızdan birisi de budur.

Madde 13. — Tütün Ziraat Kanununun aksaksız olarak tatbikata intikalinin sağlanmasını ve tatbikatta zuhuru muhtemel bütün tereddütlerin giderilmesi için kanunun yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere ilk yıl içinde bir tüzüğün hazırlanmasında zaruret vardır.

Madde 14. — Bu kanunun ikinci maddesinde belirtilen sahaların sınırları dâhilinde ekin müsaadesi verilmiş olmasına rağmen bu sahaların dışında fazla mahsul almak amacıyla kalite aleyhine mahsul yetiştirenlerin müsaade dışı mahsulleri imha edilmekle beraber mutaakıp bir yılın ekiminden mahrum edilmeleri tütün kalitesinin ve rekoltesinin muayyen seviyelerde tutulması bakımından uygun görülmektedir.

Madde 15. — 1 gram tütün tohumununun 14 ilâ 15 bin aded civarında bulunması ile onun dış memleketlere çıkarılması her ne şekilde olursa olsun önlenememektedir. Nitekim bu husus yürürlükte olan kanunda yasaklanmış olmasına rağmen Rhodesia'ya 34 kilogram tütün tohumunun zaman zaman gizlice götürülmek suretiyle araştırma ve üretme materyali olarak kullanıldığı Tarım Bakanlığı uzmanlarının mahallinde yaptıkları müşahedelerden anlaşılmış bulunmaktadır.

Ancak tütün çeşitlerimizde her hangi bir karışıklığa mâni olmak ve standart çeşitlerimizin muhafazası bakımından bu madde hükmü ile tütün tohumu ithali menedilmiştir. Bu arada Tarım Bakanlığının yeni çeşitlerin denenmesi gayesiyle kendi çalışmalarında kullanılmak şartıyla tütün tohumu ithal etmesinde fayda mülâhaza edilmektedir.

Madde 16. — Bu kanunun 4 ncü maddesinin tam ve aksaksız olarak yürütülebilmesini temin ekicilerden müsaadesiz dikecekleri beher dönüm için 250 şer lira ağır para cezası alınması uygun görülmüştür.

Madde 17. — Belirtilen sahalar dâhilinde ekim müsaadesi aldıkları halde bu sahaların içinde veya dışında tesbit edilen çeşitlerden gayri çeşitlerle ekim yapacak ekicilerden çeşit standartlarının ve safiyetlerinin muhafazasını teminen bu gibi ekicilerin mahsulleri derhal imha edilmekle beraber beher dönüm için 500 er lira para cezası alınarak iki yıl için tütün ekiminden mahrum edilmeleri zaruri görülmüştür.

Madde 18. — Gerek rekoltenin ve gerekse yabancı tohum ekmek suretiyle memleket tütün çeşitlerinin karışmasına sebeb olacak bu gibi müsaade dışı ekim yapanların tohum ve mahsulleri derhal imha edilmeli, 500 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezasına ve bir aydan üç aya kadar hapis cezasına çarptırılmalıdırlar.

Madde 19. — Mahsulün zarar görmesi halinde yapılacak işlemler hükme bağlanmıştır.

Geçici Maddeler — Bu kanun teklifinin kanunlaşp yürürlüğe girmesi halinde çalışma kadrolarının ne suretle teşkil edileceği hususları belirtilmiş bulunmaktadır.

Madde 20. — Bu kanun yürürlüğe girdiğinde, yürürlükten kaldırılacak kanun maddelerini belirtmektedir.

Madde 21. — Kanun hükümlerinin yürürlük tarihleri belirtilmiştir.

Madde 22. — Kanunun Bakanlar Kurulu tarafından yürütüleceği belirtilmektedir.

Yukarıda arz olunan sebeplere binaen kanun teklifinin ilgili komisyonlarda görüşülmesini mütaakıp öncelik ve ivedilik kararı ile Yüce Meclise sevkini arz ve istirham ederim. 6.1.1966

TÜTÜN ZİRAATI KANUNU

BİRİNCİ BÖLÜM

Esaslar

MADDE 1. — Türkiye’de her çeşit tütün yetiştirilmesi, ıslahı, ekici işlemini bakımı ve yaparak tütünün piyasaya arzına kadar (ekspertiz dâhil) olan her türlü işleri Tarım Bakanlığı tarafından yapılır.

MADDE 2. — Tütün ekilecek bölgeler ve bu bölgeler içindeki sahalarn sınırları ile bu sahalarda yetiştirilecek tütün çeşitleri Tarım Bakanlığınca tesbit ve tâyin edilir.

MADDE 3. — Tütün ekimi Tarım Bakanlığının özel müsaadesine bağlıdır. Verilen müsaadelerin hükmü gelecek yıllarda geçerlidir. Ekicilerin sicili mahallî teşkilât tarafından tutulur.

MADDE 4. — Dünya piyasası, içtüketim ve stoklar dikkate alınarak memleketimizde her yıl yetiştirilmesi gereken tütün çeşitleri ile miktarları ve bunların ekim sahaları; Gümrük ve Tekel ve Ticaret bakanlıkları ile ilgili teşekküllerin mütalâası alınarak Tarım Bakanlığı tarafından tesbit olunur. Ekicilere verilmiş olan özel müsaadelerde yazılı tütün yetiştirilecek sahanın ne miktar daraltılıp genişletildiği, her yıl tütün ekim mevsiminden evvelki Aralık ayı içinde Tarım Bakanlığınca ilân olunur.

MADDE 5. — Memleket tütüncülüğünün geliştirilmesi ve tütün vafının muhafaza ve yükseltilmesi için Tarım Bakanlığınca lüzum görülen her türlü tedbirlere tütün ekicileri riayet etmeye mecburdurlar.

MADDE 6. — Tütün ekicilerine verilecek kredinin esasları Tarım Bakanlığı ile T. C. Ziraat Bankasıca birlikte tesbit edilir.

MADDE 7. — Yurt içinde yetiştirilen tütünlerin bölgelere göre ticari bakımdan işleme, bakım, denkleme ve ekspertiz şekilleri ve ihraç tütünlerinin tabi olacağı muameleler hakkındaki esaslar tütün alım, satım ve ihraçat işleri Tarım ve Ticaret bakanlıkları tarafından ayrıca tanzim ve tesbit edilir.

MADDE 8. — Ekici tütünlerinin satış anına kadar sakladığı emanet ambarlarında aranılacak teknik şartlar Tarım ve Gümrük ve Tekel bakanlıkları tarafından tesbit olunur. Bu şartları haiz olmayan yerler ambar olarak kullanılamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilât

MADDE 9. — Kanunun derpiş ettiği hizmetleri ifa eylemek üzere Ziraat İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı bir tütüncülük şubesi kurulmuştur.

MADDE 10. — Bu kanunda belirtilen görev ve hizmetlerin yapılması için lüzumlu görülen müesseseleri kurmaya Tarım Bakanlığı yetkilidir.

Tarım Bakanlığınca kurulacak veya bu bakanlığa devredilecek döner sermayeli tütün işletmeleri 2654 sayılı Kanuna göre idare olunur. Ancak bu işletmelerin âzami sermaye haddi 500 bin lirayı geçemez.

MADDE 11. — Birlik ve kooperatif halinde teşkilatlanmış bulunan ekici teşekküller istedikleri takdirde bu teşekküllerin sevk ve idaresi için Tarım Bakanlığı en çok beş yıl müddetle bir elemanını vazifelendirebilir.

Bu şekilde görevlendirilecek memurun her türlü memuriyet hakları mahfuzdur. Hizmet müddetince harcırah ve zaruri masrafları ekici teşekküller tarafından ödenir.

Bu maddeye göre, vazifelendirilen memurlara teşekküllerce verilen ücretler hakkında 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

MADDE 12. — Tütüncülüğümüzün geliştirilmesi için Tarım Bakanlığınca çeşitli konularda ikramiyeli müsabakalar açılır, sergiler kurulur ve dış memleketlerdeki sergilere iştirak edilebilir.

MADDE 13. — Bu kanunun uygulama şekil ve esasları, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde Tarım Bakanlığınca hazırlanacak tüzükte gösterilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yasak ve cezalar

MADDE 14. — Bu kanunun ikinci maddesi ile tesbit edilen sahalarda tütün yetiştirilmesi ve tâyin edilen çeşitlerden gayrisinin ekilmesi yasaktır. Müsaade edilen saha dışında ekilen tütünler idareten imha edilmekle beraber gelecek yıl için ilgiliye ekim müsaadesi verilmez.

MADDE 15. — Tütün tohumu ithali yasaktır. Ancak araştırma maksadiyle getirilecek tohumların cins ve miktarı Tarım Bakanlığının iznine bağlıdır.

MADDE 16. — Bu kanunun dördüncü maddesi gereğince yetiştirmeye mezun oldukları dönüm miktarından fazla ekimde bulunan ekiciler, müsaadesiz ekilen her dönüm için 250 lira ağır para cezasına çarptırılır.

MADDE 17. — Kendilerine ekim müsaadesi verilen şahıslara müsaade verilen sahalarda dâhilinde veya haricinde tesbit edilen çeşitlerden gayri tütün yetiştirilmesi halinde bu gibi ekicilerin mahsulleri imha edilmekle beraber her dönüm için 500 lira ağır para cezası alınır ve ilgiliye iki yıl müddetle ekim müsaadesi verilmez.

MADDE 18. — Ekim müsaadesi almadan tütün ekenlerle bu kanunun ondördüncü maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler bir aydan üç aya kadar hapis cezasına çarptırılırlar. Tohum veya mahsulleri imha edilir ve ayrıca 500 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşit hükümler

MADDE 19. Mahsulün her hangi bir sebeple kısmen veya tamamen zarar görmesi veya yok olması halinde gerekli işlem yapılmak üzere ekici, durumu en geç on gün içinde yazılı olarak Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teşkilâtına bildirmek zorundadır.

Zarar ve ziyanı tesbit etmek üzere Gümrük ve Tekel Bakanlığının mahallî teşkilât âmirinin başkanlığında ziraat teşkilâtından bir ve ekiciden yeminli bir bilirkişiden müteşekkil bir heyet kurulur.

Bu heyet, yapılan beyanı en geç 10 gün içinde neticelendirmekle mükelleftir. Bu karara göre tesbit edilen miktar ekicinin zimmetinden düşülür. Ekicinin kaza mercilerine itiraz hakkı mahfuzdur.

Mıntakavi ve şümullü bir hasar dolayısıyla bu bölgede Tarım Bakanlığınca hasar tesbiti yapılmış olan hallerde bu heyetlerin kurulmasına lüzum kalmadan Tarım Bakanlığınca gerekli işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanuna bağlı 3 sayılı cetvelde yazılı Tekel Genel Müdürlüğüne ait zirai müesseseler personeli ile bu müesseselere tahsis olunmuş menkul ve gayrimenkul emval, döner sermayeler, para ve para hükmündeki kıymet ve alacaklar, hak ve menfaatler, taahhüt ve borçlar, bunlara mütaallik kayıt, defter ve belgelerle birlikte Tarım Bakanlığınca devredilir.

Devirlerde mal değerleri Maliye, Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıkları tarafından vazifelenendirilecek birer kişiden müteşekkil üç kişilik komisyon marifetiyle en son bilânço, yoksa defter kıymetlerine göre tesbit olunur. Bilânço veya defter kıymetlerinin bulunmaması halinde değerler sözü geçen komisyon tarafından doğrudan doğruya takdir edilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanuna bağlı 1 ve 2 sayılı cetvelde yazılı kadrolar 3656 sayılı Kanuna bağlı 1 sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmına eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanuna bağlı 3 sayılı cetvelde yazılı müesseseler personelinden geçici birinci madde gereğince Tarım Bakanlığınca devredilecek memur ve hizmetlilerden, kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, geçici görev, hastalık, izin gibi kanuni sebeplerle işe başlama kaydı aranmaksızın aylık ve ücretlerinin ödenmesine devam olunur.

MADDE 20. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3437 sayılı Tütün ve Tütün İnhisarları Kanununun 9, 11 - 38, 49 - 50, 60, 69 - 73, 81 - 88, 104 ncü maddeleri ile bu kanuna aykırı olan diğer hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 21. — Bu kanunun teşkilâtla ilgili maddeleri neşri tarihinde diğer maddeleri ise 1966 yılı tütün ekim mevsiminde yürürlüğe girer.

MADDE 22. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[1] SAYILI CETVEL

D.	Kadro unvanı	Aded	Maaş	D.	Kadro unvanı	Aded	Maaş
Merkez Teşkilâtı				9	Ayniyat Memuru	1	600
3	Şube Müdürü	1	1 500	9	Ambar Memuru	1	600
3	Araştırma Müşaviri	1	1 500	10	Mutemet Kâtip	1	500
3	Yayın ve Tatbikat Müşaviri	1	1 500	B) Bölge Teşkilâtı			
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	1	1 250	4	Bölge Tütün Mütchassısı	10	1 250
5	» » »	1	1 100	4	Ziraat Yüksek Mühendisi	2	1 250
5	Tütün Eksperi	1	1 100	5	» » »	2	1 100
İLLER TEŞKİLÂTI				6	» » »	3	950
A) Tütün Araştırma Enstitüsü				7	» » »	3	800
3	Müdür	1	1 500	4	Tütün Eksperi	2	1 250
4	Ziraat Yüksek Mühendisi	1	1 250	5	» »	10	1 100
5	» » »	2	1 100	6	» »	2	950
6	» » »	3	950	6	Teknisyen	20	950
3	Kimya Yüksek Mühendisi	1	1 500	7	»	27	800
5	Tütün Eksperi	5	1 100	8	»	27	700
6	Tütün Mütchassısı	1	950	9	»	27	600
7	Sorumlu Sayman	1	800	10	»	27	500
8	Veznedar	1	700	11	»	24	450
				12	»	15	400

[2] SAYILI CETVEL

D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş	D.	Memuriyetin nev'i	Aded	Maaş
MERKEZ TEŞKİLÂTI				10	Şoför	1	500
(D) Kadrosu				11	»	1	400
7	Yabancı Dil Bilir Daktilo	1	1 250	11	Usta	2	600
7	Şoför	1	500	12	»	3	500
10	Daktilo	2	500	12	Bekçi	2	400
Tütün Araştırma Enstitüsü Teşkilâtı				TAŞRA TEŞKİLÂTI			
(D) Kadrosu				(Bölge Teşkilâtı)			
6	Yabancı Dil Bilir Daktilo	1	1 250	(D) Cetveli			
6	Lâborant	3	600	9	Şoför	7	400
10	Daktilo	1	500	10	Daktilo	3	350
11	»	1	400	11	»	3	300
				12	»	1	250
				13	Hademe	7	200

[3] SAYILI CETVEL

<i>Tekel Enstitüleri</i>	2. — Tatbik kısmı ve bu kısma bağlı tütün ziraat bölgeleri ile teknik personeli.
1. — Tütün ziraati kısmı ve bu kısma bağlı müesseselerle bu müesseselerin teknik personeli.	3. — Tütün Kimya Kısmı.
	4. — Biologia Kısmı.

Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu ile Sinop Millî vekili Hilmi İlgüzar'ın, Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu teklifi (2/362)

13 . 9 . 1966

Millet Meclisi Başkanlığına

İlişik olarak takdim ettiğimiz - Tütün ve Tütün Tekeli kanun tasarısının Meclislerde müzakere edilerek kanunlaşması için gerekli işlemin yapılmasını saygularımızla dileriz.

Millet Partisi Sinop	Millet Partisi Manisa
Milletvekili	Milletvekili
Hilmi İlgüzar	Sami Binicioğlu

TÜTÜN VE TÜTÜN TEKELİ KANUNU

GEREKÇE

Tütün konusu üretici ve tüketici memleketlerin ekonomik hayatlarında çok önemli bir rol oynamaktadır.

Dünyada sarfiyatı durmadan artan bu mahsulün gerek dış ticaret yoluyla ve gerekse çeşitli şekillerde alınan Tekel veya kontrol rüsumları ile sağlanan geliri de o nisbette artmaktadır.

Yetersiz kanun hükümleri altında ve yetersiz ihracatçı ellerin yıllardan beri ihmaline rağmen, ihracat ve gelirlerimizin üçte birini tek başına temin eden tütün; tarımsal, sosyal ve ekonomik hayatımızdaki yerinin önemini kendi kendine artırmaktadır.

3437 sayılı Kanununun yetersizliği daha 1943 te İzmir'de, 1950 de Ankara'da toplanan tütün kongreleri ile ve 1961 den beri tütün ekici federasyonlarının çeşitli toplantılarında açıkça belirtilmiş ve Devlet 5 Yıllık Kalkınma Plânının 1963 programında da bugünkü şartlara uygun hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Amerika'nın bir yılda tükettiği Türk tütününü bir günde tüketmek ve dolayısıyla Türkiye'mizin dağ ve taşlarına tütün dikilse yine sarfı kolay ve mümkün olan bu maddenin gerek ulus ve gerekse Devlet hayatındaki önemi takdir olunarak gerekenlerin yapılması zamanının gelmiş değil geçmiş olduğu belirtilebilir.

Yukarıda arz olunan zorunlukların baskısı altında, daha evvel bu mevzuda ilgili bakanlıklarca hazırlanmış tasarı ve çeşitli raporlarla geçmiş yılların etkilerinden de faydalanılarak hazırlanan bu tasarı teklifnamesinin başlıca özellikleri aşağıda açıklanmıştır.

1. Tütün üretiminin ekonomik ve ticari gereklere göre ayarlanmasını mümkün kılan hükümlere yer verilmiştir.

2. Tütüncülükle ilgili çeşitli kuruluşların görüşlerini yerinde kararlara ivedilikle ulaşmasını ve ilgili bakanlıkların çalışmalarının bir millî tütün politikası yönünden koordine edilmesini sağlayacak yeni hükümlere yer verilmiştir.

3. Tütünlerimizin niteliklerini korumak amacıyla 3437 sayılı Kanunda noksan olan teknik hükümler eklenmiştir.

4. Üretim hususunda Tarım Bakanlığının teknik yardımlarının zamanında ulaşması ve üretime bir yön verilmesi sağlanmıştır.

5. Ekicilerin teşkilatlanması suretiyle kendi işlerini kendisi gören medeni bir toplum olduğumuz meydana çıkarılmıştır.

6. Ekspertiz işlerindeki büyük aksaklıklar giderilmiş ve tütün eksperleri yetiştirilmesinde izlenen eğitim sisteminin dünyada uygulanan sistemlere göre yeterli olmadığı ve geleceğin

ihtiyaçları karşısında daha da yetersiz kalacağı düşünülerek Ziraat Fakültelerinde eksper bölüm açılması ihtiyacı öngörülmüştür.

7. Bugünkü satış usullerinin ilkelliği sebebiyle ekici tütün satışlarında meydana gelen ve çok defa ekicilerin zararına sebeb olan anormal fiyat iniş ve çıkışlarını önliyecek tedbir olarak tütünlerin kurulacak satış yerlerinde açık artırma ile satılması hükme bağlanmıştır.

8. Türk tütünleri imal tiplerinin tütün teknolojisine ve piyasa gereklerine uygun olarak standardize edilmesi sağlanmıştır. Ve keza tütün ihracatımızın imal tiplerinin standardizasyonu bakımından teknik denetlemesi sağlanmıştır.

9. Tütün mamullerinin geliştirilmesi tütünlerimizin hakiki değerlerinin bütün dünyaya tanıtılması bakımından sigara ve emsali imalâtı serbest bırakılmıştır.

10. 3437 sayılı Kanundaki eski reji görüşü ekici, tüccar ve Devleti lüzumsuz yük ve giderlere zorlayan yükümlülükler ya ender hale getirilmiş veya tüm olarak kaldırılmıştır.

TÜTÜN VE TÜTÜN TEKELİ KANUNU MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tütünün tarımsal, sosyal ve ekonomik hayatımızdaki yerini değerlendirebilmek için onunla tamamen ilgili bakanların bir milli tütün politikası ve koordine bir çalışma yapılması amacıyla bir araya getirilmesi öngörülmüştür.

Madde 2. — Tütünle ilgili kuruluşların münferit çalışmalarda boşa giden emekleri bir araya getirilerek kıymetlendirme mümkün kılınmış ve yurt ve ulus menfaatlerine en uygun kararların temini suretiyle bakanlıklararası Millî Tütün Kuruluna ışık sağlanmıştır.

Madde 3. — Tütün memleketin tarımsal, sosyal ve ekonomik gereklerine ve satış imkânlarına göre ayarlanması kaçınılmaz bir zaruret olduğu hakikati karşısında bu madde ile üretim ve istek arasındaki denge sağlanmıştır.

Madde 4., 5. — Tütün ekim, dikim ve yetiştirilmesini disipline etmek ve 3 neü madde ruhunu dâha tarlada temin bakımından işbu tarımsal çabayı Tarım Bakanlığının direktif ve kontrolüne vermek ve işlerin zamanında ve en doğru şekilde yürütülmesi için teşkilât ile işbirliği yapmak zarureti bu maddeler temin etmiştir.

Madde 6. — Tütün ekicilerinin başboşluktan çıkarılması ve bütün medeni dünyada olduğu gibi teşkilatlanması sağlanmıştır. Ancak bir koyundan iki deri alnamıyacağı düşüncesiyle Ziraat Odaları yükünlüğünden çıkarılmış ve odalarla koordine bir çalışma mümkün kılınmıştır.

Madde 7. — Tütünü tarlada devretmek zozunluğunda olanlara imkân sağlanmıştır.

Madde 8, - 9. — Memleket ihtiyacına cevap verecek çeşitlerde hastahksız fide yetiştirmek ve bu fidelerin uygun tarlalara tesbit edilmiş miktar kadar dikilip ekilmesi sağlanmıştır.

Madde 10. — Tütün zararlılarıyla mücadele köklü ve olumlu kılınmıştır.

Madde 11. — Talimatlara aykırı hareketler ve kaçakçılık önlenmiştir.

Madde 12., 15. — Tütün denklelerinin standardizasyonu sağlanmış, aldatıcı kötü davranışlar bertaraf edilmekle ekici ve alıcı arasındaki birçok çekişmelerin önüne geçilmiştir.

Madde 16. — Mahsulünü elinden her hangi bir sebeple kaçırmış olan ekicinin ayrıca kanuni mahkûmiyetinin önüne geçilmiştir.

Madde 17. — Gerek meydana gelmiş tütünlerin bakımı ve muhafazası ve gerekse ekspertiz işlerin de zamanından büyük çapta tasarrufun sağlanması mümkün kılınmıştır.

Madde 18. — Alıcı ve satıcı arasında sıkı bir münasebet sağlanmış, aldatmaya dayanan kaçırmalar önlenmiştir.

Madde 19. — Büyük çapta tütün yetiştiren bölge Egenin olması Ege üniversitesinin öğretim kadrosundan istifade ederek hem yetiştirme sistem ve programında günün isteklerine revap verebilecek nitelikte ve hem de eksper sayısı bakımından ihtiyaca cevap verecek durum sağlanmıştır.

Madde 20., 21. — Tek görüşle vukubulan ekspertiz hataları, her türlü kötü zan ve düşünceler önlenmiş ve temin edilmiştir.

Madde 22. — Çok mühim olan piyasanın açılış tarihinin tesbiti en yetkili kurula verilmeyle bu husustaki her türlü hataların önüne geçilmiştir.

Madde 23., 24. — Satış usulünün ikelliği yerine ekseriya ekicinin aleyhinde tecelli eden anormal fiyat inişlerini önleyecek borsa usulü pazarlama ve satış temin edilmiştir.

Madde 25. — Her türlü haksızlıklar önlenmiştir.

Madde 26, - 28. — Alım - satım neticeleri keyfî davranışlarla ekicileri müstarip eden durumdan kurtarılmış, kayıt ve şartlara bağlanmıştır.

Madde 29. — Alınmış olan tütünler disiplinli bir sevk sistemine bağlanmıştır.

Madde 30. — Alacaklıların haklarını koruyan bir düzen temin edilmiştir.

Madde 31, - 37. — İhtilâfların evvelâ bitaraf bir müessesede ve sonra da adlî makamda ve bir düzen içinde halli sağlanmış ve böylece keyfî davranışların önüne geçilmiştir.

Madde 38. — Gecikmeden doğan ekici zarar ve ziyarı önlenmeye çalışılmıştır.

Madde 39., 40. — Esasen yoksul olan ekicilerin parasızlık yüzünden takip ve intacedemiyeceği dâvaların görülme ve yürütülmesi temin edilmiştir.

Madde 41. — En modern makina ve gereçlerle teçhiz edilmiş fabrikalarda, her gören ve eline alanda büyük bir zevk ve hayranlık uyandıracak ve Türk tütününün hakkını teslim edecek sigara ve emsalinin imaline, iç ve dış pazarlarda Türk tütününün sarfına imkân verilmiştir.

Madde 42, - 44. — Bandırol ve sair rusumlardan kaçırımlar önlenmiştir.

Madde 45. — Kısaca tütünün mukadderatı en salâhiyetli ellere verilmiştir.

Madde 46, - 49. — Kaçakçılık önlenmiş ve Devlet kontrolü sağlanmıştır.

Madde 50. — Kredi müesseselerinin keyfî hareketleri önlenmiş, memleket tütüncülüğünün gelişmesi ve değerlendirme müesseselerinin isgücü günün icaplarına göre ayar edilebilir hale getirilmiştir.

Madde 51. — Ekici müesseselerinin ilim ve bilgi ile teçhizi sağlanmıştır.

Madde 52. — Tarım Bakanlığı, ekiciye en uygun hizmetleri yapabilme gücüne sahip kılınmıştır.

Madde 53. — Keza tütün mukadderatı en yetkili ellere bırakılmıştır.

Madde 54, - 61. — Fireler, depolama, nakil ve sair hizmetler gerekli esaslara bağlanmıştır.

Madde 62, - 65. — Tütün tarımı işlerinde kanun ve nizamsız hareketlerin önüne geçilmiştir.

Madde 66. — Tütün çeşitlerimizin yabancılara kaçırılması önlenmiştir.

Madde 67., 68. — Tütünlerimizin nefaset, kalite ve sair iyi evsafı muhafazası temin edilmiştir.

Madde 69. — Tütünlerin kaçağa gitmesi önlenmiştir.

Madde 70. — Binbir emekle meydana getirilen tütünün ehil ellerde kalıplanması temin edilmiş ve alıcıları aldatan davranışların önüne geçilmiştir.

Madde 71. — Tütünlerin nâmüsait yerlerde tutularak bozulmaları keyfiyeti ve yangın gibi hallerde ekiciyi perişan eden iktisadî yıkılışın önüne geçilmiştir.

Madde 72 - 75. — Alım ve satımın bir düzen içinde cereyan etmesi sağlanmış ve fırsatçıların hareketleri önlenmiştir.

Madde 74 - 80. — Kanunsuz hareketlerin önüne geçilmiştir.

I NCI BÖLÜM

Ekim ve istihsal

Yetkiler

MADDE 1. — Millî tütün politikasını tesbit etmek, düzenlemek ve tütüncülükle ilgili çalışmalarını koordine etmek «Bakanlıklararası Millî Tütün Kurulu» nun görevidir.

Millî Tütün Kurulu : Başbakan Başkanlığında Maliye, Ticaret, Sanayi, Dışişleri, Tarım, Gümrük ve Tekel Bakanlarından ibarettir.

Kurul bu görevini «Millî Tütün Komitesi» nin teklif ve dileklerini göz önüne alarak yapar.

MADDE 2. — Millî Tütün Komitesi : Devlet Plânlama Teşkilâtı, Dışişleri, Maliye, Ticaret, Tarım, Gümrük ve Tekel Bakanlıkları ile Odalar Birliği, Ziraat Odaları Birliği, Tüccar Tütüncüler Federasyonu, Tütün Ekiçileri Federasyonları ve Ankara Ziraat Fakültesi temsilcilerinden kurulur.

Komiteye katılan kuruluşlar kararlara birer oy ile katılırlar.

Tütün Ekiçileri Konfederasyonu kurulduğunda Ekiçi Federasyonları yerlerini oylarıyla birlikte Konfederasyona terk ederler.

Komite : Millî Tarım Kurulunun veya bu kurula başvuran Komitedeki üç kuruluşun isteği üzerine çağrılıp toplanır.

Komite nin bütün giderleri Gümrük ve Tekel Bakanlığınca temin olunur.

MADDE 3. — a) Tütün ekilecek bölgeler ve bu bölgeler idâhindeki sahaların tâyin ve tesbiti,

b) Dünya piyasaları, iç tüketim stokları ve hava şartlarının ekiçi işlerine yapacağı etkiler dikkate alınarak yurdumuzda her yıl istihsal edilmesi gereken tütün çeşitleriyle miktarlarının tâyin ve tesbiti,

c) Memleket tütüncülüğünün geliştirilmesi, tütün vafsinin muhafaza ve yükseltilmesi için lüzum görülen tedbirlerin tesbit, ilân ve Millî Tütün Kuruluna sunulması Millî Tütün Komitesine aittir.

MADDE 4. — Tütün ekimi Tarım Bakanlığının özel müsaadesine bağlıdır. Bakanlık Mil-

lî Tütün Komitesince alınan kararlar çerçevesinde hazırlanacak talimatları tütün ekiçileri teşkilâtlarından da faydalanarak ekiçilere iletir.

MADDE 5. — Tütün ekiçileri; Tarım Bakanlığınca verilen talimatları muhtevî ve Tütün Ekiçi Derneğinden o yıla ait ehliyet şerhîni haiz izin belgesi almaya mecburdur. İzin belgesi almamış olanlar fide yetiştiremez ve tütün dikemezler.

İzin belgelerinde ekiçinin fide yeri, tütün dikileceği tarlaların mevkiî, hududu, dekar miktarı ve istihsal olunacak tahminî kilonun yazılacağı kısımlar bulunur.

MADDE 6. — Her tütün ekiçisi ve işçisi bölgesindeki bir derneği kayıt ve dernekler bölge federasyonlarında birleşmek zorundadır.

Mahallî ziraat teknisyenleri, Tekel memuru, Ziraat Bankası Müdürü, derneklerin; vilâyet teknik ziraat müdürleri, ziraat mücadele reisleri, Ziraat Araştırma Enstitü Dekanı, Ziraat Banka müdürleri federasyonların tabii üyesidir.

Bir tütün ekiçisi tarımın başka dallarıyla ilgisi yoksa 6964 sayılı Ziraat Odaları Kanununun zorunladığı ziraat odalarına kaydolma yükümlüğünde değildir.

Başka ürünler de yetiştiren bir çiftçi ise ziraat odasına tütünden olan gelirleri için her hangi bir mükellefiyet ödemekten masumdur.

Tütün Ekiçi Dernek başkanları ziraat odalarının ve Ekiçi Konfederasyon Başkanı da Ziraat Odaları Birliğinin tabii üyesidir.

MADDE 7. — Ekiçiler: Askerlik, tutukluluk, hastalık ve buldukları yerden başka yere göç gibi sebeplerle ve bu durumlarını belgelemek şartı ile izin belgelerinde yazılı tarlalardan bir kısmına veya tümüne ait tütünleri kırmanın tamamlanmasından evvel kanun ve bu kanunun tatbikine ait yönetmeliğe göre tütün dikimine yetkili kimselere devredebilir.

Devir işi tarafların birlikte Tütün Ekiçi Derneğine yapacakları başvuruya ile temin edilir. Tütünlerin tamamının devri halinde eldeki izin belgesine yazılmakla, kısmen devir halinde

de de devredilmek istenilen kısım için devralamanın izin belgesi varsa oraya işaretlenerek yoksa yeniden bir izin belgesi verilerek devredenin izin belgesinden düşülür. Dernek keyfiyeti Tekel İdaresine bildirir. Bir kişi birden fazla ekicinin tütününü devralamaz.

Zorunluklar

MADDE 8. — Fideliklerde aranacak teknik şartlar Tarım Bakanlığı teşkilâtınca tesbit olunarak ekici derneklerine bildirilir.

Ekici dernekleri : Bu tesbitlerin ışığı altında fide yetiştirilecek mahalleri temin eder, ve fideliklerde kimlere ait ne miktar fide dikilmiş olduğunu ve ekicinin tütün dikeceği tarlaların mevkii, hudut ve dekar miktarlarını bir cetvel halinde Tarım Teknisyenliğine ve Tekel İdaresine bildirmeye mecburdur.

MADDE 9. — Tütün zararlarıyla mücadele işleri Tarım Bakanlığı ve ekici teşekkülü ile müştereken hazırlanacak esaslar dâhilinde yürütülür.

MADDE 10. — a) Dip yapraklar kırımdan evvel toplam yok edilmek ve filizlerin toplanmaması mecburidir.

b) Kırım bittikten sonra tütün tarlalarına yapılacak muameleleri tarım teşkilâtı icra ettirir.

Tarım teşkilâtının talimatlarına uymıyan ve icabı işleri yapmıyan ekicilerin noksan bıraktıkları işler tarım teşkilâtınca yaptırılır ve bedelleri ekiciden tahsil olunur.

2 NCI BÖLÜM

Tahmin

MADDE 11. — Tekel İdaresi : Tarım teşkilâtı ve Ekici Derneği müştereken tütün dikildikten sonra yeteri kadar bilir kişiyi görevlendirecek tarlaları kontrol ettirip «kanun ve talimatlara aykırı dikim olup olmadığını ve dikilmiş tarlalardan istihsal olunacak tütün miktarlarını» tesbit eden raporları hazırlattırır.

Bu raporların bir sureti ekici derneğine verilir. Dernek bu raporlardaki bilgileri ekicilerin izin belgelerine işaretler.

Talimatlara aykırı hareketi görülenler hakkında tarım teşkilâtı kanuni kovuşturma yapar.

Tahminlere kanaat getirmiyenler Ekiciler Derneğine başvurarak, yeniden tahmin istiyebilir.

Kontrol görevlilerinin masrafları Tekel İdaresince verilir. Yeniden tahmin isteyen ekiciler haksız çıktıkları takdirde bu yeni tetkik görevlilerinin masrafları haksız çıkan ekiciden tahsil olunur.

3 NCU BÖLÜM

Balyalama

MADDE 12. — Tekel İdaresi Tarım Teknisyenliği ve Tütün Ekicileri Derneği müştereken tütünleri balya yapacakların ehliyetlerini tesbit ederek bölge özelliklerine göre ellerine kalıpcılık belgesi verilir.

MADDE 13. — Ege'de kalıpcılık belgesi olmayanlar kendi tütününü de olsa kalıp işi yapamazlar.

MADDE 14. — Tütün balyaları standart Ege'de 50 kilo, Karadeniz'de 15, Marmara'da 20 Doğu'da ortalama ağırlığına ve görülen kısım için aynı vasıftaki tütünü ihtiva etmesinden ve aldatıcı davranışlardan kalıpcı sorumludur.

Kalıpcı kalıpladığı tütün balyalarının bir köşesinde tütün üzerine kendi belge numarasını vurmaya zorunludur.

MADDE 15. — Balyalarda kanaviçeden başka bir şey kullanılamaz; kalıpcı; kırıntı, son denen güzleme, karayeşil çürük, yanık, ezik, basık ve hastalıklı olanları ayrı ve görmezleri ayrı balyalara koymaya zorunludur.

Bunlardan : Çürük, yanık, karayeşil ve kırıntı ile görmeze giremeyecek kadar hastalıklı olanlar Tekel İdaresinin memuru huzurunda ekici teşkilâtı tarafından ilân edilen gün ve yerde toplattırılarak yakılmak suretiyle imha edilir ve ekicinin tahmin kilosundan düşülerek kayıtlarına işaretlenir.

MADDE 16. — Tarlada kurutma mahallinde veya ambardaki ekici tütünleri tamamen veya kısmen her hangi bir sebeple zayı olur veya çalınırsa keyfiyetten ekici teşkilâtı haberdar edilir.

Ekici teşkilâtı hâdiseyi bir tutanakla tevsik ve icabı halinde zabıta tahkikatı da yaptırarak neticeyi üç gün içinde Tekel İdaresine bildirir.

Bu takdirde tesbit olunan miktar ekici tahmin kayıtlarından düşülür.

4 NCÜ BÖLÜM

Ambarlama

MADDE 17. — Ekici dernekleri : Her tütün mıntakasında tütünlerin konması için ekici emanet ambarı adında ambar temin etmeye mecburdur.

Ambarı temin eden derneğin tâyin edeceği müddet içerisinde ekiciler tütünlerini bu ambarlara getirip teslim etmeye zorludurlar.

Ambara alınan tütünlerin bakımından, husule gelecek zarar ve ziyandan ve sigorta ettirilmesinden ekici derneği sorumludur,

Bu ambarlar için yapılacak masraflar ekicilerden tahsil olunur.

MADDE 18. — Alım yapacak resmî özel ve tüzel kişiler; satınalacakları tütünleri hemen kaldırmak için evvelden kendilerine ambar temin etmeye ve bu ambarlar ile bu ambarlarda bulunacak alımın kanuni temsilcisinin adresleri, kimlikleri, arandıklarında bulunacakları yerleri yazılı olarak alımlardan evvel Tekel İdaresine ve Ekici Derneğine bildirmeye mecburdur.

5 NCİ BÖLÜM

Ekspertiz

MADDE 19. — Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesinde bir Tütün Ekspertiz bölümü açılacaktır.

Bu bölümle muadelet temin edebilecek nitelikte açılacak diğer resmî veya özel yüksek öğretim okullarına yakınındaki üniversiteler, Millî Eğitim, Tarım, Gümrük ve Tekel bakanlıkları gereken ilgi ve yardımı yapacaktır.

Bu bölüm ve okullarda uygulanacak eğitim ders ve programları Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesince hazırlanacaktır. Bu maksat için fakültenin istiyeceği her türlü yardım Devlet tarafından ilgili bakanlıklarla temin olunacaktır.

Tütün eksperlerinin yetiştirilmesi, görev yapıları, meslekî mesuliyetleri, kimlerin eksper unvanını kullanabilecekleri ve hangi

hallerde bu unvanı kaybedecekleri bu kanunun uygulanması için hazırlanacak yönetmelikte tesbit olunur.

MADDE 20. — Ekici teşkilâtı : Tekel İdaresinin mütalâasını alarak Ekici Emanet ambarlarına gelmiş olan tütünlerin ekspertiz yapılacakları günleri tâyin ve ilân eder.

MADDE 21. — a) İlân olunan günde Ekici Teşkilâtı kendi adına tesbite iştirak için görevlendireceği kimseler ile Tekel İdaresi ve tüccarların veya tüccar teşkilâtının görevlendirecekleri kimselerle birlikte tütünler ekici emanet ambarlarında konsulte suretiyle ekspertiz edilir.

b) Bir ambardaki tütünlerin tesbit neticelerini cetvel halinde yazarak imzaladıktan sonra ambarın münasip yerine bir suretini asarlar ve birer surette bağlı oldukları müesseseye vermek üzere yedlerinde alırlar.

c) Her hangi bir zorunluk duyulmadıkça başkaca tesbit için kimseye müsaade olunmaz. İstiyenler ambarlarda asılı cetvellerden durumu yazıp öğrenebilirler.

6 NCİ BÖLÜM

Alım - Satım

MADDE 22. — Satış piyasalarının açılış tarihleri tütün bölgelerinin özelliklerine göre her yıl Millî Tütün Komitesinin teklifi üzerine Millî Tütün Kurulunca tesbit ve ilân edilir.

MADDE 23. — Alım - Satım Ekici Teşkilâtının temin edeceği mahalde borsa usulü ile bölge özelliklerine göre demet, denk ve balya halinde yapılır.

MADDE 24. — Borsada hazırlanan tasnife göre tütünler açık artırma ile satılır. Son söz tütünü satılan ekici veya vekili bulunmadığı takdirde derneğine icazet verilmiş kabul olunarak icazetlisine aittir.

Satılan tütünler Ekici Teşkilâtı tarafından hazırlanmış olan mukavele-namelerden dört nüsha olarak tanzim ve taraflarla imza edilerek birer tanesi alıcı ve satıcıya verilir. Bir tanesi o günkü satış mukavele-nameleriyle birlikte Tekel İdaresine ve bir tanesi de borsa mahallindeki özel dosyasına

konur. İşbu alım - satım borsa defterine işlenerek tescil edilmekle tamamlanır.

MADDE 25. — Satılan tütünler mukavele tarihinden itibaren âzami 20 gün içinde Ekici Emanet Ambarında Tekel İdaresi tarafından çekileri yapılarak alıcının malı olur.

Çeki işi standart tip uzun kollu çeki kantarlarıyla Tekel İdaresinin yeminli özel kantarcıları tarafından yapılır.

Çekilerde küsur kilolar söylenmez ve hiçbir zaman dara düşülmez. Küf ve su gü-rüğünden başka iskonto veya iskarta veya sıklet indirimi yapmak her iki taraf için yasaktır.

MADDE 26. — Satılan tütünlerin çekileri yapıldıktan sonra çeki için konan 20 günlük müddet bittikten itibaren 10 içinde alıcı tütün bedelini ödemeye zorunludur.

MADDE 27. — Tekel İdaresi veya diğer alıcılar tarafından tütün ekicilerine «tarladaki veya toplanmış tütünleri karşılığı avans ve sair isim ve suretleriyle paraya çevrilebilir. Bu takdirde parayı verene eşit fiyat ve şartlarla ve bu kanun çerçevesinde alış için rüçhan hakkı verir.

Rüçhan hakkına sahibolan fiyat ve şartın kendisine veya 10 ncu madde gereğince göstermek mecburiyetinde olduğu yetkili temsilcisine veyahut kendi veya temsilcisinin konutunda birisine ve konutta kimse bulunmazsa kapısına yapıştırıldığı andan itibaren 24 saat zarfında kabulünü bildirmezse hakkı düşmüş olur.

Şu kadar ki : Avans sözleşmesinin bir sureti ekicinin izin belgesinin kayıtlı bulunduğu Tekel İdaresine tescil ettirilmiş ise; devir muamelesinden evvel veya devir muameleleri anında avans para aldığı zata veya müesseseye veya bunların hesabına almış olduğu parayı ödemek veya başka suretle tasfiye için muvafakatnamesini ibraz etmekle mükelleftir.

MADDE 28. — Satılmış tütünler üzerindeki devir muamelesi tütünlerin Tekel İdaresince çekileri yaptırılmakla tamam olur.

Her hangi bir sebeple tütünler alıcısı tarafından kendii ambarına nakledilmediği takdirde çekilerin yapıldığı tarihten itibaren do-

ğacak zarar ve ziyandan alıcı mesuldür. Bu müddet uzadığı takdirde tütünlerin bakım, ardiye ücretleri ve sigorta masrafları alıcıdan tahsil olunur.

Madde 29. — a) Satılmış tütünlerin transfer muamelelerinin icrası ve alıcısı tarafından nakledilebilmesi için Tekel İdaresinden nakliye tezkeresi alması gerekir.

b) Tütün ekicilerinin rüçhanlı borçları, rehinli alacaklılarca vaz'edilen ihtiyati ve cebri haciz muameleleri Tekel İdaresi kayıtları üzerinden icra edilir.

c) Borçlarla tütün bedelleri ödenmeden nakliye müsaadesi ve transfer muameleleri yapılmaz.

MADDE 30. — Tütün üzerine konmuş olan ihtiyatî ve cebri hacizlerle tesis olunan rehinlerin bedeli süresi içerisinde alıcısı tarafından ödenmediği takdirde; bu işlem alacaklıların talebi üzerine icra dairesince İcra ve İflâs Kanunu hükümlerine göre infaz olunur.

Tütünlerin icra dairesince satışı halinde işbu dairece verilecek belge ile tütünler yeni alıcısı üzerine devredilir ve buna göre nakliye tezkereleri ile transfer muameleleri yapılır.

7 NCI BÖLÜM

İhtilâflar

MADDE 31. — Tütün ekicisi ile alıcısı arasında alım - satım yazılı sözleşmesinin bu kanuna göre uygulama ve yürütümünden doğacak bütün uyuşmazlıklar hakemler eliyle çözümlenir.

MADDE 32. — İhtilâf vukuunda dâvacı taraf mahallî belediyeye yazı ile tahkim istediğini beyan eder ve hakemini bildirir.

Belediye bu müracatı dâvacının hakeminin ismini diğer tarafa hemen bildirerek üç gün içinde hakemini seçmesini tebliğ eder ve belediye olarak da üçüncü bir hakem seçer.

Belediye başkanı, ayrıca Tekel İdaresi ve Ekici Derneğinin alıcı ve ekiciye ait ihtilâf konusu tütünlerin evrakını celbedip dosyasına kor, ve tanzim edeceği tensip zaptı ile hakemlere ve zabıt kâtibine verilecek ücreti

takdir ve duruşma gününü tâyin ederek taraflara tebliğ eder.

MADDE 33. — Belediyece tâyin olunan duruşma gününde belediye başkanı veya tevkil edeceği şahıs tarafından hakemlere «Doğruyu tâyin ve beyan» edeceklerine dair yemin ettirildikten sonra hazırlanmış olan dâva dosyasını hakemlere verir.

Duruşma gününde taraflar hakemlerini kendileri hazır bulundurmaya zorunludurlar. Dilerlerse şahsan veya vekillerini de hazır bulundurabilirler.

Hazır bulunanların yapacakları şifahi iddia ve müdafaaları zapta geçirildikten sonra duruşma salonundan dışarı çıkarılırlar.

Yalnız kalan her üç hakem mevcut evrak, vesikalar ve şifahi iddia ve müdafaaları inceleyerek kararlarını verirler.

MADDE 34. — Hakem kararına tebliğ veya tefhim tarihinden itibaren üç gün içinde sulh hâkimine müracaatla itiraz edilebileceği gibi hakemlerin beş gün içinde karar vermemelerinden veya bir tarafın müddetinde hakemini seçmemesinden dolayı da sulh hâkimine müracaat olunabilir.

Üç gün içinde itiraz olunmayan kararlar kabili temyiz değildir ve kesindir.

MADDE 35. — Sulh hâkimi taraflardan biri hakem tâyininden imtina eylemişse, belediyece tâyin olunan hakem ile dâvâci hakemini : Hakemler müddeti içinde karar vermemişseler, taraf hakemlerini, itiraz halinde taraflarca hakem tâyin ettirerek bu yeni hakemleri davet eder. Davet olunan hakemleri sulh hâkimi başkanlığı altında toplar, tâyin olunan veya yeniden seçilen hakemlere 33 neü maddede yazılı yemin ettirerek taraflardan hazır bulunan veya vekillerinin arzu ettikleri takdirde şifahi iddia ve müdafaalarını da dindirdikten ve zapta geçirttikten sonra taraf veya vekillerini dışarı çıkararak dosyalar üzerinde gereken incelemeleri yaparak kararlarını verirler.

MADDE 36. — Hâkim başkanlığındaki kurul müracaat tarihinden itibaren on gün içinde kararını vermek zorunluğundadır. Bu kararlar kabili itiraz ve temyiz olmayıp kesindir.

MADDE 37. — Müddeti içinde itiraz edilmeyen belediye hakem heyeti kararları itiraz süresi dolup kesinleşince veya sulh hâkimliği başkanlığındaki kurul kararları taraflardan birinin müracaatı üzerine duruşma yapılmaksızın sulh hâkimliğince tesciline karar verilir.

MADDE 38. — Davacı tarafa talebolunmuşsa hakem kurulları % 50 ye kadar dâvalıdan tazminat alınmasına karar verebilirler.

Sulh yargıcı teşekkül eden hakem kurullarında diğer hakemler gibi ücret alır.

MADDE 39. — Hâkem, kâtip dâvayı bir vekil takibetmiş ise vekil ücretleri ve diğer masraflar haksız çıkan tarafa ödenir.

Tescil edilmiş olan hakem kararları ilâm niteliğindedir.

MADDE 40. — Bu kanun gereğince tütün ihtilâfından doğan dâvalarda ekiciden peşin hare alınmaz, kabul ve hükme bağlanması halinde alınması iktiza eden harceler mahkeme tarafından maliye dairesine bildirilmek suretiyle haksız çıkan taraftan tahsili cihetine gidilir.

8 NCI BÖLÜM

Umumi hükümler

MADDE 41. — Türkiye Cumhuriyeti dâhinde halkın istihlâki için «Tütün, Tömbeki ve sigara kâğıdı» satınalmak, işletme işlerini yapmak, sigara, yaprak sigarası, enfiye ağız ve pipo tütünü imal etmek mamul ve gayrimamul olarak yurt içinde ve dışında satmak Gümrük ve Tekel Bakanlığının müsaadesi ve kontrolü altında ve inhisar rusumunu ödemek suretiyle Türkiye Cumhuriyetindeki «Tekel İdaresi, özel ve tüzel kişiler» için serbesttir.

Bu müsaade ve kontrolün şekli, bu kanunun uygulanması için hazırlanacak yönetmelikte gösterilecektir.

MADDE 42. — Kırkbirinci maddede yazılı emtianın mamul ve gayrimamul olarak bir yerden diğer yere nakli, mağaza ve depolara konması kara ve deniz araçlarına yükletilmesi ve yabancı memleketlere çıkarılması hususlarında ilgililer Tekel İdaresine ve daha evvel haber vermek zorunluğundadır; ve Tekel İdaresinin kontrolüne tabidir.

MADDE 43. — Müsaadeli imalâthanelerden gayrı hiçbir yerde tütün kıyılmaz; sigara, sigara kâğıdı ve yaprak sigarası imal edilemez.

MADDE 44. — Elinde mamûl ve gayrimamul tütün, tömbeki, sigara kâğıdı, sigara ve yaprak sigarası bulundurabilecek veya imalini veyahut da satıcılığını yapacak tacirler ilk önce Tekel İdaresine müracaatla bu kanunun tatbikine ait yönetmelik esasları dâhilinde kendilerini teşkil ettirmeye mecburdur.

MADDE 45. — Yurt içinde yetiştirilen tütünlerin ekspertiz, alım, bakım, işleme, imâl, satış ve ihraç işlerinin tabii olacağı muamelelerin esasları millî tütün komitesi tarafından tanzim ve tesbit olunur.

MADDE 46. — Tüccarlar kendilerine ait her depo için giren ve çıkan tütün ve mamûllerini günü gününe kaydettikleri birer defter tutmaya zorunludur. Tütünün mamul ve gayrimamul tüccarları her yılın bitiminden bir ay evvel ambarlarında bulunan emtiyanın miktarlarını bir beyanname ile Tekel İdaresine bildirmeye mecburdurlar. Tekel İdaresince lüzum görülürse bu beyannameler üzerine mevcut emtiyanın % 10 u tartılır, sayılır ve kanuni firelerde hesabedildikten sonra eksik görülürse mevcudun hepsi tartılıp sayılarak gereken kontrol temin edilir.

MADDE 47. — Tekel İdaresi tütün ve mamullerinin bulunduğu yerleri, imalâthaneleri ve satış yerlerini kontrola yetkilidir.

MADDE 48. — Her ne maksatla olursa olsun Tekel İdaresi tütün ve mamullerinin sahibi olan veya elinde bulunduranlardan mevcutlarını bir cetvel halinde bildirmelerini talebettiği takdirde ilgililer tâyin edilmiş olan zamanda isteği yerine getirmeye zorunludur.

MADDE 49. — Yabancı memleketlerden gelenler en çok 100 aded sigara, 50 aded yaprak sigarası, 100 gram kıyılmış tütün ve pipo tütünü veya tömbekiyi hiçbir vergi ve rüsum vermeksizin yurda sokabilir. Fazla ise fazlalık yollar tarafından beyan edilmek şartıyla kanuni gümrük ve diğer rüsum ve monopolunu ödemek suretiyle yurda sokabilirler.

Bu fazlalıklar beyan edilmediği ve gizlendiği takdirde kaçakçılık kovuşturması yapılır.

MADDE 50. — Her yıl gerek tütün ekicilerine ve gerekse tütünün alım, işleme, imal, satım ve ihraç işlerini yapan özel ve tüzel kişilere ve rülecek kredilerin esaslarını Millî Tütün Komitesi tâyin ve tesbit eder.

MADDE 51. — Ekiciler tarafından kurulacak banka, satış ve işletme kooperatifleri gibi müesseselerin sevk ve idaresi için ekici teşekkülleri talebettikleri takdirde Tarım ve Tekel bakanlıkları en çok beş yıl müddetle yeteri kadar personeli görevlendirirler.

Bu şekilde ödev alan memurların her türlü memuriyet hakları mahfuzdur. Hizmet müddetince harcırah ve zarurî masrafları çalıştığı müessese tarafından verilir. Ve bu ücretlere 7244 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

MADDE 52. — Bu kanunda belirtilen tarımla ilgili görev ve hizmetlerin yapılması için lüzumlu görülen müesseseleri kurmaya Tarım Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 53. — Bu kanunun tatbikine ait yönetmeliği Millî Tütün Komitesi hazırlar.

9 NCU BÖLÜM

Fireler

MADDE 54. — Ambar ve işletme fireleri bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilmiştir : Yazılı miktarlar üzerinden indirimler yapılır.

Karadan bir yerden bir yere trenle gönderilenlerden % 1, hayvan araba ve kamyonla gönderilen tütünlerden veya mamullerinden % 1,5 yol firesi indirilir.

Deniz vasıtalarıyla bir sahilinden diğer sahile gönderilenlerden % 1 yol firesi indirilir.

İşletme veya fermastasyon geçirmiş tütünlerin firesi muayyen fire miktarından % 50 eksik hesabedilir.

Yabancı memleketlere gönderilip kısmen veya tamamen satılmıyarak geri getirilen tütünler gümrüklerde Tekel İdaresi tarafından muayene edilerek Türk tütünü olduğu anlaşılırsa memlekete girmesine müsaade edilir, tartılarak tüccarın hesabına borç kaydedilir.

MADDE 55. — Tütünlerin işletilmesinden hâsıl olan süprüntü veya kırıntılar sahibi veya yetkilisi tarafından talebedildiği takdirde tartıla-

rak masrafları ilgiliye aid olmak üzere denize dökülmek, yakılmak, toprakla karıştırılmak veya her hangi bir suretle olursa olsun tütün olarak kullanılmıyacak hale getirilmek suretiyle zimmetten indirilir.

MADDE 56. — Tüccar depolarında tacirlere borç yazılan tütünlere yabancı memleketlere çıkarıldığı (58) neî madde mucibince ispat edilmeye kadar tamamen o tacirin mesuliyeti altındadır.

Şayet tüccar malını başka bir tüccara satmış ve alıcı üzerine devir muamelesi yapılmış ise bu mesuliyet alıcı tüccar üzerine geçer.

Aynı şehir ve kasaba dâhilinde bir tüccara ait bir depodan diğerine nakilde nakliye tezkeresi almaya ihtiyaç yoktur. Şu kadar ki, nakilden evvel nakledeceği tütün miktarını ve nereden nereye nakledeceğini yazı ile Tekel İdaresine bildirmeye zorunludur.

Bir şehir ve kasabadan diğer şehir ve kasabaya veya yabancı memlekete nakil veya sevk edilmek için Tekel İdaresinden nakliye tezkeresi almak lâzımdır.

Tütün ekicileri ve tütün ekici teşkilâtları da aynı hükme tabidir.

MADDE 57. — Bir şehir veya kasabadan diğer bir şehir veya kasabaya naklolunan tütünlere gönderildiği yerlerdeki depoya teslim bulunduğu Tekel İdaresinin salâhiyetli memuru tütünlere çıktığı yerdeki Tekel İdaresine hemen bildirmeye zorunludur.

MADDE 58. — Denizden yabancı memleketlere gönderilecek tütünlere gümrük memurunun kontrolü altında gemilere yükletilir. Tüccar tütünlere gemiye yükletildiğini gösteren ve gümrük memuru ile geminin kaptan veya acentası tarafından tasdik edilen bir belgeyi tütünlere yükletildiği tarihten itibaren en çok 15 gün içinde Tekel İdaresine getirip teslim etmeye zorunludur.

Bu vesikayı teslim etmesi üzerine vesikada yazılı miktar borcundan düşülmür.

Karadan yabancı memleketlere gönderilecek tütünlere hududu geçtiğini hudut gümrük memuruna tasdik ettirmek lâzımdır.

Ayrıca tacir tütünlere gönderildiği yere vâsıl olduğunu ispat için T. C. Konsolosu ve olmıyan yerlerde mahallî ticaret odası tarafın-

dan tasdik edilmiş bir belgenin tütünlere hudduttan geçtiği tarihten itibaren 91 gün içinde Tekel İdaresine teslim edilmesi gerekir.

Bu müddetler geçtiği halde belgeler Tekel İdaresine getirilmezse depodan çıkarılmış tütünlere kaçığa gitmiş sayılır.

MADDE 59. — Bir şehir ve kasabadan diğerine naklolunan ve depolara konan tütün balyaları ilk çıktığı depoda tartılıp kiloları ve nere mahsulü olduğu her balyanın üzerine ve nakliye tezkeresine yazılmış bulunduğu takdirde bunların gittiği yerde tekrar tartılması ya Tekel İdaresince her hangi bir şüphe veya tütün balyalarının tartısı hakkında idareden bir sual sorulmasına veyahut da sahibinin dileğine bağlıdır. Böyle bir sebep ve talep yoksa mahallinin gösterdiği miktar tüccara aynen borç yazılır.

MADDE 60. — Sigara ve yaprak sigarası gibi mamul emtianın nakil ve ihracında da tütün için konan kayıtlar aynen uygulanır.

MADDE 61. — Tütün tüccarları bir yerden diğer bir yere dâhilde posta ile nümune gönderebilirler. Bu nümunelerin beheri en çok 5 kiloyu geçemez. Bu suretle gönderilecek nümuneler için mahallî tekel idaresinden bir nakliye tezkeresi alınır ve nümuneler postanelere muntazam paket olarak verilir. Nakliye tezkeresi postanelerde görüldüğünde paketlerin muayeresinden sonra mahalline gönderilmesi zorunludur. Kendisine nümune gönderilen tüccar ihbariyeyi mahallî tekel idaresine vize ettirerek nümuneyi postaneden alır.

Tütün ekicilerinin gönderecekleri nümuneler aynı hükümlere tabidir.

Tüccar ve ekiciler 5 kiloyu geçmemek üzere yabancı memleketlere tütün ve mamullerinin nümunelerini gönderebilirler. Nümune gönderen posta ilmühâberini Tekel İdaresine ibraz ederek hesaplarındaki borçlarından gönderdikleri miktar indirilir. Ancak postalamadan evvel tekel idaresine müracaatla belge almak ve bu belgeyi posta idaresine göstermek zorunluğundadırlar.

10 NCU BÖLÜM

Sakıncalar

MADDE 62. — Tütün ekilen tarlarda tütünlere arasına başka hiçbir şey dikilip ekilemez.

Riayet etmeyenlere mütaakıp bir yıl dikim müsaadesi verilmez.

MADDE 63. — Bu kanunun 3 ncü maddesi (a) fıkrası gereğince tesbit edilen sahalarda tütün yetiştirilmesi; yasaktır.

Aynı kanun maddesi (b) fıkrasına göre tesbit edilen saha içinde kendisine müsaade edilen dekar miktarından fazla tütün yetiştirilmesi veya tâyin olunan tütün çeşidinden başka çeşit tütün dikimi yasaktır.

Yasaklara riayet etmeyenlerin bu gibi yerlerdeki veya fazlalıklardaki tütünler ile değişik çeşitteki tütünler imha edilmekle beraber ekiciye mütaakıp bir yıl için ekim müsaadesi verilmez.

MADDE 64. — Ekiciler arandığında izin belgelerini göstermek zorunludur. Gösterilmeyenlerden 100 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Madde 65. — İzin belgesi almadan fide yetiştiren ve tütün dikenlerin fide ve tütünleri imha edilmekle beraber 500 liradan 2 000 liraya kadar ağır para cezası alınır.

MADDE 66. — a) Yabancı memleketler fen kuruluşları tarafından bilimsel araştırmalar için istek halinde karşılıklılık şartıyla istenilen çeşitlerden aynı yıl içinde en çok 10 grama kadar tohum gönderilmesi veya getirilmesi Tarım ve Gümrük - Tekel bakanlıklarının ortak iznine bağlıdır.

b) Her ne sebeple olursa olsun tütün tohumu ve fidesini yurt dışına çıkarmak veya yurda sokmak aynı bakanlıkların müşterek müsaadesine bağlıdır.

c) Bir yere mahsus olan tütün çeşidinden tohum veya fidesini başka yerlere götürmek, ekim ve dikim yapmak yasaktır.

Yasaklara riayet etmeyen veya aksi harekette bulunanlardan 250 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası alınır. Ve tutulan emtiaları imha edilir.

MADDE 67. — Tütünlerin kükürt gibi sıhata muzir ve dış pazarlarda Türk tütününün itibarını kırarak maddelerle ilâçlanması yasaktır. Bu gibi ilâçlarla ilâçlanmış tütünler imha edilmekle beraber bu harekette bulunanlardan ayrıca 250 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası alınır.

MADDE 68. — Dip yapraklar kırılıp imha edilir. Bunların ve filizlerin toplam kurutulması yasaktır. İcra edenlerden 500 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Madde 69. — Ekicilerin kesinleşmiş tahmini borçlarından kontrol ve tartı neticesinde % 5 ten fazla çıkacak eksik için ekici kabule değer sebepler göstermediği takdirde beher kilosundan 10 lira hafif para cezası alınır.

MADDE 70. — Kanuna uygun olmıyan davranışlarda bulunan kalıpcılar birinci defasında her kalıp için 50 şer lira hafif para cezasına, tekkerrürü halinde her kalıp için 100 er lira ağır para cezasıyla birlikte elinden kalıpcılık belgesi alınır.

MADDE 71. — Tâyin edilen müddetin bitiminde uygun sebebolmaksızın mahsulünü ekici emanet ambarına getirip teslim etmeyenlerden kilo başına bir lira hafif para cezası alınır.

İkinci defa tâyin olunan müddette de getirmeyenler hakkında kaçakçılık kovuşturması yapılır.

MADDE 72. — Piyasa açılış tarihi tesbit ve ilân edilmeden ve tâyin edilen gün gelmeden o yıl istihsal edilen tütünlerin alım ve satımı yasaktır. Yasağa ve 23 ncü madde düzenine riayet etmeyen satıcılar gelecek bir yıl için ekim müsaadesinden mahrum edilir. Alıcılar da her alım için 500 liradan 5 000 liraya kadar ağır para cezasına çarptırılırlar.

MADDE 73. — 25 ncü madde son fıkraya aykırı hareket edenlerden indirilen miktar değerinin 10 katına kadar ağır para cezasına çarptırılır. Tekerrürü halinde bu ceza tutarı üç kat artırılarak alınır.

MADDE 74. — Kesin ambarlama müddetinden bir ay sonra yapılacak araştırmada ekicinin elinde bulunacak tütünler ekicinin teslimini icabettiren tütünlerse; teslim etmemesini gerektiren mücbir sebep mahkeme araştırması ve kararı ile sabit olmadığı takdirde müsadere edilmekle beraber beher kilosuna için 5 er lira ağır para cezası alınır.

MADDE 75. — Satılmış tütünleri nakliye tezkeresi almadan veya kaçak nakleden alıcılardan beher kilo tütün için 5 er lira ağır para cezası alınır.

MADDE 76. — Bandırol ve alâmeti farıkası kaçak emtiaya yapıştıranların malları müsadere edilmekle beraber beher kilosundan 100 er lira ağır para cezası alınır.

Kontrol ve bandırolden kaçırılmış olan tütün ve mamullerinin beher kilosundan keza 100 er lira ağır para cezası alınır.

MADDE 77. — 49 ncu madde gereğince kaçak sayılan emtia müsadere edilmekle beraber yaprak sigaralarının beherinden 5 er lira, sigara, tütün ve sairenin beher kilosundan 50 şer lira ağır para cezası alınır.

MADDE 78. — 42 nci maddede yazılı taşıma, koyma, ihraç ve saire için Tekel İdaresine zamanında haber vermiyenlerin tesbit olunan tütün ve mamullerinin beher kilosundan 100 er lira ağır para cezası alınır.

MADDE 79. — Müsaadesiz tütün kıyan, sigara, sigara kâğıdı, yaprak sigarası ve saireyi imal edenler veya bunları elinde bulunduranların bu emtiaları müsadere edilmekle beraber kilosunu için 50 şer lira ağır para cezası alınır.

MADDE 80. — Tekel İdaresi veya sair resmî makamların isteklerine yanlış bilgi verenlerin ellerindeki emtiaları müsadere edilmekle beraber eksik beyanların beher kilosundan 100 er lira ağır para cezası alınır.

MADDE 81. — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren mer'îdir.

MADDE 82. — İşbu kanun yürürlüğe girdiği andan itibaren 3437 sayılı Kanun hükümden kaldırılmıştır.

MADDE 83. — İşbu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

[1] NUMARALI CETVEL (MADDE 54)

Muhtelif mantakalarda tütünlerin birinci sene için firelerini gösterir cetvel

BÖLGE	İLLER	Ambar fireleri		İşletme fireleri	
		Tütünlerin tüccar zimmetine intikali tarihinden başlamak üzere		1 Marttan 31 Ağustos'a kadar 1 Eylül'den Şubat sonuna kadar	
		Birinci 6 ay içinde	İkinci 6 ay içinde		
EGE	Aydın, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak	5	3	3	2
MARMARA	Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Kocaeli, Kırklareli, Sakarya, Tekirdağ	5	4	5	4
	Balıkesir, (Agonya, Gönen, kazaları)	6	5	5	4
KARADENİZ	Amasya, Sinop, Samsun	5	4	5	4
	Çoruh	5	4	4	3
	Tokat	7	4	5	4
	Rize, Trabzon	6	4	5	4
DOĞU VE GÜNEY - DOĞU	Adıyaman, Bitlis, Burdur, Diyarbakır, Hakkâri, Hatay, Malatya, Mardin, Muş, Tunceli, Seyhan, Siirt, Van	8	6	6	5

- A) Gaziantep'te yetişen Hasankeyf tütünlerinden % 45 çöp firesi indirilir.
B) Tömbekiler için Doğu ve Güney - Doğu tütünlerinin fire nisbetleri uygulanır.
C) Yeniden tütün dikilecek iller için, dikilen çeşidin bu cetvelde gösterilen fire nisbetleri uygulanır.
D) Mütaakıp senelerde ambar fireleri % 1,5 hesab edilir.
E) Mütaakıp seneler için işleme fireleri birinci sene için tesbit edilen nisbetin yarısı olarak hesab edilir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi

Geçici Komisyonu

Esas No: 1/205, 2/198, 2/362

Karar No: 2

4.3.1968

Yüksek Başkanlığa

Tütün ve Tütün Tekeli kanunu tasarısı ile Aydın Milletvekili Reşat Özarda'nın, Tütün Ziraati kanunu teklifi ve Manisa Milletvekili Sami Binicioğlu ile Sinop Milletvekili Hilmi İggüzar'ın, Tütün ve Tütün Tekeli kanunu teklifi, Genel Kurulun 20.11.1967 tarihli 6 nci Birleşiminde bu iş için kurulması kabul edilen Geçici Komisyonumuzda, Gümrük ve Tekel Bakanı ile diğer Bakanlık temsilcileri ve ilgili teşekküllerin temsilcilerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı ve tekliflerin tümü üzerinde cereyan eden görüşmeler neticesinde, mezkûr tasarı ile tekliflerin tevhidten görüşülmesine ve tasarı metninin müzakerelere esas alınmasına karar verildikten sonra kanun tasarısı üzerinde genel görüşmelere geçildi.

Tasarının tümü üzerinde cereyan eden müzakereler esnasında, gerek tasarınn gerekçesinde ileri sürülen hususlar ve gerekse Gümrük ve Tekel Bakanının vermiş oldukları tamamlayıcı izahatı yerinde bulan Komisyonumuz üyeleri kanun tasarısını prensip itibariyle kabul ederek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Madde 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 3. — Maddenin (a), (b) ve (c) fıkrası hükümleri tütün üretim alanlarının tesbitinde, göz önünde bulundurulması icabeden hususlar olması itibariyle bu maddeden çıkarılarak, üretim alanlarının sınırlarının tesbitine ait, hükümleri ihtiva eden geçici 1 nci maddeye tadilen ithali ve üçüncü maddede yasak hükümlerinin bırakılması uygun görülmüştür.

Madde 4. — Tasarının 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 5. — Bu maddede yer alan husus, esasen Zirai Mücadele ve Karantina Kanunu ile Tarım Bakanlığına verilen vazifelerden olduğundan, Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile ortak teklif yapılması hakkındaki hüküm metinden çıkarılmıştır.

Madde 6. — Tütün tarımı yasak edilen yerlerde yasağı doğuran şartların giderilmiş olması gerekçesi ile tütün tarımı için yapılan başvurular üzerine, verilecek iznin Tekel İdaresi tarafından değil Tarım ve Gümrük ve Tekel bakanlıkları tarafından müştereken verilmesi, maksadın teminine daha uygun görülerek, maddenin 1 nci fıkrası bu yolda değiştirilmiştir.

Denemeler müspet netice verdiği takdirde, verilecek tarım izninin ise, istihsalin düzenlenmesi yetkisini haiz olan Bakanlıklararası Tütün Kuruluna verilmesi uygun görülmüştür. Tatbikatta kolaylık sağlamak maksadiyle, bu suretle tütün tarımına izin verilen ilçelerin 1 numaralı cetvele ithal olunacağı hükmü 3 ncu fıkra olarak maddeye ithal edilmiştir.

Madde 7. — Kasabalarda da tütün üretimi yapılmakta olduğu için, sürekli veya geçici yasaklardan veya üretimin düzenlenmesi için alınacak tedbirlerden, sadece köy ihtiyar heyetlerinin haberdar edilmesi yeterli görülmemiş ve maddede mahalle ihtiyar heyetlerinin de haberdar edilmesini sağlayacak şekilde değişiklik yapılmıştır.

Tütün tarımı yasaklarının ve üretimin düzenlenmesi için, alınacak tedbirlerin takip ve kontrolünün Tekel İdaresine aidolması tabii bulunduğundan maddenin 1 nci fıkrasındaki «İlgili dairelerce» ibaresi yerine vuzuhu temin bakımından «Tekel İdarelerince» ibaresi konulmuştur.

Maddenin matlabı bu değişikliğe göre düzeltilmiştir.

Madde 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9. — Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 11. — Maddenin esası aynen muhafaza edilmiş olup, metinde ifade bakımından gerekli düzeltmeler yapılmış ve ilerideki iki maddenin çıkarılması sebebiyle maddenin 3 ncu fıkrasındaki 56 madde numarası alâkası itibariyle 53 olarak tashih edilmiştir.

Madde 12. — Maddenin (a) fıkrasındaki, tütün fideliklerinin bir veya birkaç yerde toplu olarak yapılmasını öngören hüküm, arazi durumu müsaidolmayan yerlerde tatbik edilemeyeceği veya müşkülât tevli dedeceği düşünülerek fıkradan çıkarılmıştır.

Tütün fideliklerinin içine veya etrafına başka bir bitki ekilip dikilemeyeceği hükmü muhafaza edilmekle beraber bu yasaklamamın hangi esaslar dairesinde uygulanacağını tüzükte belirtilmesi yerinde görülmüş ve fıkra bu maksadı temin edecek şekilde değiştirilmiştir.

Madde 13. — Bu kanun tasarısmın ekici tütünlerinin denklenmesi ile ilgili hükümlerinin tatbikini mümkün kılmak maksadiyle konulmuş bulunan köy tahdidı, her ekicinin mütaaddit köyde arazisi bulunması ihtimali göz önünde tutularak «ilçe sınırları» şeklinde genişletilmiştir.

Madde 14. — Tasarının 14 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 15. — Maddenin 5 nei fıkrasındaki «istek kâğıtlarındaki miktarı» ibaresi, istek kâğıtları alan esasına göre doldurulacağından «istek kâğıtlarındaki ekim alanı» şeklinde değiştirilmiştir.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından istihsalin düzenlenmesi maksadiyle alınacak kararların tatbikati, ekim sahalarının düzenlenmesi şeklinde yapılacağından aynı fıkranın sonuna «azaltmak» kelimesinden önce «ekim sahalarına nisbetle» ibaresi ilâve edilmiştir.

Madde 16. — Ekici tütün piyasaları açılmadan önce yapılacak devirler sebebiyle ekici tütünlerinin değer fiyatından daha aşağı fiyatla satılmasını ve dolayısıyla ekicinin uğrıyacağı zararı önlemek maksadiyle düzenlenmiş bulunan bu madde ile istihdaf edilen gaye maddenin son fıkrasındaki hükümle temin edilmiş olduğundan, metnin başına tütünlerin kırımdan evvel devri ile ilgili olarak ekiciler için konulmuş şartlar maddeden çıkarılmıştır.

Madde 17. — Tasarının 17 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 18. — Tasarının 18 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 19. — Ambarlama muayenelerine ekicilerin itirazı için maddenin 3 ncu fıkrasında konulan üç günlük süre ekiciler lehine 5 gün olarak değiştirilmiştir.

İtirazı tetkik edecek heyet üyelerini seçecek teşekküllerden, konu ile ilgili olmayan «tüccar birlikleri» ile «Ticaret Odaları» metinden çıkarılmıştır.

Madde 20. — Tasarının 20 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 21. — Tütün alım - satım sözleşmelerinin tatbikinden doğacak uyuşmazlıkların hallinde faydalı olacağı mülâhazasıyla bu sözleşmelerin üç nüsha olarak düzenlenmesi, bir nüshasının Tütün Tarım Satış Kooperatiflerine, bu kooperatiflerin bulunmadığı yerlerde de Tekel İdaresine verilmesi uygun görülmüş ve madde bu yolda tadil edilmiştir.

Madde 22. — Tasarının 22 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 23. — 16 nei maddede yapılan tadilâtle devri şarta bağliyan hüküm tasarıdan çıkarılmış olduğundan, buna paralel olarak bu maddenin (b) fıkrası da tasarıdan çıkarılmış ve muhafaza edilen fıkralar buna göre sıralanmıştır.

Madde 24. — Maddenin 2 nei fıkrasındaki 60 nei madde ibaresi, ilerdeki iki maddenin tasarıdan çıkarılması sebebiyle 58 olarak düzeltilmiştir.

Madde 25. — Tasarıda alım - satım sözleşmesinin uygulanmasından doğacak uyuşmazlıkların hakemler aracılığı ile halli için alıcı veya ekicinin Ticaret Odasına, Ticaret Odası bulunmayan yerlerde belediyelere başvurması öngörülmüş ve bu suretle teşekkül edecek hakem kurullarının kararlarına sulh yargıcına başvurularak itiraz edilebileceği ve ihtilâfın nihai olarak bu ikinci kurul tarafından halledilmesi muvafık bulunmuş idi.

Uyuşmazlığın bu esaslar dairesinde halli ehemmiyetli zaman kaybını intacedeceğinden ve ihtilâfın, yaprak tütün piyasası süresi içerisinde süratle halli alıcı ve satıcı menfaatleri bakımından elzem olduğundan ihtilâfın bir kademede, sulh yargıcına müracaat suretiyle halli şekli maksada daha uygun bulunarak madde buna göre düzeltilmiştir.

Ayrıca tasarıda karar için öngörülen 10 gün süre de aynı maksatla 5 güne indirilmiştir.

Madde 26. — 25 nci maddede yapılan tadilât muvacehesinde bu madde yeniden tedvin edilerek hakem kararlarının taraflara tebliği, mahkemece tasdiki, tasdik ve tescili mütaakıp ilân niteliği iktisabedeceği belirtilmiştir.

Madde 27. — Tatbikatta küf ve su çürüğü azaltmalarının geniş ölçüde ihtilâflara sebeb olduğu göz önünde tutularak bu konuda zuhur edecek ihtilâfların da 19 ncu madde gereğince ambarlama muayeneleri için yapılacak itirazları halledecek komisyonlar tarafımdan tetkiki ve nihai karara bağlanması uygun görülmüştür.

Madde 28. — Tütün satış merkezleri kurulan yerlerde yapılacak satışlarda, küf ve su çürüğü azaltması konusunda satıcı ile alıcı arasında uyuşmazlık çıkması söz konusu olamayacağından 27 nci maddenin dara ile ilgili hükümleri hariç diğer hükümlerinin de satış merkezlerinde uygulanmayacağı hükmü ilâve edilmiştir.

Bu merkezlerde uygulanmayacağı belirtilen maddelerle düzenlenmiş hususların ve diğer ilgili konuların tüzükte belirtilmesi öngörülmüş bu maksatla maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir.

Madde 29. — Tasarının 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 30. — Millî Tütün Komitesine katılacak Bakanlık ve teşekküller komitenin kuruluş maksadına göre yeniden tesbit edilmiştir.

Madde 31. — Tasarının 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 32. — Tasarının 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 33. — Maddedeki «Saplamak» kelimesi «Tesbit etmek» kelimesi şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 34. — Tasarının 34 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 35. — Maddedeki «nizamnamede» kelimesi «Tüzükte» kelimesi olarak değiştirilmiştir.

Madde 36. — Tasarının 36 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 37. — Tasarının 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 38. — Maddenin (d) fıkrasının üçüncü bendindeki «ikincil» kelimesi «tâli» kelimesi olarak düzeltilmiştir.

Madde 39. — Tasarının 39 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 40. — Tasarının 40 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 41. — Tasarının 41 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 42. — Tasarının 42 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 43. — Tasarının 43 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 44. — Tasarının 44 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 45. — Tasarının 45 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 46. — Maddenin 6 nci fıkrasındaki «Sorumluluklar» kelimesi «Hukukî mükellefiyetler» şeklinde değiştirilmiştir. Bu maddenin ihtiva ettiği hükümler itibariyle tertip sırasında 48 olarak değiştirilmiştir.

Madde 47. — 46 nci maddenin numarasının değiştirilmesine ait gerekçe dolayısıyla bu maddenin numarası da 46 olarak değiştirilmiştir.

Madde 48. — Tarlada tahmin ve yaprak tütün tahminlerine itirazla ilgili hükümleri ihtiva eden 49 ve 50 nci maddeler tasarıdan çıkarılmış bulunduğundan, bu madde de buna paralel olarak değiştirilmiştir.

46 ve 47 nci madde numaraları için belirtilen gerekçe dolayısıyla bu madde numarası da 47 olarak değiştirilmiştir.

Madde 49. — Bu tasarı kanunlaştığı zaman yürürlükten kalkacak olan 3437 sayılı Tütün ve Tütün inhisarı Kanunu, tütün kaçaklığına mâni olmak maksadiyle ekici tütünlerinin tarlada iken Tekel memuru başkanlığındaki bir heyet tarafımdan tahmin edilmesi ve ekicinin bu tahminle tesbit edilecek miktarda tütünü Tekel Emanet Ambarına teslim etmesini şart koşmakta ve noksan teslim sebebiyle ekici hakkında kaçakçılık takibatı yapılmakta idi.

Zikri geçen kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar vukua gelen sosyal ve ekonomik gelişmeler sebebiyle tütün kaçakçılığı vakaları çok azalmış bulunduğundan ekiciyi geniş ölçüde rahatsız eden ve idareye de malî külfet tahmil eden, tarlada tahmin işinin kaldırılması uygun görülmüştür.

Bunun yerine ekicilerin istihsal ettikleri tütünü bir ürün bildirimisi ile tekele bildirmeleri esası kabul edilmiştir.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından istihsalin düzenlenmesi maksadiyle verilmiş kararların, maksada uygun şekilde tahkik etmek imkânı 48 nci madde ile Tekel İdaresine verilmiş bulunduğundan ruhsat usulünün uygulanmasında bir müşkülâtle karşılaşılması muhtemel görülmeyerek tarlada tahmin sistemi kaldırılmıştır.

Madde 50. — Tarlada tahmin usulüne ait 49 ncü maddenin tasarıdan çıkarılmış bulunması muvacesinde, bu tahmin sonuçlarına itirazı düzenleyen 50 nci maddenin de hikmeti vücudu kalmamış ve bu sebeple 50 nci madde de tasarıdan çıkarılmıştır.

Madde 49. — Tasarımın 49 ncü ve 50 nci maddeleri, izah edilen sebeplerle tasarıdan çıkarılmış olduğu için, tasarımın 51 nci madde dâhil geri kalan bütün madde numaraları buna göre düzeltilmiş olarak zikredileceğinden Hükümet tasarısının 51 nci maddesi olan bu madde 49 ncü madde olarak değiştirilmiştir.

Tarlada tahmin işlemi kaldırılmış bulunduğundan bu maddenin (b) fıkrasının birinci bendinden tahminle ilgili ibare çıkarılmıştır.

Madde 50. — Tasarımın 52 nci maddesi 50 nci madde olarak kabul edilmiş ve kurutulmuş tütünlerin denkleme maksadiyle aynı köy veya belediye sınırları dışına da taşınması mûtat bulunduğundan, taşıma serbestisi ilçe sınırlarına kadar genişletilmiştir.

Madde 51. — Tasarımın 53 ncü maddesi 51 nci madde olarak tadilen kabul edilmiş ve maddenin 2 nci fıkrasının başına ambarlamanın tekel teşkilâtı bulunan mahallerde yapılacağını belirtmek üzere bir hüküm ilâvesi yapılmıştır.

Madde 52. — Tasarımın 54 ncü maddesi 52 nci madde olarak tadilen kabul edilmiş ve ikinci fıkradan tarlada tahminle ilgili ibare çıkarılmış, üçüncü fıkraya «en büyük mülkiye memuru» ibaresinden sonra «tevikil edeceği kimse» kelimeleri eklenmiş ve beşinci fıkradaki «ikincil» kelimesi «tâli» olarak değiştirilmiştir.

Maddenin son fıkrası, tarımsal ve endüstriyel amaçlarla kullanılacak olan inihalıklarla dip ve filizlerinin tekel tarafından satılması halinde satış kooptifleri bulunan yerlerde, bu kooperatiflere ödenmesini, olmiyan yerlerde de Tekel İdaresince irat kaydedilmesini sağlayacak şekilde değiştirilmiştir.

Madde 53. — Tasarımın 55 nci maddesi 53 ncü madde olarak tadilen kabul edilmiş ve maddede yer almasına lüzum olmiyan «Alım - satım sözleşmeleri Tekel İdaresine verildiği zaman» ibaresi maddeden çıkarılmış ve «uygulanması gereken para cezalarını» kelimeleri «kesinleşen para cezalarını» şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 54. — Tasarımın 56 ncü maddesi 54 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 55. — Tasarımın 57 nci maddesi, 55 nci madde olarak tadilen kabul edilmiş ve madde 7397 sayılı Kanun hükümleri göz önünde tutularak sevkteki maksadı temin edecek şekilde yeniden tedvin edilmiştir.

Madde 56. — Tasarımın 58 nci maddesi, 56 ncü madde ve maddenin birinci fıkrasındaki 53 rakamı 51, son fıkrasındaki 59 rakamı 57 olarak değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 57. — Tasarımın 59 ncü maddesi 57 nci madde olarak ve madde metnindeki 58 rakamı 56 olarak tadilen kabul edilmiştir.

Madde 58. — Tasarımın 60 ncü maddesi 58 nci madde olarak değiştirilmiş ve yaprak tütün ticareti yapacak olanlarda aranacak yeterlik ve niteliklerin tesbiti hakkındaki 3437 sayılı Kanun hükümleri, gelişen şartlar muvacesinde kifayetsiz kalmış ve bu hal piyasa nizamının zaman zaman ihlâline ve tütün ekicilerinin mağduriyetine sebeb olmuştur. Bu nedenle tütün ticareti

yapmak için müracaat edeceklerin malî durumu ve ticari itibarının ilgili kuruluşlardan tahkiki ve bu tahkikat sonucundan bu durumları elverişli olmadığı anlaşılacak olanlara belge verilmemesi zaruri görülmüştür.

Gerek bu hususların tahkiki ve gerekse belge verme yetkileri, işin arz ettiği ehemmiyete binaen tekelin mahallî teşkilâtına bırakılmayıp, munhasıran Tekel Genel Müdürlüğüne verilmiştir.

Diğer taraftan, ekiciye karşı bu kanunla derpiş edilen alım - satımla ilgili vecibelerinden her hangi birini süresi içinde yerine getirmiyenlerin belgelerin iptal edileceği hükmü, kanunun yürürlüğe gireceği tarihten geriye doğru 3 yıl içinde vukubulmuş bu hâdiselere de şâmil olmak üzere tasarıya konulması zaruri görülerek madde bu esaslar dairesinde yeniden tedvin edilmiştir.

Madde 59. — Tasarının 61 nci maddesi 59 neu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 60. — Tasarının 62 nci maddesi 60 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 61. — Tasarının 63 neü maddesi 61 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 62. — Tasarının 64 neü maddesi 62 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 63. — Tasarının 65 nei maddesi 63 neü made olarak ve maddenin ikinci fıkrasındaki 64 neü madde 62 olarak değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 64. — Tasarının 66 nei maddesi 64 neü made olarak ve maddenin birinci fıkrasındaki 65 olan madde numarası 63 olarak düzeltilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 65. — Tasarının 67 nei maddesi 65 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 66. — Tasarının 68 nei maddesi 66 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 67. — Tasarının 69 neu maddesi 67 nei madde olarak ve maddenin ikinci fıkrasındaki 67 ve 68 olan madde numaraları 65 ve 66 olarak tashih edilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 68. — Tasarının 70 nei maddesi 68 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 69. — Tasarının 71 nei maddesi 69 neu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 70. — Tasarının 72 nei maddesi 70 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 71. — Tasarının 73 neü maddesi 71 nei madde olarak değiştirilmiş ve 3 neü madde ile geçici 1 nei madde komisyonumuzca yapılan tadilâta paralel olarak bu maddenin 1 nei fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

Madde 72. — Tasarının 74 neü maddesi 72 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 73. — Tasarının 75 nei maddesi 73 neü madde olarak değiştirilmek ve madde metninde 73 olan madde numarası 71 olarak tadil edilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 74. — Tasarının 76 nei maddesi 74 neü madde olarak değiştirilmiş ve 1 nei fıkradaki «Muhtarlar» kelimesi tasarının 7 nei maddesi hükmüne mütenazır olarak «İhtiyar heyeti üyeleri» şeklinde tadil edilmiştir.

Madde 75. — Tasarının 77 nei maddesi 75 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 76. — Tasarının 78 nei maddesi 76 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 77. — Tasarının 79 neu maddesi 77 nei madde olarak değiştirilmiş ve fideliklerin toplu halde yapılması hakkındaki hüküm tasarının 12 nei maddesinden çıkarılmış olduğundan bu maddenin 1 nei fıkrasında buna ait ceza hükmü kaldırılarak fidelik yeri hakkında yazılı bildirim yapımayan ekici ve muhtarlardan 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası alınacağı hükmü konulmuştur.

Madde 78. — Tasarının 80 nei maddesi 78 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 79. — Tasarının 81 nei maddesi 79 neu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 80. — Tasarının 82 nei maddesi 80 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 81. — Tasarının 83 neü maddesi 81 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 82. — Tasarının 84 neü maddesi 82 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 83. — Tasarının 85 nei maddesi 83 neü madde olarak değiştirilmiş ve maddeye vuzuh vermek bakımından cezanın bildiriye itiraz edilmediği halde süresi içinde denklemlerini düzelt-

miyen ekicilerle itirazı üzerine verilecek kesin karara uymıyan ekicilere uygulanacağı belirtilmiş ve maddedeki «10 lira ağır para cezası» « 5 lira hafif para cezası» olarak tadil edilmiştir.

Madde 84. — Tasarımın 86 neı maddesi 84 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 85. — Tasarımın 87 neı maddesi 85 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 86. — Tasarımın 88 neı maddesi 86 neı madde olarak ve metinde 86 olan madde numarası 84 olarak değiştirilmiştir.

Madde 87. — Tasarımın 89 neı maddesi 87 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 88. — Tasarımın 90 neı maddesi 88 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 89. — Tasarımın 91 neı maddesi 89 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 90. — Tasarımın 92 neı maddesi 90 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 91. — Tasarımın 93 neü maddesi 91 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 92. — Tasarımın 94 neü maddesi 92 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 93. — Tasarımın 95 neı maddesi 93 neü madde olarak değiştirilmiş ve tasarımın 41 neı maddesinin 2 neı fıkrasındaki bildirim mecburiyetine riayetsizlik müeyyidelendirilmemiş olduğu görüldüğünden bu noksanlığın telâfisini teminen metne 2 neı fıkra eklenmiştir.

Madde 94. — Tasarımın 96 neı maddesi 94 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 95. — Tasarımın 97 neı maddesi 95 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 96. — Tasarımın 99 neı maddesi 47 neı maddenin 46 neı madde ile yer değiştirmiş olması sebebiyle 96 neı madde olarak aynen kabul edilmiş metinde 47 olan madde numarası 46 olarak değiştirilmiştir.

Madde 97. — Tasarımın 100 neü maddesi 48 neı maddenin 47 neı maddeye inkilâbetmesi sebebiyle 97 neı madde olarak aynen kabul edilmiş ve metinde 48 olan madde numarası 47 olarak değiştirilmiştir.

Madde 98. — Tasarımın 98 neı maddesi aynı numara ile aynen kabul edilmiş ve metnin 1 neı ve 3 neü fıkralarındaki 46 olan madde numaraları 48 olarak değiştirilmiştir.

Madde 99. — Tasarımın 101 neı maddesi 99 neı madde olarak değiştirilmiş ve tarlada tahmin işlemine ait hükümler tasarıdan çıkartılmış bulunduğundan bu işlemle tesbit edilecek borçlarla ilgili ceza hükmü madde metninden çıkartılmıştır.

Madde 100. — Tasarımın 102 neı maddesi 100 neü madde ve metinde 51 olan madde numarası 49 olarak değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 101. — Tasarımın 103 neü maddesi 101 neı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 102. — Tasarımın 104 neü maddesi 102 neı madde ve metinde 52 olan madde numarası da 50 olarak değiştirilmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 103. — Tasarımın 105 neı maddesi 103 neü madde metindeki 53 olan madde numarası 51 olarak değiştirilmiş ve 2 neı fıkrasındaki «ihtiyar meclislerinin» kelimeleri «ihtiyar heyetlerinin» şeklinde tadili suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 104. — Tasarımın 106 neı maddesi 104 neü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 105. — Tasarımın 107 neı maddesi 105 neı madde olarak değiştirilmiş ve ekiciye karşı bu kanunla derpiş edilen alım - satımla ilgili veeibelerinden her hangi birini süresi içinde yerine getirmiyen tütün tacirlerinin 3 yıl süre ile bizzat veya dolaylı olarak tütün ticaretinden menedilmeleri ve tekerrürü halinde bu gibilere bir daha belge verilmemesi fiilin ekici piyasalarının nizamı ve tütün ekicisinin hukukunun siyaseti bakımından arz ettiği ehemmiyet göz önünde tutularak, maddeye birinci fıkra ilâve edilmiştir. Ayrıca tasarı metni de bu metinde 60 olan madde numarası 58 ve para cezalarının hadleri müessiriyeti temin gayesiyle 5 000 ve 10 000 lira olarak değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 106. — Tasarımın 108 neı maddesi 106 neı madde olarak ve fiilen arz ettiği ehemmiyete binaca metinde 50 liradan 100 liraya kadar olan para cezası 500 liradan 1 000 liraya kadar şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 107. — Tasarınnın 109 neü maddesi 107 nei madde, metinde 63 olan madde numaraları 61 olarak ve metnin 1 nei fıkrasındaki tekerrür halinde bu madde ile konan para cezasının iki katının alınacağına dair hüküm ağır bulunmakta tekerrür halinde alınacak para cezasının gene aynı cezanın alınması uygun görülerek hüküm bu şekilde değiştirilmiştir.

Madde 108. — Tasarınnın 110 neü maddesi 108 nei madde, metinde 64 olan madde numarası 62 ve 1 nei fıkrada zikredilen para cezası, ağır para cezası olarak değiştirilmek suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 109. — Tasarınnın 111 nei maddesi 109 neü madde olarak değiştirmek suretiyle aynen kabul edilmiştir.

Madde 110. — Tasarınnın 112 nei maddesi 110 neü madde olarak metnin birinci ve ikinci satırlarındaki madde numaraları da iki maddenin tasarıdan çıkarılmış olması sebebiyle buna göre değiştirilmiştir.

Madde 111. — Tasarınnın 113 neü maddesi 111 nei madde olarak, metnin 1 nei ve 2 nei satırlarındaki madde numaraları da iki maddenin tasarıdan çıkarılmış olması sebebiyle buna göre değiştirilmiştir.

Madde 112. — Tasarınnın 114 neü maddesi 112 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 113. — Tasarınnın 115 nei maddesi 113 neü madde olarak değiştirilmiş ve para cezalarının hapse tahvilini derpiş eden hükümler, genel hükümlerin tekrarı mahiyetinde olmakla buna ait hükümler çıkartılmak ve bu konuda genel hükümler dairesinde hareket edileceği derpiş edilmek suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 114. — Tasarınnın 116 nei maddesi 114 neü madde olarak ve metindeki madde numaraları da iki maddenin tasarıdan çıkarılmış olması sebebiyle buna göre değiştirilmiş ve bu kanunda yazılı para cezalarından bir kısmının tekele aidolduğu kabul edilip, diğerlerinin olmadığının kabulü halinin gerek tathikatta tevli dedeeceği karışıklıklar ve gerekse tekel idaresinin bu yoldan elde ettiği gelirin esasen Hazineye verilmekte olduğu hususları nazara alınarak bütün para cezalarının adı geçen idareye aidolduğuna dair eski esasın muhafazası uygun görülmüş ve madde bu yoda tadil edilerek kabul olunmuştur.

Madde 115. — Tasarınnın 117 nei maddesi 115 nei madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 116. — Tasarınnın 118 nei maddesi 116 nei madde olarak değiştirilmiş ve bu kanunun geçici 1 nei maddesi hükümleri uygulanmaya kadar 3437 sayılı Kanunun 11 nei maddesi gereğince evvelece konulmuş bulunan sınırlı yasaklamanın yürürlükte bırakılmasına rağmen mezkûr kanun ceza hükümleri de dâhil olmak üzere yürürlükten kalkacağından, devam edecek yasaklamanın müeyyidesiz kalması tütün istihsalinin yasak sahalara da sırayet etmesi sonucunu doğurabileceği nazara alınarak buna mâni olmak için, metne 3 neü fıkra eklenmek suretiyle madde kabul edilmiştir.

Geçici madde 1. — Tütün üretim alanlarının bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde iç ve dış piyasa icapları göz önünde bulundurularak yeniden tesbiti hakkındaki bu maddenin, tesbit işleminin hangi ölçülere göre ve hangi esaslar dairesinde yapılacağına ait hükümleri ihtiva etmesi tabii bulunduğundan tasarı metnindeki yasak hükmünün maddede yer alması uygun bulunmamıştır.

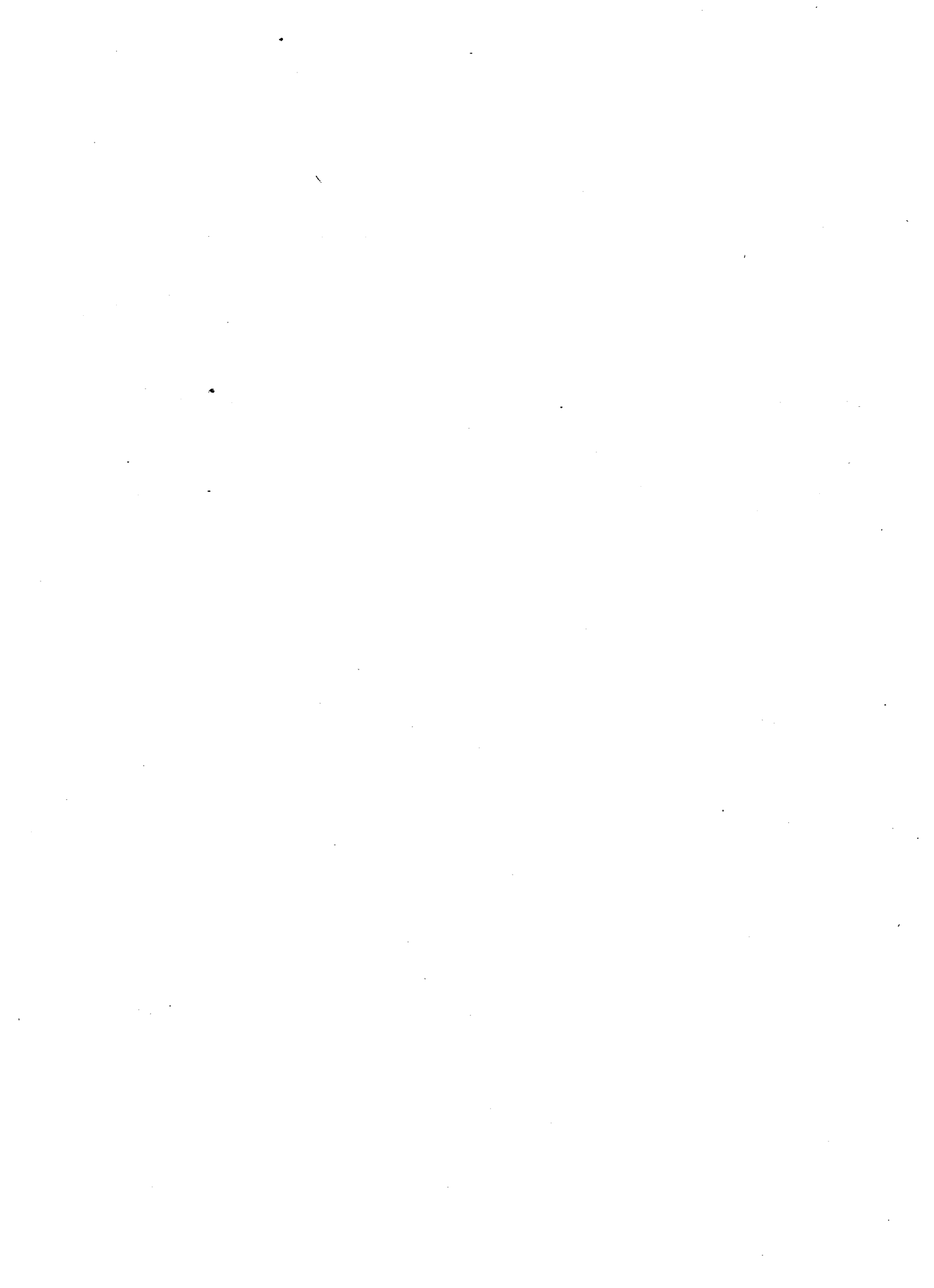
Diğer taraftan tasarınnın 3 neü maddesinde tütün tarımı yasak edilecek yerlerin özelliklerini belirten (a), (b) ve (c) fıkralarını yasak hükmü ile ilgisi olmayıp üretim alanlarının sınırlarının tesbitinde göz önünde bulundurulması gereken hususlardan olması itibariyle 3 neü maddeden çıkartılarak geçici 1 nei maddeye konulması maksada daha uygun bulunmuştur.

Üretim alanlarının tesbitinde göz önünde tutulacak teknik esasların arz ettiği ehemmiyete binaen Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarına müştereken hazırlanacak yönetmelikte belirtilmesi ve tahdit kararlarının ekicilere duyurulmasını ve ekicilerin bu kararlara itirazlarını kolaylaştıracak hükümlerin ilâvesi suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 117. — Tasarımın 119 ncu maddesi 117 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.
Madde 118. — Tasarımın 120 nci maddesi 118 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.
Madde 119. — Tasarımın 121 nci maddesi 119 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.
Tasarımın, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi Komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.
Genel Kurulun tasviplerine arz edilmeğe üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan İzmir <i>I. Gürsan</i>	Sözcü Balıkesir <i>M. Z. Yücedürk</i>	Kâtip Tokat <i>M. Çavdaroğlu</i>	Adıyaman <i>M. A. Atalay</i>
Bursa <i>K. Önadım</i>	Denizli <i>S. Baydil</i>	Kars <i>C. N. Koç</i>	Manisa <i>N. Yenişehirlioğlu</i>
Rize <i>İ. Sarıgöz</i>	Siirt <i>A. Aras</i>	Çorum <i>A. Uysal</i>	İzmir <i>Ş. Akkan</i>

Hatay
Y. Kanbolat
Muhalifim
Söz hakkım mahfuzdur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

TÜTÜN VE TÜTÜN TEKELİ KANUNU TASARISI

BÖLÜM - I

Tütüne ait genel hüküm

MADDE 1. — Tütün tarımı ve yaprak tütün ticareti, bu kanun hükümleri dairesinde serbesttir.

A) TÜTÜN TARIMI

Tütün ekicileri

MADDE 2. — Tütün tarımı yapmak için medeni hakları kullanma yeterliğini taşımak şarttır. Ancak, Devlet memurları memuriyetleri çevresi içinde doğrudan doğruya veya başkaları aracılığı ile tütün tarımı yapamazlar.

Tütün dikim alanları

MADDE 3. — Tütün tarımı serbest olan ilçeler bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilmiştir.

İdari teşkilâta yapılacak değişiklikler bu alanların değiştirilmesine sebep teşkil etmez.

Cetvelde gösterilen ilçeler içerisinde :

- a) İrmak ve çay yataklarında,
 - b) Kışın su altında kalan veya tütün ürünü tarlada iken çoğunlukla sel basan yerlerde, bataklıklarda, karasuluklarda,
 - c) Ormandan açılacak ve orman yangınından hasıl olacak alanlarda,
- Tütün tarımı yasaktır.

Tütün üretiminin düzenlenmesi

MADDE 4. — Tütün üretiminin memleket iktisadi ve ticari gereklerine ve satış imkânlarına göre düzenlenebilmesi için lüzum görülen alanlarda üretim miktarını belirli oranlarda azaltacak tedbirleri almaya ve bu tedbirleri kısmen veya tamamen kaldırmaya Bakanlıklararası Tütün Kurulu yetkilidir.

Tütün ekiminin geçici olarak yasaklanması

MADDE 5. — Hastalık ve zararlı böcek tahribatı sebebiyle ürünün niteliği bozulan alanlarda Gümrük ve Tekel ve Tarım Bakanlıklarının ortak teklifleri üzerine Bakanlıklararası Tütün Kurulunun kararıyla tütün ekimi geçici olarak yasak edilebilir.

Tütün tarımı yasağının kaldırılması

MADDE 6. — Bu kanunun 3 ncu ve geçici 1 nci maddeleri gereğince tütün tarımı yasak edilmiş olan yerlerde yasağı doğuran şartların giderilmiş olması gerekçesiyle tütün tarımı için yapılan başvurular üzerine, Tekel idaresi tarafından 3 sene müddetle ekim denemesine izin verilebilir.

Bu denemelerin Gümrük ve Tekel Tarım ve Ticaret Bakanlıkları tarafından birlikte tesbit olunacak sonuçlarına göre tütün tarımına izin verilebilir.

GEÇİCİ KOMİSYONUN DEĞİŞTİRİŞİ

TÜTÜN VE TÜTÜN TEKELİ KANUNU TASARISI

BÖLÜM - I

Tütüne ait genel hüküm

MADDE 1. — Tasarının birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

A) TÜTÜN TARIMI

Tütün Ekicileri

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün dikim alanları

MADDE 3. — Tütün tarımı serbest olan ilçeler bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde gösterilmiştir.

Tütün tarımı serbest olan ilçelerin geçici 1 nci madde gereğince tesbit edilecek tütün üretim alanlarının dışında, tütün tarımı yasaktır.

İdari teşkilâtta yapılacak değişiklikler, üretim alanlarının değiştirilmesini gerektirmez.

Tütün üretiminin düzenlenmesi

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün ekiminin geçici olarak yasaklanması

MADDE 5. — Hastalık ve zararlı böcek tahribatı sebebiyle ürünün niteliği bozulan alanlarda Tarım Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlıklararası Tütün Kurulunun kararıyle tütün ekimi geçici olarak yasak edilebilir.

Tütün tarımı yasağının kaldırılması

MADDE 6. — Bu kanunun 3 ncü ve geçici 1 nci maddeleri gereğince tütün tarımı yasak edilmiş olan yerlerde, yasağı doğuran şartların giderilmiş olması gerekçesiyle tütün tarımı için yapılan başvurular üzerine, Tarım Bakanlığı ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı tarafından müştereken, 3 sene müddetle ekim denemesine izin verilebilir.

Bu denemelerin Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından tesbit olunacak sonuçlarına göre tütün tarımına izin verilebilir.

Kanuna aykırı tütün tarımının muhtarlar tarafından bildirilmesi

MADDE 7. — Bu kanunun 3,4 ve 5 nci maddeleriyle geçici 1 nci maddesi gereğince konacak sürekli veya geçici yasaklardan veya üretimin düzenlenmesi için alınacak tedbirlerden köy ihtiyar Heyetleri ilgili dairelerce haberdar edilir.

İhtiyar Heyetleri yukarıki fıkraya aykırı olarak yapılan tütün tarımını o yerin Tekel idaresine, bulunmadığında Mülkiye Âmirliğine bildirmekle yükümlüdür.

Tütün tohumu

MADDE 8. — a) Yurt dışına tütün tohumu ve fidesi çıkarmak ve Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarının ortak izni olmadan yurda tütün tohumu ve fidesi sokmak,

b) Bir yere mahsus olan tütün çeşidi, tohum veya fidelerini başka çeşitlere ayrılmış olan yerlere ekmek, dikmek veya ekim ve dikim amacıyla taşımak, yasaktır.

c) Yabancı memleketler Fen kuruluşları tarafından bilimsel araştırmalar için istek halinde, karşılıklılık şartıyla istenilen çeşitlerden aynı yıl içinde en çok 10 grama kadar tohum gönderilmesi ve aynı amaçlarla tohum getirtilmesi Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarının ortak iznine bağlıdır.

Tütün Tarım alanlarında üretilecek tütün çeşitlerinin tesbit ve değiştirilmesi

MADDE 9. — Tütün tarım alanlarında üretilecek tütün çeşitleri bu Kanunun yürürlüğe girmesini kovalıyan iki yıl içinde iç ve dış pazar ihtiyaç ve istekleri ile tarımsal zorunluklar göz önünde tutularak tesbit olunur ve lüzumunda aynı esaslara göre değiştirilir. Bu tesbit ve değiştirme; tüzükle görevlendirilecek bakanlıklar tarafından yapılır.

Ekicilere parasız tohum ve fide verilmesi

MADDE 10. — a) 9 ncu maddeye göre tesbit olunan tütün çeşitleri, Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarının araştırma ve ıslah organları tarafından ıslah ve tohumları üretilerek ihtiyaç oranında ekicilere parasız dağıtılır.

b) (a) fıkrasındaki organlar tarafından kurulacak örnek fideliklerinden elde edilen fideler de aynı suretle ekicilere parasız verilir.

Tütün köklerinin sökülüp yok edilmesi

MADDE 11. — Tütün ekicisi ürününü topladıktan sonra tarlada kalacak köklerden tohumluk için lâzım olan miktarı ayırıp, geri kalanını 10 gün içinde, tohumluk için bıraktıklarını tohumu alır almaz sökülüp yok etmek zorundadır.

Bu süre içinde sökülüp yok etmeyenlere 10 gün daha mühlet verilir. İkinci 10 gün içinde de sökülüp yok etmediğinde masrafı kendisine aidolmak üzere 10 güne kadar söktürüleceği ekiciye yazı ile bildirilir. Bu bildiri tarihinden başlayarak 10 gün içinde yine sökmeyse Tekel idaresi tarafından sökülüp yok edilerek masrafı çiftçiden 56 nci maddeye göre alınır.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Bu şekilde tütün tarımına izin verilen yerler, bu kanuna ekli (1) numaralı cetvele ithal olurlar.

Kanuna aykırı tütün tarımının ihtiyar heyetleri tarafından bildirilmesi

MADDE 7. — Bu kanunun 3, 4 ve 5 nci maddeleriyle geçici 1 nci maddesi gereğince konacak süreklili veya geçici yasaklardan veya üretimin düzenlenmesi için alınacak tedbirlerden mahalle ve köy ihtiyar heyetleri Tekel İdarelerince haberdar edilir.

İhtiyar heyetleri yukarıki fıkraya aykırı olarak yapılan tütün tarımını o yerin Tekel İdaresine, bulunmayan yerlerde Mülkiye Amirliğine bildirmekle yükümlüdür.

Tütün tohumu

MADDE 8. — Tasarının 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün tarım alanlarında üretilecek tütün çeşitlerinin tesbit ve değiştirilmesi

MADDE 9. — Tasarının 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ekicilere parasız tohum ve fide verilmesi

MADDE 10. — Tasarının 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün köklerinin sökölüp yok edilmesi

MADDE 11. — Tütün ekicisi, ürününü topladıktan sonra tarlada kalacak köklerden tohumluk için lâzım olan miktarı ayırıp, geri kalanını 10 gün içinde, tohumluk için bıraktıklarını da tohumu alınır alınmaz söküp yok etmek zorundadır.

Bu süreler içinde söküp yok etmeyenlere 10 gün daha mühlet verilir. İkinci 10 gün içinde de söküp yok etmediğinde masrafı kendisine aid olmak üzere 10 güne kadar söktürüleceği ekiciye yazı ile bildirilir. Bu bildiri tarihinden başlayarak 10 gün içinde yine sökmezse Tekel İdaresi tarafından söküp yok edilerek masrafı çiftçiden 53 ncu maddeye göre alınır.

(Hükümetin Teklifi)

Fidelikler

MADDE 12. — a) Tütün fidelikleri arazi ve su durumu uygun olan yerlerde bir veya bir kaç yerde toplu olarak yapılır.

Kurulan fidelik yeri ve alanı ekici tarafından muhtarlar ve muhtarlarca da yerin Tekel idaresine bildirilir.

b) Tütün fideliklerinin içine ve 1 metreye kadar etrafına başka hiçbir bitki ekilip dikilmiyeceği gibi bu mesafe içindeki yabancı otların da yok edilmesi ve temiz bulundurulması zorunludur.

c) Tütün dikildikten sonra fidelik yerleri bellenecek, sürülmek, kazılmak veya derince çapalanmak suretiyle bozulur ve kalan fidelikler sökülüp yok edilir.

En az tütün dikim alanı

MADDE 13. — Yarım dekardan küçük tarlalarda tütün dikilemez. Ancak tarıma uygun toprağı dar olan yerlerde aynı köy sınırları içinde olmak ve toplamı yarım dekarı bulmak şartıyla en çok üç yerde tütün ekilebilir.

Tütün dikim şartı

MADDE 14. — Tütün dikilen tarlalarda tütünlerin arasına başka hiçbir bitki ekilip dikilemez.

B) TÜTÜN EKİMİNİN NÂSİL YAPILACAĞI

Tütün ekim istek kâğıdı ve tütün ekim cüzdanı

MADDE 15. — Ekiciler, dikimden evvel tüzükteki örneğe göre hazırlıyacakları (tütün ekim istek kâğıt) larını tarlasının bulunduğu yer muhtarlığına vermekle yükümlüdür.

İstek kâğıtlarında; tütün dikilecek tarlanın yeri, sınırı, dekar (dönüm) esasına göre yüzeyi, kira ile tutulmuş ise asıl sahibinin adı ve konutu doğru olarak gösterilir. Aynı köy veya mahallede birden fazla tarlada tütün dikmek isteyenler, her tarlanın sınırı ayrı ayrı gösterilmek şartıyla bir istek kâğıdı verebilirler. Muhtarlar, istek kâğıtlarının içindekileri inceler ve bu kanunun ekiciliğe ve tütün dikimine ait hükümlerine aykırı olmadığını onaylayıp verilmiş tarihlerinden başlayarak 15 gün içinde o yerin Tekel İdaresine vermek zorundadır.

İstek kâğıtlarının onaylanması için ekicilerden her istek kâğıdı başına 100 kuruştan fazla ücret alınmaz.

Tekel idareleri, istek kâğıtlarını inceliyerek karşılığında her ekici için bir (tütün ekim cüzdanı) doldurup en çok 15 gün içinde ilgili muhtarlıklar aracılığı ile ekicilere vermekle yükümlüdür.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından bu kanunun 4 ncü maddesi gereğince tedbir alınmış olan yıl ve yerlerde, ekicilere tütün ekim cüzdanı verirken, istek kâğıtlarındaki miktarı Bakanlıklararası Tütün Kurulu kararına uygun olarak ve tüzükte belirtilecek esaslara göre azaltmak Tekel İdaresinin görevidir.

Ekiciler istek kâğıtlarına göre tütün ekim cüzdanlarına kaydedilen alandan fazla tütün dikemezler. Cüzdanda yazılı miktardan daha az tütün diktiklerinde durumu dikimi takibeden bir hafta içinde Tekel İdaresine bildirmek ve cüzdanlarındaki miktarı düzelttirmek zorundadır.

Tarladaki tütünlerin devri

MADDE 16. — Ekiciler, askerlik, tutukluluk, hastalık ve buldukları yerden başka yere konutunu taşıma gibi sebeplerle ve bu durumlarını belgelemek şartıyla ekim cüzdanlarında yazılı tarlalardan bir veya birkaçına yahut tamamına ait tütünleri kırımın tamamlanmasından evvel bu

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Fidelikler

MADDE 12. — a) Tütün fidelikleri arazi ve su durumu uygun olan yerlerde yapılır. Kurulan fidelik yeri ve alanı, ekici tarafından muhtarlar ve muhtarlarca da o yerin Tekel İdaresine bildirilir.

b) Tütün fideliklerinin içine ve etrafına Tüzükte belirtilecek esaslar dâhilinde başka hiçbir bitki ekilip dikilmiyeceği gibi bu mesafe içindeki yabancı otların da yok edilmesi ve temiz bulundurulması zorunludur.

c) Tütün dikildikten sonra fidelik yerleri bellenmek, sürülmek, kazılmak veya derince çapalanmak suretiyle bozulur ve kalan fideler sökülüp yok edilir.

En az tütün dikim alanı

MADDE 13. — Yarım dekaran küçük tarlalarda tütün dikilemez. Ancak tarıma uygun toprağı dar olan yerlerde aynı ilçe sınırları içinde olmak ve toplamı yarım dekarı bulmak şartıyla en çok üç yerde tütün ekilebilir.

Tütün dikim şartı

MADDE 14. — Tasarının 14'ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B) TÜTÜN EKİMİNİN NASIL YAPILACAĞI

Tütün ekim istek kâğıdı ve tütün ekim cüzdanı

MADDE 15. — Ekiciler, dikimden evvel Tüzükteki örneğe göre hazırlıyacakları (tütün ekim istek kâğıtlarını) tarlasının bulunduğu yer muhtarlığına vermekle yükümlüdür.

İstek kâğıtlarında; tütün dikilecek tarlanın yeri, sınırı, dekar (dönüm) esasına göre yüzeyi, kira ile tutulmuş ise asıl sahibinin adı ve ikametgâhı doğru olarak gösterilir. Aynı köy veya mahallede birden fazla tarlada tütün dikmek isteyenler, her tarlanın sınırı ayrı ayrı gösterilmek şartıyla bir istek kâğıdı verebilirler. Muhtarlar, istek kâğıtlarının içindekileri inceler ve bu Kanunun ekiciliğe ve tütün dikimine ait hükümlerine aykırı olmadığını onaylayıp, veriliş tarihlerinden başlayarak 15 gün içinde o yerin Tekel İdaresine vermek zorundadır.

İstek kâğıtlarının onaylanması için ekicilerden her istek kâğıdı başına 100 kuruştan fazla ücret alınmaz.

Tekel İdareleri, istek kâğıtlarını inceliyerek karşılığında her ekici için bir (tütün ekim cüzdanı) doldurup en çok 15 gün içinde ilgili muhtarlıklar aracılığı ile ekicilere vermekle yükümlüdür.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından bu kanunun 4'ncü maddesi gereğince tedbir alınmış olan yıl ve yerlerde, ekicilere tütün ekim cüzdanı verirken, istek kâğıtlarındaki ekim alanı miktarını, Bakanlıklararası Tütün Kurulu kararına uygun olarak ve Tüzükte belirtilecek esaslara göre ekim sahalarına nisbetle azaltmak Tekel İdaresinin görevidir.

Ekiciler istek kâğıtlarına göre tütün ekim cüzdanlarına kaydedilen alandan fazla tütün dikemezler. Cüzdanda yazılı miktardan daha az tütün diktiklerinde durumu, dikimi takibeden bir hafta içinde Tekel İdaresine bildirmek ve cüzdanlarındaki miktarı düzelttirmek zorundadır.

Tarladaki tütünlerin devri

MADDE 16. — Ekiciler, ekim cüzdanlarında yazılı tarlalardan bir veya birkaçına yahut tamamına ait tütünleri, kırımın tamamlanmasından evvel bu kanuna göre tütün dikimine yetkili olanlara devredebilir. Devir işi, ekici ile devralanın, cüzdanın alındığı yer Tekel İdaresine birlikte

(Hükümetin Teklifi)

kanuna göre tütün dikimine yetkili olanlara devredebilir. Devir işi, ekici ile devralanın, cüzdanın alındığı yer Tekel İdaresine birlikte başvurmaları üzerine, tütünlerin tamamının devri halinde cüzdana yazılmak, kısmen devri halinde devir alana yeni bir cüzdan verilmek suretiyle yapılır.

Bir kişi birden fazla ekicinin tütününü devralamaz.

Tütünlerin kırımı

MADDE 17. — a) Dip yaprakların kırımdan evvel toplanıp yok edilmesi zorunludur.

b) Filizlerin toplanması yasaktır.

Ekici tütünlerinin denklenmesi ve imhalıklar

MADDE 18. — Ekiciler tütünlerini; mahsul, görmez ve imhalık olmak üzere üç gruba ayırmak, bu kanunun tüzüğünde gösterilen usullere uygun olarak işlemek ve denkleme zorundadır.

İmhalıklar : Kırıntı, yanık, karayemiş, çürük ve görmeze giremeyecek derecede hastalıklı olan kısımlardır.

Ekici denklemlerinin kontrolü

MADDE 19. — Gerek satış merkezleri kurulan yerlerde satışa çıkarılmak üzere bu merkezlere ve gerekse satılmış veya satılmamış olarak eminet ambarlarına getirilen tütünler tartılıp ekim cüzdanlarında yazılı yaprak tütün borç miktarlarına göre kontrol edilmeden önce, Tekel İdaresi eksper tarafından muayene edilir.

Bu muayenede imhalıklarla - varsa dip ve fiilz miktarları - tesbit edilir ve 18 nci madde hükmüne aykırı olarak işlenmiş ve denklenmiş olan denklemlerin düzeltilmesi ekiciye yazılı olarak bildirilir. Denklemlerini düzeltmek için kendisine bir haftaya kadar mühlet verilir. Verilen mühlet içerisinde denklemlerin düzeltilmeyen ve düzeltirmiyen ekicilerin bu hareketleri mühletin sonunda bir tutanakla belgelenir.

Muayene sırasında, denklemlerde taşıt araçları yüzünden veya yağmur ve saire gibi elde olmıyan sebeplerle nitelikleri değişmiş veya bozulmuş tütün bulunursa, bozulan kısımlar tesbit olunmakla beraber, bu yüzden ekiciler hakkında hiçbir kovuşturma yapılmaz. Ekiciler, bu madde gereğince yapılacak ambarlama muayenesine sonucun kendilerine bildirildiği andan başlayarak 3 gün içinde itiraz edebilirler. İtirazlar, ekici ve tüccar birlikleri, bunların bulunmadığı yerlerde ziraat ve ticaret odaları veya belediye encümeni, belediye teşkilâtı bulunmıyan yerlerde o yer ihtiyar heyeti tarafından seçilecek eksper veya eksper yoksa tütün işlerini bilir iki temsilci ile Tekel eksperinden kurulacak kurul tarafından incelenir. Kurulun vereceği karar kesindir.

İtiraz kuruluna giren temsilcilerin ücretleri haksız çıkan tarafça ödenir.

C) YAPRAK TÜTÜN TİCARETİ

Ekici tütünleri satış piyasalarının ilânı

MADDE 20. — Ekici tütünleri satış piyasalarının açılış tarihleri, tütün bölgelerinin özelliklerine göre her yıl Bakanlıklararası Tütün Kurulu tarafından tesbit ve ilân olunur.

İlân olunan piyasa, açılış tarihlerinden önce o yıl ürünü ekici tütünlerinin alım satımı yasaktır. Ekici ile alıcı arasında tütün alım satımı yalnız denk halinde yapılır.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

başvurmaları üzerine, tütünlerin tamamının devri halinde cüzdana yazılmak, kısmen devri halinde devralana yeni bir cüzdan verilmek suretiyle yapılır.

Bir kişi birden fazla ekicinin tütününü devralamaz.

Tütünlerin kıvrımı

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ekici tütünlerinin denklenmesi ve imhalıklar

MADDE 18. — Tasarının 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Ekici denklelerinin kontrolü

MADDE 19. — Gerek satış merkezleri kurulan yerlerde satışa çıkarılmak üzere bu merkezlere ve gerekse satılmış veya satılmamış olarak emanet ambarlarına getirilen tütünler tartılıp ekim cüzdanlarında yazılı yaprak tütün borę miktarlarına göre kontrol edilmeden önce, Tekel İdaresi eksper-i tarafından muayene edilir.

Bu muayenede imhalıklarla - varsa dip ve filiz miktarları - tesbit edilir ve 18 nci madde hükmüne aykırı olarak işlenmiş ve denklenmiş olan denklelerin düzeltilmesi ekiciye yazılı olarak bildirilir. Denklelerini düzeltmek için kendisine bir haftaya kadar mühlet verilir. Verilen mühlet içerisinde denklelerini düzeltmiyen veya düzelttirmiyen ekicilerin bu hareketleri mühletin sonunda bir tutanakla belgelenir.

Muayene sırasında, denklelerde taşıt araçları yüzünden veya yağmur ve saire gibi elde olmıyan sebeplerle nitelikleri değişmiş veya bozulmuş tütün bulunursa, bozulan kısımlar tesbit olunmakla beraber, bu yüzden ekiciler hakkında hiçbir kovuşturma yapılmaz. Ekiciler, bu madde gereğince yapılacak ambarlama muayenesine, sonucun kendilerine bildirildiği andan başhıyarak 5 gün içinde itiraz edebilirler. İtirazlar, ekici birlikleri, bunların bulunmadığı yerlerde Ziraat Odaları veya Belediye Encümeni, belediye teşkilâtı bulunmıyan yerlerde o yer ihtiyar heyeti tarafından seçilecek eksper veya eksper yoksa tütün işlerini bilir iki temsilci ile Tekel eksperinden kurulacak kurul tarafından incelenir. Kurulun vereceği karar kesindir.

İtiraz kuruluna giren temsilcilerin ücretleri haksız çıkan tarafça ödenir.

C) YAPRAK TÜTÜN TİCARETİ

Ekici tütünleri satış piyasalarının ilânı

MADDE 20. — Tasarının 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Tütün satımı sözleşmesi

MADDE 21. — Ekici ile alıcı arasında tütün alım satımı Tekel İdaresi tarafından bastırılarak bedeli karşılığında verilecek olan ve örneği bu kanuna bağlı (2) numaralı yazılı sözleşmelerle yapılır.

Sözleşmelerin iki nüsha olarak düzenlenmesi ve bir nüshasının ekiciye verilmesi zorunludur. Sözleşmeler piyasa açılış tarihlerinden önce ve Tekel İdaresince, tesbit olunan tarihte dağıtılmaya başlanır ve yalnız piyasa açılış tarihi ilân edilen ürün yılı tütünlerinin alım satımında kullanılır. Ahndığı yıl kullanılmıyarak elde kalan sözleşmelerin, Tekel İdaresine ertesi yıla ait damga koydurulmak suretiyle kullanılması uygundur.

Sözleşmelere bu kanun hükümlerine aykırı olmamak şartıyla özel şartlar konulabilir. Sözleşme yapılıp satış tamam olduktan sonra denkler, tüccar tarafından yüzlerine damga vurulmak veya dört tarafından imple bağlanıp mühürlenmek suretiyle tesbit olunabilir.

Satılan tütünlerin devri

MADDE 22. — Ekici, satılan tütünlerin devir işlemini kanuna uygun olarak hazırlar; bu işlemin bitirildiği alıcıya veya kanuni konutuna bildirildiği tarihten başlayarak alıcı 10 gün içinde bedelini ödeyip tütününü teslim almak zorundadır.

Zorlayıcı sebebolmadan ödemedemeden veya teslim almaktan kaçınma halinde ekici, bu kanunda yazılı tahkim yoluyla bedeli ödemeye ve tütünleri teslim almaya alıcının zorlanmasını isteyebilir. Ekici isterse, hakem kurulu satış tutarının yarısına kadar da zarar ödeneği alınmasına karar verebilir.

Tütün alım satımı hakkındaki yasaklar

- MADDE 23.** — a) Birden fazla ekiciden satış yetkisi tanıyan vekâletname almak,
b) Bu vekâletnameyi, 16 ncı maddede sözü edilen sebepler olmadan ve bu sebepler belgelenmeden düzenlettirmek,
c) Tarihini piyasa açılışında koymak üzere, ekiciye piyasa açılışından önce sözleşme imza ettirmek,
d) 16 ncı madde gereğince yapılan devirlere ve bu madde gereğince verilecek vekâletnelere konu olan tütünlere ait tütün ekim cüzdanları haric olmak üzere, diğer ekicilere ait tütün ekim cüzdanlarını ne sebeple olursa olsun toplamak,

Yasaktır.

Avans

MADDE 24. — Tekel İdaresi veya diğer alıcılar tarafından, tütün ekicilerine tarladaki veya toplanmış tütünleri karşılığı avans ve saire isim ve suretleriyle para verilebilir. Bu şekilde verilmiş para, parayı verene eşit fiyat ve şartlarla ve bu kanun çerçevesinde alış için rüçhan hakkı verir.

Rüçhan hakkına sahibolan; fiyat ve şartın kendisine veya 60 ncı madde gereğince göstermek mecburiyetinde olduğu konutuna bildirildiği andan itibaren ekici ve rüçhan sahibi alıcı aynı kasabada bulunursa bildiri anında, başka kasabalarda bulunanlar ise 24 saat içinde, kabulünü bildirmezse hakkı düşmüş olur.

Su kadar ki, avans sözleşmesinin bir sureti ekicinin cüzdanını aldığı Tekel İdaresine tescil ettirilmiş ise, devir muamelesinden evvel veya devir muamelesi anında peşin para aldığı zata veya müesseseye veya hesabına, almış olduğu parayı evvelemlerde ödemek veya başka suretle tesviye için muvafakatnamesini ibraz etmekle mükellef tutulur.

(Geçici Komisyonun değiştirmesi)

Tütün Satımı Sözleşmesi

MADDE 21. — Ekici ile alıcı arasında tütün alım satımı Tekel İdaresi tarafından bastırılarak bedeli karşılığında verilecek olan ve örneği bu kanuna bağlı (2) numaralı yazılı sözleşmelerle yapılır.

Sözleşmelerin üç nüsha olarak düzenlenmesi ve bir nüshasının ekiciye, bir nüshasının Tütün Tarım Satış Kooperatiflerine, bulunmadığı yerlerde Tekel İdaresine verilmesi zorunludur. Sözleşmeler piyasa açılış tarihlerinden önce ve Tekel İdaresince, tesbit olunan tarihte dağıtılmaya başlanır ve yalnız piyasa açılış tarihi ilân edilen ürün yılı tütünlerinin alım satımında kullanılır. Alındığı yıl kullanılmıyarak elde kalan sözleşmelerin, Tekel İdaresine ertesi yıla ait damga koydurulmak suretiyle kullanılması uygundur.

Sözleşmelere, bu kanun hükümlerine aykırı olmamak şartıyla özel şartlar konulabilir. Sözleşme yapılıp satış tamam olduktan sonra denkler, tüccar tarafından yüzlerine damga vurulmak veya dört tarafından imple bağlanıp mühürlenmek suretiyle tesbit olunabilir.

Satılan tütünlerin devri

MADDE 22. — Tasarımın 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün alım - satımı hakkındaki yasaklar

MADDE 23. — a) Birden fazla ekiciden satış yetkisi tanıyan vekâletname almak,

b) Tarihini piyasaya açılışında koymak üzere, ekiciye piyasa açılışından önce tarihsiz sözleşme imza ettirmek,

c) 16 ncı madde gereğince yapılan devirlere ve bu madde gereğince verilecek vekâletnamelere konu olan tütünlere ait tütün ekim cüzdanları hariç olmak üzere, diğer ekicilere ait tütün ekim cüzdanlarını ne sebeple olursa olsun toplamak,

Yasaktır.

Avans

MADDE 24. — Tekel İdaresi veya diğer alıcılar tarafından, tütün ekicilerine tarladaki veya toplanmış tütünleri karşılığı, avans ve saire isim ve suretleriyle para verilebilir. Bu şekilde verilmiş para, parayı verene eşit fiyat ve şartlarla ve bu kanun çerçevesinde alış için rüçhan hakkı verir.

Rüçhan hakkına sahibolan, fiyat ve şartın kendisine veya 58 nci madde gereğince göstermek mecburiyetinde olduğu konutuna bildirildiği andan itibaren ekici ve rüçhan sahibi alıcı aynı kasabada bulunurlarsa bildiri anında, başka kasabalarda bulunanlar ise 24 saat içinde, kabulünü bildirmezse hakkı düşmüş olur.

Şu kadarki avans sözleşmesinin bir sureti ekicinin cüzdanını aldığı Tekel İdaresine tescil ettirilmiş ise, devir muamelesinden evvel veya devir muamelesi anında peşin para aldığı zata veya müesseseye veya hesabına, almış olduğu parayı evvelemlerde ödemek veya başka suretle tesviye için muvafakatnamesini ibraz etmekle mükellef tutulur.

Alım - satım Sözleşmesinin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesi

MADDE 25. — Tütün ekicisi ile alıcısı arasında, alım - satım yazılı sözleşmesinin bu kanuna göre uygulama ve yürütümünden doğacak bütün uyuşmazlıklar hakemler eliyle çözümlenir.

Hakemlerde aranacak nitelik ve kimlerin hakem olabileceği tüzükte gösterilir.

Uyuşmazlık başgösterdiğinde alıcı veya ekici veya, var ise ekicinin isteğine dayanarak ekiciyi temsilen ekiciler birliği, ticaret odasına; ticaret odası bulunmayan yerlerde ise belediyeye yazı ile tahkim istediğini ve hakemini bildirir. Oda veya belediye bu başvurmayı ve dâvacının hakemini kim olduğunu diğer tarafa veya kanuni konutuna hemen bildirerek 3 gün içinde kendi hakemini seçmesini ister ve kendisi de üçüncü bir hakem seçer. Karşı tarafın hakemi yerine konmak üzere doğrudan doğruya bir hakem seçer. 3 hakeme de doğruyu tarif ve bildireceklerine yemin verir.

Hakemler, yemin verildiği günden başlayarak 5 gün içinde kararlarını vererek hazır bulunan taraflara bildirir. Hazır bulunmayanların kanuni konutlarına oda veya belediye aracılığı ile en fazla 3 gün içerisinde usulüne göre bildiri yapılır.

Oda veya belediye encümeni hakem seçme ve yemin verme için olağanüstü ve ivedilikle toplanacağı gibi üyelerinden bir veya birkaçını bu işler için vekil gösterebilir.

Hakemlerin gününde karar vermemeleri halinde sulh mahkemesine başvurulabilir. Sulh yargıcı hakemleri çağırarak hakem kurulunu toplar, kurul başvurma tarihinden başlayarak 10 gün içinde karar vermek zorundadır.

Hakem kararlarına itiraz

MADDE 26. — Hakem kararlarına bildiri tarihinden başlayarak 3 gün içinde sulh yargıcına başvurularak yetki, görev veya esas bakımından itiraz edilebilir. Sulh yargıcı görev ve yetki itirazlarını doğrudan doğruya inceleyip bir karara bağlar. Bu itirazları yerinde görmezse esasa ait itirazın halli için taraflara yeni hakem seçmelerini emrederek ve 3 gün içinde seçmezlerse doğrudan doğruya seçerek yeni hakem kurulunu başkanlığı altında toplar. Kurul toplantı tarihinden başlayarak 10 gün içinde esas hakkındaki itirazı karara bağlar.

Bu kararlara karşı, taraflar, kararların kendilerine sulh hâkimliğince bildirildiği tarihten başlayarak 8 gün içinde sulh mahkemesi eliyle Yargıtaya başvurabilirler. Sulh hâkimi tarafından kurulacak hakem kurulu üyelerinin ehliyetnameli tütün eksperleri olmaları ve birinci kurulda bulunmamış olmaları zorunludur.

İtiraz süreleri geçerek kesinleşen ilk hakem kurulu kararlarıyla itiraz hakkında ikinci hakem kurulu tarafından verilen ve kesinleşen kararlar taraflardan birinin başvurusu üzerine sulh mahkemesince tesbit edildikten sonra yerine getirilir.

Bu suretle tescil edilen hakem kararları ilâm niteliğindedir.

Ayrıca, hakem ücretleri ve diğer giderler hakem kurulu kararlarında açıkça belirtilir ve bunlar haksız çıkan tarafa ödetilir.

Dara

MADDE 27. — Ekici ile alıcı arasında tütün alım ve satımında dara, küf veya, su çürüğünden ileri gelen azaltmalardan ve 19 ncu madde gereğince imhalık olarak tesbit olunan miktarlardan başka iskonto, veya iskarta veya diğer isimlerle bedel veya ağırlık indirimi veya bedelsiz alınacak kısım ayrılması her iki taraf için yasaktır.

Dara tâyininde anlaşmazlık çıkarsa, ikisi satan ekici ve ikisi satınalan alıcı tarafından seçilecek dört dengin darası, ortalama dara ağırlığının tâyinine esas tutulur.

Ekici ile alıcı bu yolda da anlaşamazlarsa ambalajların tamamı tartılarak gerçek dara miktarı tesbit olunur.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Alım - satım Sözleşmesinin uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların çözümlenmesi

MADDE 25. — Tütün ekicisi ile alıcısı arasında, alım - satım yazılı sözleşmenin bu kanuna göre uygulama ve yürütümünden doğacak uyuşmazlıklar hakemler eliyle çözümlenir.

Uyuşmazlık başgösterdiğinde alıcı veya ekici veya, var ise ekicinin isteğine dayanarak ekiciyi temsilen Ekiciler Birliği, mahallî Sulh Mahkemesine tahkim istediğini ve hâkeminin kim olduğunu yazı ile bildirir. Mahkeme bu başvurmayı ve dâvacının hâkeminin kim olduğunu diğer tarafa veya konutuna hemen bildirerek üç gün içinde kendi hâkeminin seçmesini ister, mahkemece de üçüncü bir hakem seçilir.

Bu süre içinde hakemini seçmiyen tarafın hakemi mahkemece re'sen seçilir. Mahkemece 3 hakeme de doğruyu tarif ve bildireceklerine yemin verilir.

Hakemler, yemin verildiği günden başlıyarak beş gün içinde kararlarını verirler.

Hakem kararlarında hakem ücretleri ve diğer giderler de belirtilir.

Hakemler, eksper bulunmayan yerlerde, bu işlerden anlıyanlar arasından seçilir.

Hakem kararlarına itiraz

MADDE 26. — Hakemler kararlarını Mahkeme Kalemine verir.

Mahkeme, Hakem kararı verildiğini ve neden ibaret olduğunu iki tarafa yazı ile tebliğ eder.

Hakemlerin kararı, temyiz süresi geçince mahkemece tasdik olunur.

Bu suretle tasdik ve tescil olunan Hakem kararları ilâm niteliğindedir.

Dara, küf ve su çürüğü

MADDE 27. — Ekici ile alacı arasında tütün alım ve satımında dara, küf veya su çürüğünden ileri gelen azaltmalardan ve 19 ncu madde gereğince imhalik olarak tesbit olunan miktarlardan başka iskonto, veya ıskarta veya diğer isimlerde bedel veya ağırlık indirimi veya bedelsiz alınacak kısım ayrılması her iki taraf için yasaktır.

Dara tâyininde anlaşmazlık çıkarsa, ikisi satan ekici ve ikisi satınalan alıcı tarafından seçilecek dört dengin darası, ortalama dara ağırlığının tâyinine esas tutulur.

Ekici ile alacı bu yolda da anlaşamazlarsa, ambalajların tamamı tartılarak gerçek dara miktarı tesbit olunur.

(Hükümetin Teklifi)

Tütün satış merkezleri

MADDE 28. — Tütün satış merkezleri kurulan yerlerde ekici tütünlerinin alım satımının bu merkezlerde yapılması zorunludur.

Satış merkezleri kurulan yerlerde bu kanunun 21, 22, 24, 25, 26 ncı maddeleri hükümleri uygulanmaz.

D) BAKANLIKLARARASI TÜTÜN KURULU VE MİLLÎ TÜTÜN KOMİTESİ

Bakanlıklararası Tütün Kurulu

MADDE 29. — Millî tütün politikasını tesbit etmek, düzenlemek ve tütüncülükle ilgili çalışmaları koordine etmek «Bakanlıklararası Tütün Kurulu» nun görevidir.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu Maliye, Gümrük ve Tekel, Tarım ve Ticaret bakanlarından kurulur.

Millî tütün komitesi

MADDE 30. — Bakanlıklararası Tütün Kurulunun kararlarında «Millî Tütün Komitesi» nin teklif ve dilekleri göz önünde tutulur.

Millî Tütün Komitesi, Gümrük ve Tekel, Tarım, Ticaret bakanlıkları, Tekel Genel Müdürlüğü, Tarım Maliye fakülteleri, Yüksek Tütün Ekspertleri Okulu, T. C. Merkez Bankası, T. C. Ziraat Bankası, Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği, Türkiye Tütüncüler Federasyonu, Tütün Esperleri Birliği, Türkiye Tütün İşçileri Federasyonu temsilcilerinden kurulur.

Komiteye katılan kuruluşlar kararlara birer oy ile katılırlar. Millî Tütün Komitesi her yıl, Bakanlıklararası Tütün Kurulunun çağrısı ile toplanır.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu ve Millî Tütün Komitesine ait işlerin yürütümü

MADDE 31. — Bakanlıklararası Tütün Kuruluna ve Millî Tütün Komitesine ait işlemler, tüzükte belirtilecek esaslar içinde, Gümrük ve Tekel Bakanlığı tarafından yürütülür.

E) TÜTÜN EKSPERLİĞİ

Tütün eksperlerinin yetiştirilmesi

MADDE 32. — Türkiye'de tütün eksperliği yapmak için, Gümrük ve Tekel Bakanlığı tarafından kurulacak Yüksek Tütün Ekspertleri Okulunu bitirmiş olmak şarttır.

Bu okulun diplomasını haiz olmıyanlar tütün alım, satım muayenelerini, tütünlerin vasfı, değer ve nevelerinin tayıni işlerini ve tütün işletme, bakım, fabrikasyon eksperliğini yapamazlar. Tütün işlerinde ehli hibre ve hakem olamazlar.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kazanılmış olan haklarla, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Tekel İdaresinin eksper kursunda öğrenci olanların hakları saklıdır.

Yabancı memleketlerde emsal yüksek okulları bitirenler, yönetmelikte belirtilecek imtihanı vermek şartıyla bu okulu bitirenlerin bütün haklarına sahibolurlar.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

Küf ve su çürüğü azaltılmaları konusunda alıcı ve ekici anlaşamadığı takdirde, bu anlaşmazlık alıcının 24 saat zarfında müracaatı üzerine 19 ncu maddede yazılı surette hallolunur.

Tütün satış merkezleri

MADDE 28. — Tütün satış merkezleri kurulan yerlerde ekici tütünlerinin alım satımının bu merkezlerde yapılması zorunludur.

Satış merkezleri kurulan yerlerde bu Kanununun 21, 22, 24, 25, 26 ncı maddeleri ve 27 nci maddenin dara ile ilgili hükümleri hariç, diğer hükümleri uygulanmaz.

Satış merkezlerinde yapılan satışlara ait yazılı sözleşmelerin şekli, sureti tanzimi ve tütünlerin devrine ait işlemlerle, sair hususlar Tüzükte belirtilir.

D) BAKANLIKLARARASI TÜTÜN KURULU VE MİLLÎ TÜTÜN KOMİTESİ

Bakanlıklararası Tütün Kurulu

MADDE 29. — Tasarının 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millî Tütün Komitesi

MADDE 30. — Bakanlıklararası Tütün Kurulunun kararlarında «Millî Tütün Komitesi» nin teklif ve dilekleri göz önünde tutulur.

Millî Tütün Komitesi; Gümrük ve Tekel, Tarım, Maliye, Dışişleri ve Ticaret Bakanlıkları, Tekel Genel Müdürlüğü, T. C. Merkez Bankası, T. C. Ziraat Bankası, Türkiye Tütün Ekicileri Genel Birliği, Türkiye Tütüncüler Federasyonu, Yüksek Tütün Eksperleri Okulu, Tütün Eksperleri Sendikası, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Tarım Fakülteleri temsilcilerinden kurulur.

Komiteye katılan kuruluşlar kararlara birer oy ile katılırlar. Millî Tütün Komitesi her yıl, Bakanlıklararası Tütün Kurulunun çağrısı ile toplanır.

Bakanlıklararası Tütün Kurulu ve Millî Tütün Komitesine ait işlerin yürütümü

MADDE 31. — Tasarının 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

E) TÜTÜN EKSPERLİĞİ

Tütün eksperlerinin yetiştirilmesi

MADDE 32. — Tasarının 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Yüksek Tütün Eksperleri Okulu

MADDE 33. — Tütün eksperleri yetiştirmek amacıyla açılacak Yüksek Tütün Eksperleri Okulunun giriş şartları, okutulacak dersler, gösterilecek stajlar, sınav usulleri, okulun yönetimi, disiplin işleri, okula kimlerin öğretmen olabileceği gibi hususları saptamak üzere hazırlanacak ve Millî Eğitim Bakanlığınca onanacak bir yönetmelikte gösterilir.

Eksper kursunu bitiren eksperlerin Yüksek Tütün Eksperleri Okulunu bitirenlerin haklarını kazanması

MADDE 34. — 3437 sayılı Tütün ve Tütün İhisarı Kanununun uygulama şeklini gösteren nizamname gereğince Tekel İdaresi tarafından açılan beş yıllık kursu ve stajları tamamlayarak diploma ve ehliyetname almış olan tütün eksperleri, ayrıca hazırlanacak ve Millî Eğitim Bakanlığınca onanacak bir müfredat programına göre Yüksek Tütün Eksperleri Okulunda en az bir yıl süreli bir öğrenim görürler. Bu öğrenim sonunda yapılacak sınavda başarı gösterenler bu okulu bitirenlerin bütün haklarını kazanırlar.

Tütün eksperlerinin meslekî sorumlulukları

MADDE 35. — Tütün eksperlerinin meslekî sorumlulukları ve eksperlik unvanını ne gibi halde kaybedecekleri bu kanuna ait nizamnamede gösterilir.

F) MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

Araştırma kuruluşlarının muafiyetleri

MADDE 36. — Araştırma kuruluşlarının denemeler yapmak amacıyla ekiciden alacağı tütünler için bu kanunun 18, 19, 20, 21 ve 28 nci maddeleri uygulanmaz.

Tütünden alınacak vergi ve resimler

MADDE 37. — Türkiye'de tütün yetiştiren gerçek kişiler, yetiştirdikleri yaprak tütünün yetiştirilmesi ve satılması ile ilgili işlemleri dolayısıyla Hazineye ait her nevi vergi (Gelir Vergisi hariç) ve resimden muafıdır. Belediye ve özel idarelere ait vergi, resim ve harçlar ise en düşük tarife üzerinden alınır.

BÖLÜM : II

TÜTÜN TEKELİ TÜTÜN TARIM VE TİCARETİNİN KONTROLU

A) TÜTÜN TEKELİ

(Tekelin konusu)

MADDE 38 — a) Yurt içinde tüketim için tütün, tömbeki kıymak, sigara, yaprak sigarası, enfiye, ağız ve pipo tütünü ve kıyılmış tütün yapmak ve bunları alâmeti farikalı kutularda veya paketlerde satışa hazırlamak ve satmak,

b) Yabancı memleketlerden tömbeki, yaprak sigarası ve tütünü ve diğer tütün mamulâtı ve sigara kâğıdı getirmek,

Devlet Tekelindedir.

Bu Tekel, Tekel İdaresi tarafından işletilir.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

Yüksek Tütün Eksperleri Okulu

MADDE 33. — Tütün eksperini yetiştirmek amacıyla açılacak Yüksek Tütün Eksperleri Okulunun giriş şartları, okutulacak dersler, gösterilecek stajlar, sınav usulleri, okulun yönetimi, disiplin işleri, okula kimlerin öğretmen olabileceği gibi hususları tesbit etmek üzere hazırlanacak ve Millî Eğitim Bakanlığınca onanacak bir yönetmelikte gösterilir.

Eksper Kursunu Bitiren Eksperlerin Yüksek Tütün Eksperleri Okulunu bitirenlerin haklarını kazanması

MADDE 34. — Tasarının 34 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün eksperlerinin meslekî sorumlulukları

MADDE 35. — Tütün eksperlerinin meslekî sorumlulukları ve eksperlik unvanını ne gibi hal-lerde kaybedecekleri bu Kanuna ait Tüzükte gösterilir.

F) MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

Araştırma kuruluşlarının muafiyetleri

MADDE 36. — Tasarının 36 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütünden alınacak vergi ve resimler

MADDE 37. — Tasarının 37 ncü madesi aynen kabul edilmiştir.

BÖLÜM - II

TÜTÜN TEKELİ TÜTÜN TARIM VE TİCARETİNİN KONTROLU

A) TÜTÜN TEKELİ

Tekelin konusu

MADDE 38. — a) Yurt içinde tüketim için tütün, tömbeki kıymak, sigara, yaprak sigarası, enfiye, ağız ve pipo tütününü ve kıyılmış tütün yapmak ve bunları alâmeti farikalı kutularda veya paketlerde satışa hazırlamak ve satmak,

b) Yabancı memleketlerden tömbeki, yaprak sigarası ve tütününü ve diğer tütün mamulâtı ve sigara kâğıdı getirmek,
Devlet Tekelindedir.

Bu Tekel, Tekel İdaresi tarafından işletilir.

c) Tütün kullananlar kendileri için Tekel İdaresinin sattığı kıyılmış tütünlerden ve sigara kâğıdından el ile sigara yapabilirler.

d) Tüccar yeterliği ve niteliği bulunan kimseler, yalnız yabancı memleketlere satılmak üzere a. fıkrasında sayılan maddeleri yapmak için Gümrük ve Tekel Bakanlığının izniyle fabrika açabilir.

Kurulacak fabrikaların işletme ihtiyaçları için gerekli Tekel maddeleri Tekel İdaresinin kontrolü altında ve ithalât rejimi çerçevesinde yabancı memleketlerden de ithal edilebilir.

Tütün artıklarından ikincil maddeler üretimi için fabrika veya imalâthane kurmak serbesttir.

Bu fıkraya göre kurulacak fabrikaların açılma şartları ile kurulan fabrikaların kontrol usul ve işlemleri tüzükte gösterilir.

e) Tekel İdaresi kendi fabrikasyon ihtiyacını karşılamak amacıyla ekiciden aldığı tütünlerden çıkacak stok fazlası yaprak tütünleri satabileceği gibi yabancı memleketlere tütün mamulâtı ve harmanlanmış yaprak tütün gönderebilir.

f) Tekel İdaresi sigara kâğıdının kontrolü altında yurt içinde de yaptırabilir.

Tütün mamulleri fiyatlarının tesbiti

MADDE 39. — Tekel İdaresi tarafından yurt içinde satılan tütün mamullerinin satış fiyatı Tekel Genel Müdürlüğü tarafından belirtilip, Gümrük ve Tekel Bakanlığı tarafından Maliye Bakanlığının görüşü alınarak onaylanır.

38 nci maddenin (e) fıkrası gereğince satılacak yaprak tütünlerle ihracedilecek harmanlanmış yaprak tütün ve tütün mamulâtının satış fiyatları, ticaret gereklerine göre Tekel Genel Müdürlüğü tarafından tesbit edilir.

Tütün satış belgeleri

MADDE 40. — Tütün mamullerini satmak isteyenler Tekel İdaresinden satış belgesi almak zorundadırlar. Satıcıların sınıfları; satış miktarları göz önünde bulundurularak, tüzükte belirtilir. Satış belgeleri kişiye özel olup başkasına devrolunamaz. Satış belgesi gösterilen süre, yer ve bölge için geçer. Satıcılar mamulleri satış belgelerinde yazılı Tekel İdaresi depolarından almak zorundadırlar.

Satıcıların kontrolü

MADDE 41. — Tekel İdaresi, satıcıların satış yerlerini ve mamulâtını kontrolle yetkilidir. Satıcılar Tekel İdaresinin isteği üzerine mevcutlarını imzalı bir bildirim ile bildirmek zorundadırlar.

Satış ve taşıma ücretleri

MADDE 42. — Tekel İdaresi :

a) Mamullerini satanlara tüzükte belirtilecek sınırlar içinde satış ücreti verebilir.

b) İdare deposunda bulunmayan veya şehir ve kasaba dışında olan yerlerdeki başsatıcılarla satıcılara ayrıca, taşıma şartlarına ve satış yerlerinin uzaklığına göre, taşıma karşılığı olarak taşıma ücreti verebilir.

Sigara kâğıtları

MADDE 43. — a) Rengi beyaz veya beyaza yakın, kalınlığı 0,04 m/m veya daha aşağı ve yanma yetenekleri olumlu olan kâğıtları yurda sokmak ve bunları alıp satmak,

(Geçici Komisyonun değiştirii)

c) Tütün kullananlar kendileri için Tekel idaresinin sattığı kıyılmış tütünlerden ve sigara kâğıdından el ile sigara yapabilirler.

d) Tüccar yeterli ve niteliği bulunan kimseler, yalnız yabancı memeketlere satılmak üzere (a) fıkrasında sayılan maddeleri yapmak için Gümrük ve Tekel Bakanlığının izni ile fabrika açabilir.

Kurulacak fabrikaların işletme ihtiyaçları için gerekli Tekel maddeleri Tekel idaresinin kontrolü altında ve ithalât rejimi çerçevesinde yabancı memleketlerden de ithal edilebilir.

Tütün artıklarından tali maddeler üretimi için fabrika veya imalâthane kurmak serbesttir.

Bu fıkraya göre kurulacak fabrikaların açılma şartlarıyla kurulan fabrikaların kontrol usul ve işlemleri Tüzükte gösterilir.

e) Tekel idaresi kendi fabrika-yon ihtiyacını karşılamak amacıyla ekiciden aldığı tütünlerden çıkacak stok fazlası yaprak tütünleri satabileceği gibi, yabancı memleketlere tütün mamulâtı ve harmanlanmış yaprak tütün gönderebilir.

f) Tekel idaresi sigara kâğıdını kontrolü altında yurt içinde de yaptırabilir.

Tütün mamulleri fiyatlarının tesbiti

MADDE 39. — Tasarının 39 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tütün satış belgeleri

MADDE 40. — Tasarının 40 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Satıcıların kontrolü

MADDE 41. — Tasarının 41 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Satış ve taşıma ücretleri

MADDE 42. — Tasarının 42 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Sigara kâğıtları

MADDE 43. — Tasarının 43 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

b) Hangi nevi ve renkte olursa olsun sigara kâğıdı yapmak, kullanmak, alıp satmak, saklamak ve bunları memlekete sokmak veya bir yerden diğer bir yere taşımak, Yasaktır.

c) (a) fıkrasında yazılı nitelikteki bütün başlı kâğıtlar ile, ambalaj işlerinde kullanılan satıne kâğıtlar (a) fıkrası hükmü dışındadır.

Tütün mamullerinin yurda sokulması

MADDE 44. — a) Yabancı memleketlerden gelen yolcular, yurda girerken beraberlerinde en çok 500 tane sigara veya 50 aded yaprak sigarasını veya 500 gram kıyılmış tütünle 500 yaprak sigara kâğıdını veya 500 gram pipo veya ağız tütününü veya 250 gram tömbekiği veya 50 gram enfiyeyi hiçbir resim vermeden memlekete sokabilirler.

Bu yolcuların yanındaki maddeler (Sigara kâğıdı hariç) yukarıki miktarlardan fazla ise, fazlalık yolcu tarafından bildirilmek şartıyla en çok bir kiloya kadar Gümrük Resminden ve diğer vergi ve resimlerden başka Tekel Resmi veya Gider Vergisinin tüzükte belirtilecek katı alınmak suretiyle yurda sokulabilir. Böyle bir fazlalığın varlığı inkâr edildiği veya gizlendiği halde tesbit edilirse ilgili hakkında Kaçakçılık Kanunu hükümleri uygulanır.

Tekel resimleri veya Gider Vergisi gümrüklerce alınacak Tekel İdaresine verilir.

b) Türkiye'de oturan yabancılar adına dış memleketlerden gönderilip ticari amaç ve niteliği bulunmayan (sigara kâğıdı hariç) tütün mamullerinin yurda sokulmasına Tekel Genel Müdürlüğüne izin verilebilir. Bunlardan (a) fıkrasına göre Tekel Resmi veya Gider Vergisi alınır.

c) Gümrük Kanunu gereğince Cumhurbaşkanı'nın kendisi ve konutu için getirilen ve yine aynı kanun gereğince ve karşılıklılık şartı ile yabancı devlet elçilerinin ve Dışişleri ve Gümrük ve Tekel bakanlıklarınca tesbit edilecek diploması memurlarıyla siyasi delegelerin ve uluslararası kuruluşların memurlarının beraberinde getirdikleri veya sonradan getirecekleri bu kanunda yazılı Tekel maddeleri, Tekel Resmi veya Gider Vergisinden muaftır.

d) Gerek (a) ve (b) fıkraları hükümlerine gerekse Gümrük Kanununun 18 nci maddesinin 1, 2, 3 numaralı fıkraları hükümlerine dayanarak yurda sokulan sigara ve diğer tütün mamulâtının, bu hükümlerden istifade edemeyenler tarafından her ne sebeple olursa olsun, bedelli veya bedelsiz kabulü, kullanma veya tüketimi, bulundurulması, saklanması, satılığa çıkarılması ve satılması yasaktır.

Kimlerin elinde yaprak tütün bulunacağı

MADDE 45. — Ekim cüzdanı bulunan ekici ile, Tekel İdaresince tescil edilmiş olan tütün tüccarlarından ve tütün tarım satış kooperatifleri ile bu kooperatiflerin üst kuruluşlarından başka hiç kimse elinde yaprak tütün bulunduramaz. Hiç kimse 44 nci madde hükmü hariç olmak üzere 38 nci maddenin (a) ve (b) fıkralarında sayılan ve Tekel İdaresinin alâmeti farikasını taşımayan maddeleri memlekete sokamaz, beraberinde bulunduramaz ve bir yerden bir yere taşıyamaz.

B) TÜTÜN EKİCİLERİ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Tütün ekicisinin vekil göstermesi ve şartları

MADDE 46. — Tütün ekim cüzdanını aldıktan sonra işinin başından uzun zaman ayrılacak olan ekici Tekel İdaresine başvurarak kanuni bir vekil göstermeye mecburdur.

Askerlik hizmetine çağırılanların vekâletnameleri ilgili askerlik şubesi başkanlıkları veya mensub oldukları birlik komutanları tarafından düzenlenir ve onaylanır.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

Tütün mamullerinin yurda sokulması

MADDE 44. — Tasarının 44 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Kimlerin elinde yaprak tütün bulunacağı

MADDE 45. — Tasarının 45 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

B) TÛTÛN EKİCİLİğİ İLE İLGİLİ HÛKÛMLER

Ûrün bildirimini

MADDE 43. — Tasarının 47 nci maddesi, 46 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

Vekil göstermeden ayrılan ekicileri derhal Tekel İdaresine haber vermeye ve kurutulmuş tütünlerinin kaçağa gitmemesi veya kaybolmaması için gerekli tedbirleri almaya tarlanın bulunduğu yer muhtarı mecburdur.

Bu haber verme üzerine Tekel İdaresi, gönderceği memurlarla o yerin muhtarı veya ihtiyar heyetlerinin seçecekleri yetkili iki tütün ekicisinden kurulu bir heyete gerek yaş gerek kuru haldeki tütünlerin durumlarını ve miktarını tesbit ettirir.

Tütünler değer taşıyorlarsa açık artırma ile yerinde 2 nci maddeye göre tütün ekimine engel hali bulunmayan istoklisine satılır. Parası gaip ekici adına emanete alınır. Değer taşıyorlarsa usulünce yok edilir.

Ekicinin ölümü halinde tütün ekim cüzdanından doğan ödev ve sorumluluklar kanuni mirasçılara aittir. Mirasın reddi veya vâris bulunmaması hallerinde yukarıki fıkraya göre işlem yapılır.

Bir şahıs, bu maddenin birinci fıkrası gereğince birden fazla ekicinin tütünü için vekil gösterilemez. Bir şahıs bu maddenin beşinci fıkrası gereğince birden fazla ekicinin tütününü satınalamaz.

Ürün bildirimini

MADDE 47. — Tütün ekicileri, tütünlerini topladktan sonra, en çok bir hafta içinde, tarlalarından aldıkları tütün miktarını tüzükteki örneğe göre dolduracakları bir ürün bildirimini ile o yerin muhtarına bildirmek zorundadırlar.

Muhtarlar, bildirimlerde yazılı üretim miktarlarını ekim cüzdanlarına yazarak onaylar ve bildirimleri, kendisine verildiği tarihten başlayarak 10 gün içinde, o yerin Tekel İdaresine vermekle yükümlüdürler.

Ürün bildirimlerinde ve bu bildirimlere göre düzenlenen tütün ekim cüzdanlarında yazılı üretim miktarları, ekicilerin Tekel İdaresine karşı yaprak tütün borçlarını teşkil eder.

Yaprak tütün borçlarının tesbiti ve kontrolü

MADDE 48. — Tekel İdaresi, gerek ürün bildiriminden evvel ekicilerin dikim alanlarını ve tarladaki ürün miktarlarını ve gerekse ürün bildiriminden sonra kurutulmuş tütünlerini her vakit kontrol etmek suretiyle yaprak tütün borçlarını incelemeye ve tesbite yetkilidir.

Ekici; tarla, kurutma ve denkleme döneminde ve gerek denk halinde bulunan tütünlerinin hepsini kontrolde bulunan Tekel memurlarına göstermekle yükümlüdür. Tekel İdaresince yaprak tütün borçlarının tahmin yoluyla taharlık aracılığı ile ekiciye veya konutuna bildirim alınmaz.

Tarlada tahmin

MADDE 49.— 48 nci maddeye göre tarlada tahmin işi ürünün bulunduğu köy veya mahalle muhtarlığı tarafından seçilmiş yetkili iki tütün ekicisi üye ile Tekel İdaresinin bir memurundan meydana gelen kurullar tarafından ekicinin veya adamının önünde yapılır. Kararlar çoğunlukla verilir. Bildiri veya çağrıya rağmen ekici veya adamı bulunmazsa tahmin işi kendileri yokken yapılır. Durum muhtarlık aradığı ile ekiciye veya konutuna bildirilir. Tahminde bulunan miktarlar, ekicilerin Tekel İdaresine karşı yaprak tütün borcunu teşkil eder.

Tahmin işlerinin ne vakit yapılacağı Tekel İdaresi tarafından şehir ve kasabalarda belediyeler ve köylerde muhtarlıklar aracılığı ile ekicilere duyurulur.

Tahmin kurullarının günlük ve yol giderlerini Tekel İdaresi öder.

(Geçici Komisyonun değiştirmesi)

Yaprak tütün borçlarının tesbiti ve kontrolü

MADDE 47. — Tekel İdaresi, gerek ürün bildiriminden evvel ekicilerin dikim alanlarını ve gerekse ürün bildiriminden sonra kurutulmuş tütünlerini, lüzum gördüğünde kontrol etmek suretiyle yaprak tütün borçlarını incelemeye ve tesbite yetkilidir.

Ekici; tarla, kurutma ve denkleme döneminde ve gerek denk halinde bulunan tütünlerinin hepsini kontrolde bulunan Tekel memurlarına göstermekle yükümlüdür.

Yaprak tütün tahmin sonuçlarına itiraz

MADDE 50. — Yapılacak tahmin sonuçlarına, tahmin işi ekicinin veya adamının önünde yapılmışsa tahmin defterine yazdırmak, yokluğunda yapılmışsa muhtarlık aracılığı ile ekiciye veya kanunî konutuna bildirildiği tarihten başlayarak bir hafta içinde o yerin tekel idaresine yazı ile başvurmak suretiyle itiraz edilebilir. Tekel idaresince ürün bildirimlerinin kontrolü suretiyle yaprak tütün borçlarında yapılacak düzeltmelere de aynı suretle itiraz olunabilir.

İtiraz kurullarının kurulması, o yerin en büyük mülkiye memuruna başvurarak istenir. Bu kurullar bir hafta içerisinde ve aşağıda yazılı şekil le kurulur :

O yerin tarım teknisyeni, bulunmayan yerlerde o yerin ziraat veya ticaret odalarınınca, bulunmayan yerlerde belediye meclislerince seçilmiş tütün işlerinden anlıyan bir kişi ile o yerin muhtarları tarafından seçilecek yetkili bir tütün ekicisi ve bir tekel memuru.

İtirazlar en kısa zamanda sonuçlandırılır. İtiraz kurullarının verecekleri kararlar kesindir.

Tahmin kurullarında bulunamlar, itiraz kurullarına giremezler. İtiraz kurullarının günlük yol giderleri haksız çıkan tarafca ödenir.

Kırimdan vazgeçen ve tütünleri zarara uğrayan veya kaybolan ekicilerin yaprak tütün borçlarının düzeltilmesi

MADDE 51. — Tütün kırimından tamamen veya kısmen vazgeçen veya kırimdan evvel veya sonra tütünlerinin kısmen veya tamamen zarara uğradığı veya kaybolduğunu gören ekiciler o yerin muhtarına hemen bildirmekle beraber,

a) Ürün bildirimini vermemişlerse bir hafta içinde ekim cüzdanı aldıkları tekel idaresine başvurarak cüzdanlarını geri vermeye veya cüzdanlarındaki yazıları düzelttirmeye,

b) Ürün bildirimini vermiş veya tarlalarında 49 ncu maddeye göre tahmin yapılmış ise bir hafta içinde o yerin tekel idaresine başvurarak yaprak tütün borçlarını düzelttirmeye,

Zorunludurlar.

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

Tütün ekicisinin vekil göstermesi ve şartları

MADDE 48. — Tütün ekim cüzdanını, aldıktan sonra işinin başında uzun zaman ayrılacak olan ekici Tekel İdaresine başvurarak kanuni bir vekil göstermeye mecburdur.

Askerlik hizmetine çağırılanların vokâletnameleri ilgili askerlik şubesi başkanlıkları veya mensub oldukları birlik komutanları tarafından düzenlenir, ve onaylanır.

Vekil göstermeden ayrılan ekicileri derhal Tekel İdaresine haber vermeye ve kurutulmuş tütünlerinin kaçağa gitmemesi veya kaybolmaması için gerekli tedbirleri almaya tarlanın bulunduğu yer muhtarı mecburdur.

Bu haber verme üzerinde Tekel İdarəsi, göndereceği memurlarla o yerin muhtarı veya ihtiyar heyetlerinin seçecekleri yetkili iki tütün ekicisinden kurulu bir heyete gerek yaş gerek kuru halddeki tütünlerin durumlarını ve miktarını tesbit ettirir.

Tütünler değer taşıyorlarsa açık artırma ile yerinde 2 nci maddeye göre tütün ekimine engel hali bulunmayan isteklisine satılır. Parası gaip ekici adına emanate alınır. Değer taşıyorlarsa usulünce yok edilir.

Ekicinin ölümü halinde tütün ekim cüzdanından doğan ödev ve hukukî mükellefiyetler kanuni mirasçılara aittir. Mirasın reddi veya vâris bulunmaması hallerinde yukarıki fıkraya göre işlem yapılır.

Bir şahıs, bu maddenin birinci fıkrası gereğince birden fazla ekicinin tütününü için vekil gösterilemez. Bir şahıs bu maddenin beşinci fıkrası gereğince birden fazla ekicinin tütününü satınalamaz.

Kırımından vazgeçen ve tütünleri zarara uğruyan veya kaybolan ekicilerin yaprak tütün borçlarının düzeltilmesi.

MADDE 49. — Tütün kırımından tamamen veya kısmen vazgeçen veya kırımından evvel veya sonra tütünlerinin kısmen veya tamamen zarara uğradığı veya kaybolduğunu gören ekiciler o yerin muhtarına hemen bildirmekle beraber,

a) Ürün bildirimini vermemişlerse bir hafta içinde ekim cüzdanı aldıkları Tekel İdaresine başvurarak cüzdanlarını geri vermeye veya cüzdanlarındaki yazıları düzeltirmeye,

b) Ürün bildirimini vermişlerse bir hafta içinde o yerin Tekel İdaresine başvurarak yaprak tütün borçlarını düzeltirmeye,

Zorunludurlar,

(Hükümetin Teklifi)

Birinci fıkraya göre kırımından tamamen veya kısmen vazgeçilen veya kullanmaya yaramıyan tütünler usulüne göre yok edilir.

Ekici, eksiğinin çalınmaktan ileri geldiğini iddia eder ve bu iddiası zabıtaca yapılacak soruşturma ile anlaşılırsa çalınan miktar cüzdandaki miktardan indirilir.

Su baskını, sel ve yangın gibi genel felâketler olduğunda tekel idaresi ekicilerin başvurmalarını beklemeden durumu araştırarak zarara uğrıyan miktarı cüzdanlarındaki miktardan indirir.

Ekici tütünlerinin taşınması

MADDE 52. — Tekel idaresince verilmiş taşıma belgesi olmadıkça, tütünlerin bir yerden diğer bir yere taşınması yasaktır.

Ancak, ekici topladığı tütünlerini dizme ve kurutma yerlerine serbestçe taşıyabilir. Kurutulmuş tütünlerin aynı köy veya belediye hududu içinde bir yerden diğer bir yere taşınması serbesttir.

Ekici tütünlerinin ambara getirilmesi

MADDE 53. — Ekiciler bu kanuna bağlı 3 numaralı cetvelde gösterilen süreler içinde, tütünlerini tekel idaresinin göstereceği ambarlara veya tekel idaresinin iznini almak şartıyla ürünlerini, sattıkları alıcının ambarına teslim etmek zorundadır. Tütünler Tekel idaresinden taşıma belgesi alınmak suretiyle ambarlara getirilir. Tekel idaresi 3 numaralı cetvelde gösterilen ambarlama sürelerini gerektiğinde uzatabilir.

En çok 30 kilometre mesafede idarenin bir ambarı bulunmadığı ve ekiciler de kendi köylerinde veya yakın bir köyde elverişli bir Ambar gösterebildikleri takdirde, anahtarlarından biri idarede kalmak şartıyla ürünün müstesna olarak bu ambara konulmasına müsaade olunabilir.

Tütünlerin ambara kimler tarafından teslim olunacağı ve idareye ne suretle bildirim verileceği, karşılığında ne gibi bir belge alınacağı, bunların örnekleri ve tütünlerin tüccar ambarına ne gibi şartlar altında indirilebileceği tüzükte gösterilir.

Tütünlerin ambarda tartısı ve yapılan ambarlama işlemi

MADDE 54. — Ambara getirilen ekici tütünleri, 19 ncu maddeye göre muayeneleri yapıp tarttırılır ve bulunan miktar ekicinin yaprak tütün borcuna karşılık sayılır.

Ekiciler, yaprak tütün borçlarından fazla olarak teslim edecekleri tütün için sorumlu tutulmayacakları gibi Tekel idaresince 48 nci madde gereğince tahmin suretiyle tesbit olunan borçlarına göre kanuni fireler düzüldükten sonra % 5 e kadar eksik teslim sebebiyle de sorumlu tutulmazlar.

% 5 ten çok olan eksikliğin makbul sebeplerden ileri geldiğine o yerin en büyük mülkiye memuru, tekel memuru ve tarım teknisyeninden kurulacak kurul tarafından kanaat getirilirse çiftçi hakkında kovuşturma yapılmaz.

Tütün denkleleri arasına veya imhahıklar içine karıştırılan yabancı maddelerle - varsa dip ve filizler - ve fazla tavadan ileri gelen ağırlık farkları ekicinin yaprak tütün borcuna karşılık sayılmaz. Bu suretle ayrılan imhahıklarla - varsa dip ve filizler - Tekel idaresine parasız teslim olunur.

Tekel konusu dışında tarımsal veya endüstriyel amaçlar için ikinci maddelerin üretiminde kullanılmak imkânı elde edilinceye kadar Tekel idaresince usulüne göre yok edilir.

Tarımsal veya endüstriyel amaçlarla kullanmak üzere isteklisi çıkarsa, imhahık tütünleri Tekel idaresi satabilir ve tutarını o alım noktasında tütün tarımını veya denklemesini en iyi yaptığı açılacak yarışmalarda anlaşılacak ekicilere verir.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Birinci fıkraya göre kırımından tamamen veya kısmen vazgeçilen veya kulanılmıya yarayan tütünler usulüne göre yok edilir.

Ekici, oksijenin çalınmaktan ileri geldiğini iddia eder ve bu iddiası zabıta yapılacak soruşturma ile anlaşılırsa çalınan miktar cüzdandaki miktardan indirilir.

Su baskını, sel ve yangın gibi genel felâketler olduğunda Tekel İdaresi ekicilerin başvurmasını beklemeden durumu araştırarak zarara uğrıyan miktarı cüzdanlarındaki miktardan indirir.

Ekici tütünlerinin taşınması

MADDE 50. — Tekel İdaresince verilmiş taşıma belgesi olmadıkça, tütünlerin bir yerden diğer bir yere taşınması yasaktır.

Ancak, ekici topladığı tütünlerini d'zme ve kurutma yerlerine serbestçe taşıyabilir. Kurutulmuş tütünlerin aynı ilçe hududu içinde bir yerden diğer bir yere taşınması serbestir.

MADDE 51. — Ekiciler bu kanuna bağlı 3 numaralı cetvelde gösterilen süreler içinde, tütünlerini Tekel İdaresinin göstereceği ambarlara veya Tekel İdaresinin iznini almak suretiyle ürünlerini, sattıkları alıcının ambarına teslim etme zorundadır. Tütünler Tekel İdaresinden taşıma belgesi alınmak suretiyle ambarlara getirilir. Tekel İdaresi 3 numaralı cetvelde gösterilen ambarlama sürelerini gerektiğinde uzatabilir.

Ambarlama, Tekel teşkilâtının bulunduğu yerlerde yapılır. Ancak; en çok 30 kilometre mesafede idarenin bir ambarı bulunmadığı ve ekiciler de kendi köylerinde veya yakın bir köyde elverişli bir ambar gösterebildikleri takdirde, anahtarlarından biri idarede kalmak şartıyla ürünün müstesna olarak bu ambara konulmasına müsaade olunabilir.

Tütünlerin ambara kimler tarafından teslim olunacağı ve idareye ne suretle bildirim verileceği, karşılığında ne gibi bir belge alınacağı, bunların örnekleri ve tütünlerin tüccar ambarına ne gibi şartlar altında indirilebileceği tüzükte gösterilir.

Tütünlerin ambarda tartısı ve yapılan ambarlama işlemi

MADDE 52. — Ambara getirilen ekici tütünleri, 19 ncu maddeye göre muayeneleri yapıp tarttırılır ve bulunan miktar ekicinin yaprak tütün borcuna karşılık sayılır.

Ekiciler, yaparak tütün borçlarından fazla olarak teslim edecekleri tütün için sorumlu tutulmıyacakları gibi, tesbit olunan borçlarına göre kanuni fireler düşüldükten sonra % 5 e kadar eksik teslim sebebiyle de sorumlu tutulmazlar.

% 5 ten çok olan eksikliğin makbul sebeplerden ileri geldiğine o yerin en büyük mülkiye memuru veya tevkil edeceği kimse, tekeli memuru ve tarım teknisyeninden kurulacak kurul tarafından kanaat getirilirse çiftçi hakkında kovuşturma yapılmaz.

Tütün denkları arasına veya imhahıklar içine karıştırılan yabancı maddeler ile - varsa dip ve filizler - ve fazla tavadan ileri gelen ağırlık farkları ekicinin yaprak tütün borcuna karşılık sayılmaz. Bu suretle ayrılan imhahıklarla - varsa dip ve filizler - Tekel İdaresine parasız teslim olunur.

Tekel konusu dışında tarımsal veya endüstriyel amaçlar için, tali maddelerin üretiminde kullanılmak imkânı elde edilinceye kadar Tekel İdaresince usulüne göre yok edilir.

Tarımsal veya endüstriyel amaçlarla kullanılmak üzere isteklisiz çıkarsa, imhahık tütünleri Tekel İdaresi satabilir ve tutarından, bu tütünler için yaptığı masrafları düşüldükten sonra kalanını, varsa o yerin tütün tarım kooperatifine öder. Yoksa irat kaydeder.

(Hükümetin Teklifi)

Ekici borçlarının kesilmesi

MADDE 55. — Alım satım sözleşmeleri Tekel idaresine verildiği zaman, tütünlerin transfer muamelesinin yapılabilmesi için ekici ilk önce Tekel idaresine borçlu olduğu avans akçasını varsa ambar kirasını, uygulanması gereken para cezalarını ve bu kanunun uygulanması sebebiyle Tekel idaresinin tütün ekicisi adına harcadığı parayı ödemeye mecburdur.

Ekici tütünlerinin tekel Ambarında korunması

MADDE 56. — Tekel idaresi, ambarlarını tütünlerin iyice korunmasını sağlayacak surette kurmaya mecbur ve ambarların fena bir halde bulundurulmasından ve tütünlerin iyi korunmamasından ve istif edilmemesinden doğacak bütün ziyanlardan sorumludur. Şu kadar ki, zorlayıcı sebeplerden doğan ziyanlardan ve ambara teslim sırasında tütünlerin zaten fena bir halde bulunmasından ileri gelen zararlardan idareye hiçbir sorumluluk yüklenemez. Bu takdirde, malın ambara girişi sırasında fena bir halde bulunduğu tutanakla tesbit edilmiş olması lâzımdır.

Tekel idaresi, ambarda çiftçi tütünlerinin nefasetini korumak için mütehasıs istifçiler buldurmak ve tütünlerin aktarmalarını zamanında yaptırmakla yükümlüdür. Her ekicinin ürünü ambar içinde ayrı ayrı koymaya ve istendiği zaman ekim cüzdanını ambar memuruna gösterip başka bir işleme uymadan malını görmeye ve alıcısına göstermeye hakkı vardır.

Ekici tütünlerinin sigorta ettirilmesi

MADDE 57. — Tekel idaresi tarafından ekicilere ayrılmış ambarlara giren ekici tütünleri yangın tehlikesine karşı sigortalıdır. Bu sigortalar için Tekel idaresi tütünlerinin sigorta primleri uygulanır.

Bundan başka sigorta şirketlerinin acentelere vermekte oldukları % 30 dan % 35 e kadar komisyon da bu primlerden indirilir.

Bu primler ilk başta Tekel idaresi tarafından ekici adına ödenir. Tütünleri satıldığında ekiciden gün hesabıyla alınır. Bu alacaklar Tekel idaresinin 55 nci maddedeki imtiyazlı alacakları içindedir.

Sigorta işlemini, Tekel idaresinin eksperleri tarafından tütünlere takdir edilecek değer üzerinden, idare kendi yapar veyahut bir veya birçok millî sigorta şirketlerine yaptırır.

Ekici tütünlerinden alınacak ambar kirası

MADDE 58. — 53 ncü maddeye göre ambarlanan ekici tütünlerinden ilk iki sene için ambar kirası alınmaz.

Bu süre içinde satılamayan tütünler, rehinde olsa veya aynın muhafazasına taallük etmeyen ihtiyati veya icrai haciz veya ihtiyati tedbir kararı ile hacizli bulunsa dahi, Tekel idaresi tarafından doğrudan doğruya ve açık artırma ile satılabilir.

Şu kadarki, daha evvel tütün sahibine; rehinde ve hacizli ise rehin alana ve haczedene tütünlerin kendisi tarafından satılması veya sattırılması için bir ay mühletli bir haber verme kâğıdı gönderilir.

Tütün sahibinin veya haczedene veya rehin alanın konutu bilinmiyorsa, o yerlerdeki noter aracılığı ile ilân yapılır.

Artırma bedelinden, önce idarenin yapmış olduğu bütün masraflarla idare tarafından tütün sahibine verilmiş olan avanslar, ambar kiralari, varsa karar ve hüküm altına alınmış para cezaları indirilir.

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

Ekici borçlarının kesilmesi

MADDE 53. — Tütünlerin transfer muamelesinin yapılabilmesi için ekici ilk önce Tekel İdare-sine borçlu olduğu avans akçasını, varsa ambar kirasını, kesinleşen para cezalarını ve bu kanu-nun uygulanması sebebiyle Tekel İdaresinin tütün ekicisi adına harcadığı parayı ödemeye mecbur-

Ekici tütünlerinin tekel ambarlarında korunması

MADDE 54. — Tasarının 56 ncı maddesi, 54 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ekici tütünlerinin sigorta ettirilmesi

MADDE 55. — Tekel İdaresince ekicilere ayrılmış ambarlara giren ekici tütünleri, İdarenin ekspertleri tarafından takdir edilecek kıymet üzerinden yangına karşı sigorta ettirilir.

Sigorta işlemi Tekel İdaresi tarafından yapılabileceği gibi, aracı kullanılmaksızın Tekel İdaresi ile sigorta şirketi arasında da yapılabilir. şu kadar ki, sigorta şirketine ödenecek prim, 7397 sa-yılı Kanunun yetkili kıldığı organlarca tesbit edilecek tarifeden % 30 - 35 arasında indirim yapıla-rak bulunacak miktardır.

Sigorta primleri, Tekel İdaresi tarafından ekici adına ödenir. Tütünler satıldığında, tütünlerin sigortalı bulunduğu günlere ait sigorta primleri ekiciden alınır. Bu alacaklar Tekel İdaresinin 53 ncü maddedeki imtiyazlı alacakları meyanındadır.

Tekel İdaresi, re'sen yapacağı sigortalar için bir fon tesis eder ve hâsıl olacak zararı bu fon ile karşılar. Bu fonun kuruluş ve işleyişi bir yönetmelikle düzenlenir.

Ekici tütünlerinden alınacak ambar kirası

MADDE 56. — 51 nci maddeye göre ambarlanan ekici tütünlerinden ilk iki sene için ambar kirası alınmaz.

Bu süre içinde satılmayan tütünler, rehinde olsa veya ayının muhafazasına taallük etmiyen ihti-yati veya icrai haciz veya ihtiyati tedbir kararı ile hacizli bulunsa dahi, Tekel İdaresi tarafından doğrudan doğruya ve açık artırma ile satılabilir.

şu kadar ki, daha evvel tütün sahibine; rehinde ve hacizli ise rehin alana ve haczedene tütün-lerin kendisi tarafından satılması veya sattırılması için bir ay mühletli bir haber verme kâğıdı gön-derilir.

Tütün sahibinin veya haczedene veya rehin alanın konutu bilinmiyorsa, o yerdeki noter aracılığı ile ilân yapılır.

Artırma bedelinden, önce idarenin yapmış olduğu bütün masraflarla idare tarafından tütün sahibine verilmiş olan avanslar, ambar kiralari, varsa karar ve hüküm altına alınmış para cezaları indirilir.

(Hükümetin Teklifi)

Kalan paradan, tütünler rehinde olduğu surette mürtehine rehin bedeli ödendikten ve haczolunduğu takdirde haciz edilen miktar haciz eden makama verildikten sonra fazla kalırsa ekiciye veya onun kanuni temsilcisine verilir.

Tütün üzerinde birden çok haciz varsa haczedilen tütünün tutarı haczedenler arasında bölünmek üzere icra dairesine verilir. İcrai haciz veya ihtiyati tedbir kararıyla daha fazla muhafazaı gereken tütünler 59 ncu madde gereğince ambar kirasına bağlıdır.

Alıcısı çıkmayan ekici tütünlerinin yok edilmesi

MADDE 59. — Açık artırmada alıcısı çıkmayan tütünler usulüne göre yok edilir. Şu kadar ki 58 nci maddede yazılı sürelerden sonra kalacak tütünlerin kilo başına bir ay için 1 kuruş ambar kirasını peşinen ödemek şartıyla bir sene daha ambar kirasını sahibi isteyebilir.

Uzatan bu sürenin bitiminden sonra yapılacak ikinci artırmada dahi alıcısı çıkmayan tütünler yok edilir.

Gerek resmî artırmayı yapan Tekel İdaresinin gerek yukardaki fıkralara göre yok edilen tütünlerin yok edilmelerine ait tutanaklar Tekel İdareleri için tütün sahiplerine karşı ibra senedi yerindedir.

Açık artırmada elde edilen tutar Tekel İdaresinin alacağına yetmezse artanı tütünü ambara bırakılmış olandan aranır.

C) TÜTÜN TİCARETİ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Tütün tüccarları

MADDE 60. — Yaprak tütün ticareti yapabilmek için tüccar yeterlik ve niteliğine sahibölmek ve Tekel İdaresi tarafından tescil edilerek tescilli belgeliyen belgeyi almış olmak şarttır. Tüccarın vekâletnamesini taşıyanlar tüccar adına tütün alım - satımı yapabilirler. Tüccar veya vekili, okiciden tütün satınalacağı yerlerde o yerin Tekel İdaresine başvurarak o yer için kanuni konut göstermek zorunluğundadır.

Tüccar arasında tütün alım - satımı, Tekel İdaresine verecekleri iki nüsha ortak alım - satım bildirimini üzerine yapar.

Bu bildirimlerde tütünün işlenmiş veya işlenmemiş olduğu, menşei, ürün yılı, nev'i denk adedi ve ağırlığı gösterilir.

Tütün tüccarlarının tütün kıyması ve kendilerine verilecek sigara kâğıdı

MADDE 61. — Tütün tüccarlarının, alıcılarına tütünlerin çeşnisini göstermek için 100 grama kadar tütün kıymaları caızdır. Tüccarın bu amaçla yapacağı başvurma üzerine, Tekel İdaresi tarafından bedeli karşılığında kendilerine senede en çok 500 yaprak sigara kâğıdı verilir.

Tüccara ait yaptık tütün bakım ve işleme atelyelerinin kontrolü

MADDE 62. — Tütün tüccarlarının bakım ve işleme atelyesi olarak kullanacakları binaların, Tekel İdaresi tarafından kabul edilecek durumda bulunmaları lâzımdır. Bakım ve işleme atelyesi

(Geçici Komisyonun değişikliği)

Kalan paradan, tütünler rehinde olduğu surette mürtebine rehin bedeli ödendikten ve haczunduğu takdirde haczedilen miktar haczeden makama verildikten sonra fazla kalırsa ekiciye veya onun kanunî temsilcisine verilir.

Tütün üzerinde birden çok haciz varsa, haczedilen tütünün tutarı haczedenler arasında bölünmek üzere icra dairesine verilir. İcrai haciz veya ihtiyati tedbir kararıyla daha fazla muhafazası gereken tütünler 57 nci madde gereğince ambar kirasına bağlıdır.

Alıcısı çıkmıyan ekici tütünlerinin yok edilmesi

MADDE 57. — Açık artırmada alıcısı çıkmıyan tütünler usulüne göre yok edilir. Şu kadar ki, 53 nci maddede yazılı sürelerden sonra kalacak tütünlerin kilo başına bir ay için bir kuruş ambar kirasını peşinen ödemek şartıyla bir sene daha ambarda kalmasını sahibi isteyebilir.

Uzatılan bu sürenin bitiminden sonra yapılacak ikinci artırmada dahi alıcısı çıkmıyan tütünler yok edilir.

Gerek resmî artırmayı yapan Tekel İdaresinin gerek yukarıki fıkralara göre yok edilen tütünlerin yok edilmelerine ait tutanaklar Tekel idareleri için tütün sahiplerine karşı ibra senedi yerindedir.

Açık artırmada elde edilen tutar, Tekel İdaresinin alacağına yetmezse artanı, tütünü ambara bırakmış olandan aranır.

C) TÜTÜN TİCARETİ İLE İLGİLİ HÜKÜMLER

Tütün tüccarları

MADDE 58. — Yaprak tütün ticareti yapabilmek için, tüccar yeterlik ve niteliğine sahip olmak ve Tekel Genel Müdürlüğü tarafından tescil edilerek belge almış olmak şarttır.

Tütün ticareti yapmak maksadıyla, belge almak için ilk defa müracaat edenlere; bu belgenin verilebilmesi, isteklinin kayıtlı olduğu ticaret odası, bankalar ve meslekî teşekküllerden, malî durumu ve ticari itibarı hakkında Tekel İdaresince müspet bilgi alınmış olmasına bağlıdır.

Tütün tacirlerinden, bu kanunun yürürlüğe girmesinden geriye doğru en çok 3 yıl içindeki ekici piyasaları da dâhil olmak üzere, ekiciye karşı bu kanunda derpiş edilen alım satımla ilgili vecibelerden her hangi birini, süresi içinde yerine getirmeyenlerin belgeleri iptal edilir.

Tüccarın vekâletnamesini taşıyanlar, tüccar adına tütün alım satımı yapabilirler.

Tüccar veya vekili, ekiciden tütün satınalacağı yerlerde, o yerin Tekel İdaresine başvurarak o yer için kanunî ikametgâh göstermek zorunluğundadır.

Tüccar arasında tütün alım satımı, Tekel İdaresine verecekleri iki nüsha müşterek alım satım bildirimini üzerine yapılır.

Bu bildirimlerde, tütünün işlenmiş veya işlenmemiş olduğu, menşei, ürün yılı, nevi, denk adedi ve ağırlığı gösterilir.

Tütün tüccarlarının tütün kıyması ve kездilerine verilecek sigara kâğıdı

MADDE 59. — Tasarının 61 nci maddesi, 59 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tüccara ait yaprak tütün bakım ve işleme atelyelerinin kontrolü

MADDE 60. — Tasarının 62 nci maddesi, 60 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

açmak veya var olan bakım ve işleme atelyesini kapatmak isteyen tüccarlar durumu önceden yazı ile Tekel İdaresine bildirmek zorunluğundadır.

Tekel İdaresi tüccara ait yaprak tütün bakım ve işleme atelyelerini her vakit teftiş ve kontrole yetkilidir.

Tütün tüccarlarının yaprak tütün borçları

MADDE 63. — Tütün tüccarlarının gerek ekicilerden gerekse tüccardan satınaldığı tütünler, Tekel İdaresine karşı yaprak tütün borçlarını teşkil eder.

Tütün tüccarları örneği tüzükte gösterilen bir bildirim ile, bir evvelki yılın Ağustos ayı sonundaki mevcutlarıyla o tarihten başlayarak Eylül ayı başına kadar geçen bir yıl içerisinde satınaldıkları sattıkları, ihraç ettikleri ve ellerinde kalan tütünlerin miktarını Eylül ayının ilk 15 günü içinde imzaları altında o yerin Tekel İdaresine bildirmekle yükümlüdürler.

Tütün tüccarı, her bakım atelyesi için giren çıkan tütünleri yazmağa mahsus ayrı bir defter tutar ve bu deftere kayıtlarını günü gününe geçirir.

Gerek bildirimlerde gerekse ambar defterlerinde işlenmemiş, işlenmekte ve işlenmiş tütünlerin menşei, ürün yılı, nev'i denk adedi net ağırlığı ile bakım ve işleme atelyelerinde o sene içinde meydana gelen fire ve imhalık miktarı açık olarak belirtilir.

Tüccar tütünlerinin işletilmesinden meydana gelen süprüntü veya kırıntılar en geç işlemenin sona ermesini izliyen 15 gün içinde, bakımından hâsıl olan süprüntü veya kırıntılar tüccar tarafından yok edilmesi istendikçe, Tekel Eksperinin raporuna dayanarak Tekel İdaresi tarafından tartılarak masrafı tüccara aidolmak üzere yok edilir ve tüccarın yaprak tütün borcunda gerekli düzeltme yapılır.

Tüccar tütünlerinin taşınması

MADDE 64. — Aynı şehir veya kasaba içinde tüccara ait tütünlerin bir depodan diğerine taşınmasında taşıma belgesi almağa lüzum yoktur. Şu kadar ki, tüccar taşımadan evvel taşıyacağı tütünlerin işlenmemiş veya işlenmiş olduğunu, menşei, ürün yılını, nev'ini, denk adedini, miktarını ve taşıyacağı yeri yazı ile Tekel İdaresine bildirmeye mecburdur.

Bir şehir ve kasabadan diğer bir şehir ve kasabaya taşınacak tütünler için Tekel İdaresinden taşıma belgesi alınması ve bu taşıma belgesinin tütünlerin gönderildiği yerin Tekel İdaresine bir hafta içinde gösterilmesi zorunludur.

Tekel İdaresi tarafından 3 nüsha olarak düzenlenecek taşıma belgesinin aslı tütünün sahibine verilir, bir nüshası tütünün gideceği yer Tekel İdaresine gönderilir.

Taşıma belgelerinde, tütünlerin işlenmiş veya işlenmemiş olduğu, menşei, ürün yılı, nev'i bakımından denk adedi ve net ağırlığı gösterilir.

Tütün tüccarları bir şehir ve kasabadan diğer bir şehir veya kasabaya veya yabancı memleketlere posta ile 10 kiloyu geçmemek üzere örnek tütün gönderebilirler. Her iki şekilde de Tekel İdaresinden alacakları taşıma belgelerinin Posta İdaresine gösterilmesi zorunludur.

Pota idarelerinden alınacak posta alındıklarının bir hafta içinde taşıma belgesi alınan Tekel İdarelerine gösterilmesi ve memleket içinde bir yerden diğer yere gönderilen örneklerin gittiği yerde Posta idarelerince verilecek haber verme kâğıtlarının bir hafta içinde Tekel İdaresine vize ettirilmesi suretiyle örneği gönderen ve alanın yaprak tütün borçlarında gerekli düzeltmeler yapılır.

Tütün ekicileri, tüccar kuruluşları ve tütün tarım satış kooperatifleri ile bu kooperatiflerin üst kuruluşları için de bu madde hükümleri uygulanır.

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

Tütün tüccarlarının yaprak tütün boręları

MADDE 61. — Tasarının 63 ncü maddesi, 61 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tüccar tütünlerinin taşınması

MADDE 62. — Tasarının 64 ncü maddesi, 62 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Yabancı memleketlere ihracedilen tüccar tütünleri

MADDE 65. — Yabancı memleketlere ihracedilecek tütünler için de Tekel İdaresinden taşıma belgesi alınması zorunludur.

64 nci maddede belirtilen esaslara göre düzenlenecek bu taşıma belgelerine dayanarak gümrük memurlarının kontrolü altında ve usulüne göre ihracedilen tütünler için, ihrac işleminin yapıldığına dair Gümrük İdaresinden alınacak belgelerin bu belgelerin alındığı tarihi izleyen 15 gün içinde Tekel İdaresine gösterilmesi lazımdır. Bu belgelerde yazılı miktar tüccarın Tekel İdaresinde kayıtlı yaprak tütün borcundan indirilir.

Yabancı memleketlere gönderilip kısmen veya tamamen satılmıyarak geri getirilen tütünler Gümrüklerde Tekel İdaresi tarafından muayene edilip Türk tütünü olduğu ve menşei, ürün yılı, nevi bakımından ihracedilen tütünlerin aynı olduğu anlaşıldığı takdirde yurda sokulmasına izin verilir ve masrafı tüccara aid olmak üzere tartışarak tüccarın borcuna geçirilir.

Ihracedilen tütünlerin gönderildiği memlekete girdiğinin belgelendirilmesi

MADDE 66. — 65 nci maddeye göre yabancı memleketlere gönderilen tütünlerin ihrac tarihinden başlayarak en çok 91 gün içinde gönderilen yere girdiğinden Türkiye Konsolosluğu, olmayan yerlerde, o yerin Ticaret Odası tarafından onaylanmış bir şahadetname ile belgelendirilmesini istemiye Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Yaprak tütünlerinin işlenmesi

MADDE 67. — Türkiye'de yetişen tütünlerin, Türk Standartları Enstitüsü tarafından tesbit edilecek Türk standartına göre işlenmesi zorunludur.

Yabancı memleketlerin, Türk standardına uymayan siparişleri, belgelendirilmek şartıyla ve Ticaret Bakanlığının izniyle Türk standardına uyulmadan işlenebilir. Kendi fabrikalarında kullanmak amacıyla Türkiye'de tütün işleyen yabancı firmalar Türk standardına uymak zorunluğunda değildir.

İşlenmiş tütün denklemlerinin etiketlerinde veya ambalajları üzerinde, dengin içindeki tütünün menşei veya işleme partisinin adı, ürün yılı, nevi ve net ağırlığı belirtilir.

ihracedilecek tütünlerin fümigasyonu

MADDE 68. — Türkiye'de yetişen tütünlerin fümigo edilmeden ihracı bakanlıklararası tütün kurulu kararı ile ve bu karar en az bir yıl önce ilân edilmek şartıyla kısmen veya tamamen yasaklanabilir.

Ihracedilecek tütünleri muayenesi

MADDE 69. — ihrac edilecek tütünler, ehliyetnameli ve yeminli Ekspertlerden kurulu üç kişilik bir kurul tarafından muayene edilir.

Bu kurulun kararı ihrac ususuna esas teşkil eder. 67 ve 68 nci maddelerde belirtilen nitelikte olmadığı kurul muayenesiyle tesbit edilen tütünler ihrac olunamaz.

Bu kurulun kararlarına Ticaret Bakanlığını başvurularak itiraz edilebilir. İtiraz edildiğinde Ticaret Bakanlığı tarafından seçilecek diplomalı ve yeminli üç ekspertten kurulacak bir kurula tütünler yeniden muayene ettirilir. Bu kurulun kararı kesindir.

(Geçici Komisyonun değiştirmesi)

Yabancı memleketlere ihracedilen tüccar tütünleri

MADDE 63. — Yabancı memleketlere ihracedilecek tütünler için de Tekel İdaresinden taşıma belgesi alınması zorunludur.

62 nci maddede belirtilen esaslara göre düzenlenecek bu taşıma belgelerine dayanarak Gümrük memurlarının kontrolü altında ve usulüne göre ihracedilen tütünler için, ihrac işleminin yapıldığına dair gümrük idarelerinden alınacak belgelerin; bu belgelerin alındığı tarihi izleyen 15 gün içinde Tekel İdaresine gösterilmesi lâzımdır. Bu belgelerde yazılı miktar, tüccarın Tekel İdaresinde kayıtlı yaprak tütün borcundan indirilir.

Yabancı memleketlere gönderilip kısmen veya tamamen satılmıyarak geri getirilen tütünler gümrüklerde Tekel İdaresi tarafından muayene edilip Türk tütünü olduğu ve mense, ürün yılı, nev'i bakımından ihracedilen tütünlerin aynı olduğu anlaşıldığı takdirde, yurda sokulmasına izin verilir ve masrafı tüccara aid olmak üzere tartılarak tüccarın borcuna geçirilir.

Ihracedilen tütünlerin gönderildiği memlekete girdiğinin belgelendirilmesi

MADDE 64. — 63 ncü maddeye göre yabancı memleketlere gönderilen tütünlerin ihrac tarihinden başlayarak en çok 91 gün içinde gönderilen vere girdiğinin Türkiye Konsolosu, olmayan yerlerde, o yerin ticaret odası tarafından onaylanmış bir şahadetname ile belgelendirilmesini istemeye Ticaret Bakanlığı yetkilidir.

Yaprak tütünlerin işlenmesi

MADDE 65. — Tasarının 67 nci maddesi, 65 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ihracedilecek tütünlerin fümigasyonu

MADDE 66. — Tasarının 68 nci maddesi, 66 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Ihracedilecek tütünlerin muayenesi

MADDE 67. — Ihracedilecek tütünler, ehliyetnameli ve yeminli eksperlerden kurulu üç kişilik bir kurul tarafından muayene edilir.

Bu kurulun kararı, ihrac lisansına esas teşkil eder. 65 ve 66 ncı maddelerde belirtilen nitelikte olmadığı, kurul muayenesiyle tesbit edilen tütünler ihracolunamaz.

Bu kurulun kararlarına Ticaret Bakanlığına başvurularak itiraz edilebilir. İtiraz edildiğinde Ticaret Bakanlığı tarafından seçilecek diplomalı ve yeminli üç eksperden kurulacak bir kurula tütünler yeniden muayene ettirilir. Bu kurulun kararı kesindir.

(Hükümetin Teklifi)

D) YAPRAK TÜTÜN FİRELERİ

Fireler

MADDE 70. — Tekel idaresi tarafından, yaprak tütün borçlarının izlenmesinde bir yerden diğer yere trenle gönderilen tütünlerle deniz yolu ile gönderilen tütünlerde % 1, hayvan araba ve kamyonla gönderilen tütünlerden % 1,5 fire kabul edilir.

Ambar ve işletme fireleri bu kanuna bağlı 4 numaralı cetvelde gösterilen miktarlara göre hesab olunur.

İşlenmiş veya fermantasyon geçirmiş tütünlerin firesi yukarıki miktarların yarısı kadar hesab edilir.

E) MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

Tekel maddelerinden alınacak vergi ve resimler

MADDE 71. — Bu kanunla Tekel altında bulunan maddeler, asıl Gümrük Vergisi haric olmak üzere Hazine, belediye ve özel idarelere ait bütün vergi ve resimlerden muafır.

CEZA HÜKÜMLERİ

MADDE 72. — 2 nci madde hükmüne aykırı olarak dikilen tütünler yaprak tütün borcuna yazılmakla beraber her bir dekar veya artığından 250 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası alınır.

MADDE 73. — Bu kanuna bağlı 1 numaralı cetvelde isimleri yazılı serbest ilçeler dışında kalan yerler ile 3 ncü maddenin (a), (b) ve (c) fıkraları gereğince sınırlı yasaklama uygulanmış olan ve geçici birinci maddenin (a) fıkrası gereğince yasaklanacak yerlerde, yasaklama kararının kesinleşmesinden sonra ekilen tütün fideleri veya dikilen tütünler sökülüp yok edilir. Ekilmiş olan fideliklerin m² veya artığı için 50 lira, dikilmiş olan tarlaların her bir dekar veya artığı için 100 lira ağır para cezası alınır.

Tütünler toplanmışsa elkonulmakla beraber her bir kilo veya artığından 5 lira, tütünler elden çıkarılmışsa her bir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır. Ayrıca elden çıkarılan tütünler kaçağa harcanmış sayılarak sahipleri hakkında kaçakçılık kanunları hükümleri uygulanır.

MADDE 74. — 5 nci madde gereğince geçici yasak uygulanan yerlerde dikilen tütünler söktürülmekle beraber fideliklerin her bir metrekare veya artığından 50 lira ve tarlaların her bir dekar veya artığından 100 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 75. — 6 ncı madde gereğince deneme amacıyla tütün dikimine izin verilen miktar ve alanın dışına çıkanlar hakkında 73 ncü madde hükmü uygulanır.

MADDE 76. — 7 ncü madde hükmüne uymayan ve 15 ncü maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı olarak taleplerini incelemeyen onaylayan veya süresi içerisinde Tekel idaresine vermiyen muhtarlar hakkında Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 ncü maddeleri hükümleri uygulanır.

MADDE 77. — 8 ncü maddenin (a) fıkrasına aykırı olarak yurt dışına tütün tohumu veya fidesi çıkaran veya yabancı memleketlerden izin iz olarak tütün tohumu veya fidesi getirenlerden veya bu hareketlere kalkışanlardan 125 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası alınır. Ayrıca tohum ve fideler elinden alınır. Bunlarla yetişmiş fide ve tütünler varsa yok edilir.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

D) YAPRAK TÜTÜN FIRELERİ

Fireler

MADDE 63. — Tasarının 70 nci maddesi, 63 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

E) MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

Tekel maddelerinden alınacak vergi ve resimler

MADDE 69. — Tasarının 71 nci maddesi, 69 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

CEZA HÜKÜMLERİ

MADDE 70. — Tasarının 72 nci maddesi, 70 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 71. — Bu kanuna bağlı (1) numaralı cetvelde isimleri yazılı, tütün tarımı serbest olan ilçeler dışında kalan yerler ile, bu ilçelerin geçici 1 nci madde gereğince tesbit edilmiş ve kesinleşmiş tütün üretim alanlarının dışında kalan yerlerde ekilen tütün fideleri veya dikilen tütünler sklp yok edilir. Ekilmiş olan fideliklerin metrekare veya artığı için 50 lira, dikilmiş olan tarlaların her bir dekar veya artığı için 100 lira ağır para cezası alınır.

Tütünler toplanmışsa elkonulmakla beraber, her bir kilo veya artığından 5 lira, tütün elden çıkarılmışsa her bir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır. Ayrıca elden çıkarılan tütünler kaçağa harcanmış sayılarak sahipleri hakkında kaçakçılık kanunları hükümleri uygulanır.

MADDE 72. — Tasarının 74 ncu maddesi, 72 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 73. — 6 nci madde gereğince deneme amacıyla tütün dikimine izin verilen miktar ve alanın dışına çıkanlar hakkında 71 nci madde hkmi uygulanır.

MADDE 74. — 7 nci madde hkmine uymayan ve 15 nci maddenin ikinci fıkrası hkmine aykırı olarak istek kâğıtlarını incelemeyen veya süresi içerisinde Tekel İdaresine vermiyen ihbiyar heyeti yeleri hakkında Türk Ceza Kanununun 239 ve 240 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

MADDE 75. — Tasarının 77 nci maddesi, 75 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Aynı maddenin (b) fıkrası hükmüne aykırı olarak taşınan tohumlar elinden alınır ve fide-ler yok edilir. Tohumlar ekilmişse fidelikler bozulur. Tütünler tarlaya dikilmişse çiçek açımın-dan evvel fidanların tepeleri kırılır. Fideliklerin m² veya artığından 25 lira, tarlaların her bir dekar veya artığından 100 lira hafif para cezası alınır. 9 ncu maddeye aykırı hareket edenlere de aynı hükümler uygulanır.

MADDE 78. — 11 nci madde hükmüne aykırı olarak tütün saplarını kanuni süresi içinde sö-küp yok etmeyenlerden tarlalarının her bir dekar veya artığı için 25 lira hafif para cezası alınır. Sökme ve yok etme işi Tekel İdaresi tarafından yapılmışsa giderleri ekiciye ödetilir.

MADDE 79. — 12 nci maddenin (a) fıkrasına göre arazi ve su durumu uygun olan yerlerde, tüzükte belirtilecek yetkililer tarafından gösterilecek yerlerin dışında ekilen fideliklerin beher metreka-re veya artığı için 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin (b) fıkrası hükmüne aykırı hareket edenlerden fideliklerinin beher metreka-re veya artığı için 25 lira hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin (c) fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında da (b) fıkrası hükmü uygula-nır. Ayrıca hastalıklı alan içinde bulunduğu takdirde fidelikler sahipleri hesabına söktürülür.

MADDE 80. — 13 ncu madde hükmüne aykırı olarak tütün dikenlerden 10 lira ağır para ce-zası alınır.

MADDE 81. — 14 ncu madde hükmüne aykırı olarak arasına başka bitki ekilmiş veya dikil-miş olan tütün tarlalarının ekicilerinden başka bitkilerin ekildiği veya dikildiği kısmın her bir dekar veya artığı için 50 liradan 125 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 82. — 15 nci maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı olarak istek kâğıdı verme-den veya Tekel İdaresince süresi içinde verilecek tütün ekim cüzdanını almadan tütün diken eki-cilere tütün ekim cüzdanı verilmekle beraber, kendilerinden diktikleri alanın her bir dekar ve-ya artığı için 50 lira hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin ikinci fıkrası hükmüne aykırı olarak istek kâğıtlarını doğru doldurmıyan eki-cilerle altıncı fıkra hükmüne aykırı olarak cüzdanlarında yazılı alandan az tütün diktiklerini süresi içinde Tekel İdaresine haber vermiyen ekicilerden 25 lira hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin altıncı fıkrası hükmüne aykırı olarak cüzdanlarında yazılı alanın % 10 un-dan fazla tütün diken ekicilerden fazla diktığı dekar veya artığı için 50 lira hafif para cezası alınmakla beraber cüzdanlarında gerekli düzeltmeler yapılır.

4 ncu madde gereğince tütün üretiminin, memleket iktisadi ve ticari icaplarına ve satış imkân-larına göre düzenlendiği yerlerde 15 nci maddenin beşinci fıkrasına uygun olarak Tekel İdaresi tarafından uygulanacak tedbirlere aykırı dikilen tütünler yaprak tütün borcuna kaydedilmekle be-raber, dikilen tarlaların her bir dekar veya artığından 100 lira hafif para cezası alınır. Üretimin düzenlenmesi hakkındaki kararın devam etmesi halinde ekiciye arkadan gelen bir yıl için tütün dikimi yasaklanır.

MADDE 83. — 16 nci madde hükmüne aykırı olarak cüzdanlarında yazılı alanın tamamına ve-ya bir kısmına ait tütünleri başkasına devredenlerle devralanlardan her bir dekar veya artığı için 100 er lira hafif para cezası alınır.

MADDE 84. — 17 nci maddenin (a) fıkrası hükmüne aykırı olarak toplanmıyan veya toplan-dığı halde yok edilmeyen dip yapraklarla (b) fıkrası hükmüne aykırı olarak toplanan filizler yok edilir ve sahiplerinden 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 85. — 19 ncu madde gereğince yapılacak ambar muayeneleri sırasında 18 nci madde-ye aykırı olarak işlenmiş olan denklelerini düzeltmesi için yapılan bildiriği dinlemeyen ekicilerden

(Geçici Komisyonun değiştirmesi)

MADDE 76. — Tasarının 78 nci maddesi, 76 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 77. — 12 nci maddenin (a) fıkrasında yazılı bildirim yapımayan ekici ve muhtarlar dan 25 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin (b) fıkrası hükmüne aykırı hareket edenlerden, fideliklerinin beher metreka-re veya artığı için 25 lira hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin (c) fıkrasına aykırı hareket edenler hakkında da (b) fıkrası hükmü uygulanır. Ayrıca hastalıklı alan içinde bulunduğu takdirde fidelikler sahipleri hesabına söktürülür.

MADDE 78. — Tasarının 80 nci maddesi, 78 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 79. — Tasarının 81 nci maddesi, 79 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 80. — Tasarının 82 nci maddesi, 80 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 81. — Tasarının 83 ncü maddesi, 81 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 82. — Tasarının 84 ncü maddesi, 82 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 83. — 19 ncu madde gereğince yapılacak ambar muayeneleri sırasında, 18 nci madde-ye aykırı olarak işlenmiş olan denklere düzeltmesi için yapılan bildiriye dinlemiyen veya itirazı üze-

(Geçici Komisyonun değişikliği)

düzenlenecek tutanak üzerine, kanuna aykırı olarak işlenen ve denklenen tütünlerin her bir den-
gi için 10 lira, teslim edilmek üzere ambara getirilen denklere karıştırıldığı tesbit olunan dip ve
filizlerin her bir bilosu için 10 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 86. — 20, 21 ve 23 nci maddeler hükmüne aykırı olarak tütün satan ve alanlar-
dan, tütünün her bir kilo ve artığı için ikişer lira ağır para cezası alınır.

MADDE 87. — 27 nci madde hükmüne aykırı hareket edenlerden, azaltma bedele ait ise bu-
nun, ağırlık veya bedelsiz bırakmaya ait ise indirilen miktar değerinin 5 katından 10 katına ka-
dar ağır para cezası alınır.

MADDE 88. — Tütün satış merkezleri kurulan yerlerde, satışın bu merkezlerde yapılması
zorunluğuna aykırı hareket eden tütün ekicileri ve alıcılarının her biri hakkında 86 nci madde
hükmü uygulanır. Alım - satım işlemi tanınmaz ve bu gibi tütünlerin transferi yapılmaz.

MADDE 89. — Kaçak yerli tömbeki, enfiye, ağız, pipo, ve yaprak sigarası tütününün her
bir kilo veya artığından 25, yaprak sigarasının tanesinden 1 lira ağır para cezası alınır ve ka-
çak maddelere elkonulur.

Bu maddeler dış memleketlerden getirilmiş ise, el konulmakla beraber yukarıda yazılı para
cezalarının iki katı alınır.

Dış memleketlerden gelen yolculardan, yurda girerken beraberlerinde bulunup 44 nci mad-
denin (a) fıkrasındaki miktarlardan fazla olan ve yolcu tarafından gizlenen veya inkâr edilen
mamullerden aynı ceza alınır ve sahipleri hakkında Kaçakçılık Kanunu hükümleri uygulanır.

44 nci maddenin (a) ve (b) fıkraları hükümleriyle Gümrük Kanununun 18 nci maddesinin
1, 2 ve 3 numaralı fıkraları hükümleri uyarınca yurda sokulan sigara ve diğer tütün mamulâtın,
bu hükümlerden yararlanmayanların beraberinde bulunursa ikinci fıkrada yazılı cezalar uygu-
lanır.

MADDE 90. — Bu kanunla tekel altında bulunan maddelere ve mâmulâta mahsus bandrol,
etiket ve alâmeti farikaları kaçak maddeler üzerine koyan ve yapıştırıcılardan ve bunları yetkili
ve izinli olmaksızın yanında bulunduran veya satanlardan ve Tekel idaresine ait paket, kutu
veya başka kablar içinde kaçak maddeler satanlardan kaçak madde için uygulanan cezadan baş-
ka 125 liradan 500 liraya kadar ağır para cezası alınır ve bu maddelere elkonulur.

Bu suçları işleyenler Tekel idaresinin satıcıları iseler yukarıki cezaya çarptırılmakla be-
raber satış belgeleri yürürlükten kaldırılır, varsa yazılı sözleşmeleri bozulur ve bir daha kendile-
rine satış hakkı verilmez.

MADDE 91. — Bu kanunda yazılı her nevi tekel maddelerinin Tekel idaresinden izin alın-
madan paket veya kutuları açılmış veya kutu ve paket içindekilerin değiştirilmiş veya azaltıl-
mış olarak satılması ve tütün paketleri içine konulan Tekel idaresinin markasını taşıyan sigara
kâğıtlarının ayrıca satılığa çıkarılması yasaktır. Bu yasaklara aykırı hareket edenlerden 50 lira-
dan 250 liraya kadar hafif para cezası alınır ve bu maddelere elkonulur.

Bu eylemleri işleyenler Tekel idaresinin satıcıları iseler yukarıdaki cezalardan başka, satış
belgeleri ve varsa yazılı sözleşmeleri hükümsüz sayılır.

MADDE 92. — 38 nci maddenin (a) fıkrasında sayılan tekel mamullerinin yapılmasında kul-
lanılan alet ve makinaları veya parçalarını Tekel idaresinin izni olmadan ellerinde bulunduran-
lardan ve bunları her ne suretle olursa olsun yapan, satan, kullanan ve taşıyanlardan her bir
alet, makina veya parçaları için 75 liradan 250 liraya kadar ağır para cezası alınır, alet makina-
ve parçalarına elkonulur.

rine verilecek kesin karara uymıyan ekicilerden düzenlenecek tutanak üzerine, kanuna aykırı olarak işlenen ve denklenen tütünlerin her bir dengi için 10 lira, teslim edilmek üzere ambara getirilen denklere karıştırıldığı tesbit olunan dip ve filizlerin her bir kilosu için 5 lira hafif para cezası alınır.

MADDE 84. — Tasarının 86 ncı maddesi, 84 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 85. — Tasarının 87 nci maddesi, 85 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 86. — Tütün satış merkezleri kurulan yerlerde, satışın bu merkezlerde yapılması zorunluğuna aykırı hareket eden tütün ekicileri ve alıcılarının her biri hakkında 84 ncü madde hükmü uygulanır. Alım - satım işlemi tanınmaz ve bu gibi tütünlerin transferi yapılmaz.

MADDE 87. — Tasarının 89 ncu maddesi, 87 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 88. — Tasarının 90 ncı maddesi, 88 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 89. — Tasarının 91 nci maddesi, 89 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 90. — Tasarının 92 ncı maddesi, 90 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 93. — Tekel mamullerini, tesbit edilmiş fiyatlardan fazlasına satanlar belgesiz satıcı iseler ellerindeki mamullere el konulmakla beraber ayrıca 50 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Bu eylemi işliyenler Tekel idaresinin satıcıları iseler yukarıdaki para cezası alınmakla beraber, satış belgeleri ve varsa yazılı sözleşmeleri yürürlükten kaldırılır.

Ellerindeki mamuller, kendileri tarafından, satış belgesi olan diğer bir satıcıya devredilinceye kadar Tekel idaresince muhafaza olunur. Muhafaza süresi ve bu sürenin sonunda yapılacak işlem tüzükte belirtilir.

MADDE 94. — Satış belgesi olmadan tekel mâmüllerini satanlardan 50 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır. Ellerindeki mamuller kendileri tarafından satış belgeli diğer bir satıcıya devredilinceye kadar Tekel idaresince muhafaza olunur.

Satış belgelerini ve ellerindeki mamulleri başkasına devreden ve devir alanlardan aynı para cezası alınır. Ayrıca devredilen belge yürürlükten kaldırılır.

Tekel mamullerini satış belgelerinde veya yazılı sözleşmelerinde belirtilen bölge dışında satışa çıkaranlardan da aynı para cezası alınmakla beraber satış belgeleri ve varsa sözleşmeleri yürürlükten kaldırılır. Ellerindeki mamuller kendileri tarafından satış belgesi bulunan diğer bir satıcıya devredilinceye kadar Tekel idaresince muhafaza olunur.

Bu maddedeki muhafazaya ait süreler ve bu süreler sonunda yapılacak işler tüzükte gösterilir.

MADDE 95. — 41 nci maddenin birinci fıkrası gereğince Tekel idaresi tarafından satış yerlerinin kontrolüne engel olan veya zorluk çıkaran satıcılardan düzenlenecek tutanak üzerine 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 96. — 43 ncü maddeye göre kaçak sayılan sigara kâğıtları ile sigara kâğıdı yerine kullanılan diğer kâğıtlardan büyüklüğü 9 X 5 santimetreye kadar olanların her bir yaprağından ve bunlardan daha fazla büyüklükte bulunanların her bir 45 santimetrekare veya artığından 5 kuruş ağır para cezası alınır ve bu maddelere zor alımı uygulanır.

MADDE 97. — 45 nci madde hükmüne aykırı olarak ellerinde yaprak tütün bulunduran kimselerin tütünlerine elkonulur ve her bir kilo veya artığından 25 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 98. — Tütün ekim cüzdanını aldıktan sonra vekil göstermeden işinin başından uzun bir süre için ayrılan ekiciler hakkında 46 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılmakla beraber ayrıca kendilerinden 10 liradan 25 liraya kadar ağır para cezası alınır .

Bu gibi hallerde gaip ekiciye ait tütünlerin kaçağa gitmemesi için gerekli tedbirleri almıyan ve keyfiyeti Tekel idaresine vaktinde haber vermiyen muhtarlar hakkında Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 ncı maddeleri hükümleri uygulanır.

46 ncı maddenin yedinci fıkrası hükmüne göre birden fazla ekicinin vekâletletini almak veya birden fazla ekicinin tütününü satınalmak yasağına aykırı hareket edenlerden, tütünün her bir kilo ve artığı için 2 lira ağır para cezası alınır ve yapılan işlem geçer sayılmaz.

MADDE 99. — 47 ncı madde hükmüne aykırı olarak tütünlerini topladıktan sonra en çok bir hafta içinde ürün bildirimlerini bağlı buldukları muhtarlığa vermiyen ekicilerden 25 liradan 50 liraya kadar ve bu bildirimleri kendilerine verildiği tarihten başlayarak 10 gün içinde o yerin Tekel idaresine teslim etmiyen muhtarlardan 10 liradan 25 liraya kadar hafif para cezası alınır.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

MADDE 91. — Tasarının 93 ncü maddesi, 91 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 92. — Tasarının 94 ncü maddesi, 92 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 93. — 41 nci maddenin birinci fıkrası gereğince Tekel İdaresi tarafından satış yerlerinin kontroluna engel olan veya zorluk çıkaran satıcılardan, düzenlenecek tutanak üzerine 10 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Aynı maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket eden satıcılardan, bildirmedikleri mevcutlarının, noksan bildirmenin tesbit edildiği tarihteki fiyatlarının iki katı tutarında ağır para cezası alınır, satış belgeleri ve varsa sözleşmeleri de hükümsüz sayılır.

MADDE 94. — Tasarının 96 ncı maddesi, 94 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 95. — Tasarının 97 nci maddesi, 95 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 96. — 46 ncı madde hükmüne aykırı olarak tütünlerini topladıktan sonra en çok bir hafta içinde ürün bildirimlerini bağlı buldukları muhtarlığa vermiyen ekicilerden 25 liradan 50 liraya kadar ve bu bildirimleri kendilerine verildiği tarihten başlıyarak 10 gün içinde o yerin Tekel İdaresine teslim etmiyen muhtarlardan 10 liradan 25 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 97. — 47 nci madde hükmüne aykırı olarak tarlada veya kurutma ve denkleme devresindeki ve denk halindeki tütünlerini, kontrolla görevli tekellere göstermiyen ekicilerden, usulen düzenlenecek tutanak üzerine 25 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 100. — 43 nci madde hükmüne aykırı olarak tarlada veya kurutma ve denkleme devresindeki ve denk halindeki tütünlerini, kontrolla görevli Tekel memurlarına göstermiyen ekicilerden uzulen düzenlenecek tutanak üzerine 25 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 101. — Ürün bildirimlerinin tartılarak kontrol edildiği yerlerde kontrol sırasında, yaprak tütün borçlarının tarlada tahmin edilerek tesbit edildiği yerlerde kontrol sırasında, yaprak tütün borçlarının tarlada tahmin edilerek tesbit edildiği yerlerle ürün bildirimlerinin tartılarak kontrol edilmediği veya borçların tarlada tahminle tesbit edilmediği yerlerde tütünlerin ambarlama tartısında çıkacak % 5 ten fazla eksiklikler için ekisi kabul edilebilir bir sebep göstermezse noksan çıkan tütünlerin herbir kilo veya artığından 12,5 lira hafif para cezası alınır.

MADDE 102. — 51 nci maddeye göre tütün kırımından tamamen veya kısmen vazgeçen yahut kırımından evvel veya sonra tütünlerinin kısmen veya tamamen yok olduğunu veya kayıp olduğunu görüp durumu o yerin muhtarına derhal haber vermiyen ve aynı zamanda kanuni süresi içinde Tekel İdaresine başvurmayan ekicilerden 10 liradan 25 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 103. — Kaçak tütün taşıyanlardan taşıdıkları tütünün her kilo veya artığı için 10 lira ağır para cezası alınır ve ellerindeki tütünlere elkonulur.

MADDE 104. — 52 nci maddede belirtilen yerler dışında nakliye tezkeresi olmadan tütün taşıyan ekicilerden, tütünlerini alıcısının veya Tekel İdaresinin ambarına teslim etmek veya satış merkezine getirmek için taşıdığına kanaat getirilirse, 100 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır ve tütünler ambara getirilir.

Kaçakçılık amacıyla taşıdığı anlaşılırsa tütünler müsadere olunmakla beraber herbir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 105. — 53 ncü maddede belirtilen sürelerin bitiminden başlayarak 30 gün içinde ürünlerini tamamen veya kısmen ambara teslim eden ekicilerden, geç teslim ettikleri tütünlerin herbir kilo veya artığından gecikmenin herbir günü için 10 kuruş hafif para cezası alınır.

Şu kadar ki, ekiciler ambarlama süresinin bitiminden en az 3 gün evvel Tekel İdaresine başvurarak, tütünlerini vaktinde teslim edemeyeceklerini köy ihtiyar meclislerinin belgeleri ile onaylanmış kabul edilebilir bir sebebe dayanarak bildirilirse gecikmeden dolayı ceza alınmaz.

Ambarlama süresini izleyen 30 gün içinde - ikinci fıkra hükmü hariç - teslim edilmeyen tütünlerin herbir kilo veya artığından 5 lira ağır para cezası alınır.

Ambarlama müddetini izliyen 30 gün içinde tütünlerini teslim etmediği halde yanında tütün bulundurduğu tesbit olunan ekicilerin bu tütünlerine elkonulur ve noksan miktar için kaçakçılık kovuşturması yapılır.

MADDE 106. — a) Ürünlerini kaçağa harcadıkları için mahkûm olanlarla,

b) Yaprak tütün borçlarını görmez, ihraklık veya kırıntı halindeki tütünlerle kapatmak isteyenlerden bu hareketi kaçakçılık amacıyla yaptıkları Tekel İdaresinin başvurması üzerine mahkûm kararıyla sabit olanlar,

Bir sene süre ile tütün ekemezler.

(Geçici Komisyonun değiştirilişi)

MADDE 93. — Tütün ekim cüzdanını aldıktan sonra vekil göstermeden işinin başından uzun bir süre için ayrılan ekiciler hakkında 48 nci maddede hükümlerine göre işlem yapılmakla beraber, ayrıca kendilerinden 10 liradan 25 liraya kadar ağır para cezası alınır.

Bu gibi hallerde kayıp ekiciye ait tütünlehin kaçacağı gitmemesi için gerekli tedbirleri almıyan ve keyfiyeti Tekel İdaresine vaktinde haber vermiyen muhtarlar hakkında Türk Ceza Kanununun 230 ve 240 nci maddeleri hükümleri uygulanır.

43 nci maddenin yedinci fıkrası hükmüne göre birden fazla ekicinin vekâletini almak veya birden fazla ekicinin tütününü satınalmak yasağına aykırı hareket edenlerden, tütünün her bir kilo ve artığı için 2 lira ağır para cezası alınır ve yapılan işlem geçer sayılmaz.

MADDE 99. — Ürün bildirimlerinin tartılarak kontrol edildiğı yerlerde kontrol sırasında, ürün bildirimlerinin tartılarak kontrol edilmediğı yerlerde tütünlerin ambarlama tartısında, çıkacak % 5 ten fazla eksiklikler için ekici kabul edilebilir bir sebep gösteremezse noksan çıkan tütünlerin her bir kilo veya artığından 12,5 lira hafif para cezası alınır.

MADDE 100. — 49 ncu maddeye göre tütün kırımından tamamen veya kısmen vazgeçen yahut kırımından evvel veya sonra tütünlerinin kısmen veya tamamen yok olduğunu veya kaybolduğunu görüp durumu o yerin muhtarına derhal haber vermiyen ve aynı zamanda kanuni süresi içinde Tekel İdaresine başvurmayan ekicilerden 10 liradan 25 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 101. — Tasarının 103 ncü maddesi, 101 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 102. — 50 nci maddede belirtilen yerler dışında nakliye tezkeresi olmadan tütün taşıyan ekicilerden, tütünlerini alıcısının veya Tekel İdaresinin ambarına teslim etmek veya satış merkezine getirmek için taşıdığına kanaat getirilirse, 100 liradan 500 liraya kadar hafif para cezası alınır ve tütünler ambara getirilir.

Kaçakçılık amacıyla taşıdığı anlaşılırsa tütünler müsadere olunmakla beraber her bir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 103. — 51 nci maddede belirtilen sürelerin bitiminden başlayarak otuz gün içinde ürünlerini tamamen veya kısmen ambara teslim eden ekicilerden, geç teslim ettikleri tütünlerin her bir kilo veya artığından, gecikmenin her bir günü için 10 kuruş hafif para cezası alınır.

Şu kadar ki, ekiciler ambarlama süresinin bitiminden en az üç gün evvel Tekel İdaresine başvurarak, tütünlerini vaktinde teslim edemeyeceklerini köy ihtiyar heyetlerinin belgeleri ile onaylanmış, kabul edilebilir bir sebebe dayanarak bildirirlerse, gecikmeden dolayı ceza alınmaz.

Ambarlama süresini izliyen 30 gün içinde - ikinci fıkraya hükmü hariç - teslim edilmeyen tütünlerin her bir kilo veya artığından 5 lira ağır para cezası alınır.

Ambarlama müddetini izliyen 30 gün içinde tütünlerini teslim etmediğı halde yanında tütün bulundurduğu tesbit olunan ekicilerin bu tütünlerinin el konulur ve noksan miktar için kaçakçılık kovuşturması yapılır.

MADDE 104. — Tasarının 103 ncü maddesi, 104 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 107. — 60 ncı madde hükmüne aykırı olarak tüccarın vekâletnamesine sahibolmadan tütün alım satımı yapanlardan ve tütün satınaldıkları yerin Tekel İdaresine başvurarak kanuni konut göstermeyen tüccarlardan veya bunların vekâletnamesini taşıyanlardan 500 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezası alınır.

MADDE 108. — İşleme ve bakım atelyelerinin bulunduğu yerleri Tekel İdaresine önceden haber vermeyen tüccarlardan 50 liradan 100 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Tekel İdaresi memurlarının tüccara ait işleme ve bakım atelyelerini kontrolüne engel olan veya zorluk çıkaranlar hakkında usulüne uygun olarak düzenlenecek tutanak üzerine yukarıki fıkra da yazılı para cezası alınır.

MADDE 109. — 63 ncü madde gereğince stok durumlarını gösteren bildirimleri Tekel İdaresine zamanında vermeyen veya bakım atelyeleri için ambar defterlerini tutmıyan veya bildirim ve defterleri 63 ncü madde hükmüne uygun olarak düzenlemeyen tüccarlardan 2 500 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası alınır. Suçun tekrarlanması halinde para cezaları iki katına çıkarılır ve 1 seneden 5 seneye kadar tütün ticaretinden alakonulur.

Bildirimlere dayanarak tüccarın depolarında yapılacak kontrollarda noksan veya fazla çıkacak tütünlerin herbir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

63 ncü maddenin son fıkrası hükmüne aykırı olarak, tütünlerin işletilmesinden meydana gelen süprüntü veya kırıntıları Tekel İdaresine haber vermeden yok eden tüccarların yok ettikleri tütünler kaçağa gitmiş sayılır ve her bir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 110. — 64 ncü maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı olarak tütün taşıyan tüccarlardan 1 000 liradan 2 500 liraya kadar para cezası alınır.

Taşıma belgelerini kanuni süresi içinde Tekel İdaresine göstermeyen tüccarlarla posta idarelerinden alınacak posta alındılarını, taşıma belgesi aldıkları Tekel İdarelerine aynı süre içinde göstermeyenlerden 20 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 111. — Yabancı memleketlere ihracedilen tütünler için gümrük idarelerimizden alınacak belgeleri kanuni süresi içinde Tekel İdaresine göstermeyen tüccarlardan ihracettikleri tütünün her bir kilo veya artığı için 5 kuruş ağır para cezası alınır.

Kanuni sürenin bitiminden başlayarak 2 ay içinde belgesi gösterilmeyen tütünler kaçağa gitmiş sayılır ve her bir kilo ve artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 112. — 77, 89, 90, 92, 96, 97, 103, 111 nci maddelerle 104 ncü maddenin ikinci ve 109 ncü maddenin üçüncü fıkralarında yazılı suçları işleyenler hakkında 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değiştirilen 25 ncı madde si hükmü ve o kanunun kovuşturma ve yargı usulleri uygulanır.

MADDE 113. — 77, 89, 90, 92, 96, 97, 103, 111 nci maddelerle 104 ncü maddenin ikinci ve 109 ncü maddenin üçüncü fıkraları haric olmak üzere bu kanunda yazılı suçlara, Tekel İdaresinin yazılı başvurması üzerine o yerin sulh ceza mahkemesince karar verilir.

Bu mahkemelerce verilip 20 lirayı aşmıyan veya 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değiştirilen 25 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre verilen para cezası hükümleri kesindir.

MADDE 114. — 1918 sayılı Kanuna değinen eylemlerden başka bu kanuna göre zapt ve elkonulması gereken tütün ve sair maddeleri Tekel İdaresi, kovuşturmanın sonucuna kadar korumakla yükümlüdür.

(Geçici Komisyonun değiştirişi)

MADDE 105. — 58 nci madde gereğince belgesi iptal edilen tütün tacirleri 3 yıl süre ile bizzat veya dolaylı olarak tütün ticareti yapamazlar. Fiilin tekerrürü halinde, bu tacirlere bir daha tütün taciri belgesi verilmez.

58 nci madde hükmüne aykırı olarak tacirin vekâletnamesine sahibolmadan tütün alım satımı yapanlardan ve tütün satınaldıkları yerin Tekel İdaresine başvurarak kanuni ikametgâh göstermiyen tüccardan veya bunların vekâletnamesini taşıyanlardan 5 000 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası alınır.

MADDE 106. — İşleme ve bakım atelyelerinin bulunduğu yerleri Tekel İdaresine önceden haber vermeyen tüccarlardan 500 liradan 1 000 liraya kadar hafif para cezası alınır.

Tekel İdaresi memurlarının, tüccara ait işleme ve bakım atelyelerini kontroluna engel olan veya zorluk çıkaranlar hakkında usulüne uygun olarak düzenlenecek tutanak üzerine, yukarıki fıkrada yazılı para cezası alınır.

MADDE 107. — 61 nci madde gereğince stok durumlarını gösteren bildirimleri Tekel İdaresine zamanında vermeyen veya bakım atelyeleri için ambar defterlerini tutmıyan veya bildirim ve defterleri 61 nci madde hükmüne uygun olarak düzenlemeyen tüccarlardan 2 500 liradan 10 000 liraya kadar ağır para cezası alınır. Suçun tekrarlanması halinde, aynı para cezası alınmakla beraber bir seneden beş seneye kadar da tütün ticaretinden alıkonulur.

Bildirimlere dayanarak tüccarın depolarında yapılacak kontrollarda noksan veya fazla çıkacak tütünlerin her bir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

61 nci maddenin son fıkrası hükmüne aykırı olarak, tütünlerin işletilmesinden meydana gelen sürpüntü veya kırıntılarını Tekel İdaresine haber varmeden yok eden tüccarların yok ettikleri tütünler kaçığa gitmiş sayılır ve her bir kilo veya artığından 10 lira ağır para cezası alınır.

MADDE 108. — 62 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı olarak tütün taşıyan tüccarlardan 1 000 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezası alınır.

Taşıma belgelerini kanuni süresi içinde Tekel İdaresine göstermiyen tüccarlarla, posta idarelerinden alınacak posta alındıklarını, taşıma belgesi aldıkları Tekel idarelerine aynı süre içinde göstermiyenlerden 20 liradan 50 liraya kadar hafif para cezası alınır.

MADDE 109. — Tasarının 111 nci maddesi, 109 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 110. — 75, 87, 88, 90, 94, 95, 101, 109 ncu maddelerle, 102 nci maddenin ikinci ve 107 nci maddenin üçüncü fıkralarında yazılı suçları işleyenler hakkında 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değiştirilen 25 nci maddesi hükmü ve o kanunun kovuşturma ve yargı usulleri uygulanır.

MADDE 111. — 75, 87, 88, 90, 94, 95, 101, 109 ncu maddelerle, 102 nci maddenin ikinci ve 107 nci maddenin üçüncü fıkraları haric olmak üzere bu kanunda yazılı suçlara, Tekel İdaresinin yazılı başvurusu üzerine o yerin sulh ceza mahkemesince karar verilir.

Bu mahkemelerce verilip 20 lirayı aşmıyan veya 1918 sayılı Kanunun 6829 sayılı Kanunla değiştirilen 25 nci maddesinin birinci fıkrasına göre verilen para cezası hükümleri kesindir.

MADDE 112. — Tasarının 114 ncu maddesi, 112 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 115. — Su'ih ceza mahkemelerince verilen para cezası kararları Tekel İdaresi tarafından Kamu alacaklarının tahsil usulü hakkındaki Kanun gereğince yerine getirilir. Para cezalarını ödemekte acezi tahakkuk edenler hakkında tâyin edilmiş olan para cezalarından ağır olanları 3 lirası bir gün hesabıyla hapse, hafif olanları 3 lirası bir gün hesabıyla hafif hapse çevrilmek üzere Tekel İdaresinin verecekleri müzakereler Cumhuriyet savcılığınca yerine getirilir. 3 lirayı bulmayan artıklar da 3 lira sayılır. Hapis ve hafif hapis süresi 3 yılı geçemez. Bu suretle hapsedilenler mahpus iken geriye kalan hapis süreleri için karşılığı olan para cezasını ödediklerinde salıverilirler. Savcılıkça tahsil olunan para cezaları Tekel İdaresine verilir.

MADDE 116. — Bu kanunun 82 ve 102 nci maddelerinde ve 89 ncu maddesiyle onu takibeden maddelerinde yazılı para cezaları Tekel İdaresine aittir. Şu kadar ki; 80, 90, 92, 93, 97, 103, 111 nci maddelerle 104 nci maddenin ikinci ve 109 ncu maddenin üçüncü fıkralarında yazılı para cezaları ile elkonulan kaçak maddelerin Tekel İdaresince takdir edilecek değerleri 1918 sayılı Kanun hükümlerine göre dağıtılır. Kalanı Tekel İdaresi Bütçesine gelir kaydedilir.

MADDE 117. — Bu kanun hükümleri tömbeği, püro, Virginia, Hasankeyf ve sair yabancı tütün çeşitleri hakkında da uygulanır.

MADDE 118. — 10 . 6 . 1933 tarih ve 3437 sayılı Tütün ve tütün inhisarı Kanunu hükümleri kaldırılmıştır.

Ancak sözü geçen kanunun 11 nci maddesi gereğince evvelce konmuş olan sınırlı yasaklama hükümleri, bu kanunun geçici 1 nci maddesi hükümleri uygulanıncaya kadar yürürlükte dir.

Özel kanunlarla 1701 ve 3437 sayılı kanunlara atıf yapılan hallerde bu kanunun karşı hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1. — a) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra en önemli üretim mntakalarından başlanılarak tütün ekimi serbest olan ilçeler, sınırlı yasaklama alanları ile birlikte, iç ve dış piyasa ihtiyaçları göz önünde bulundurulacak suretiyle Cümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarınca yeniden ince'lenerek, nitelik bakımından tüketim ve ihracata elverişli olmayan tütünlerin yetiştigi yerlerde tütün ekimi yasak edilir.

Bu incelemeler Tekel İdaresi tütün eksperleri veya tekel enstitülerinden bir teknik elemanın başkanlığında; ilçe tarım teknisyeni ve o yerin ihtiyar kurullarının seçeceği bir ekici üyeden meydana gelmek üzere kurulacak kurullar aracılığı ile yapılır. Kurullar gezdikleri alanın o yere ait iklim ve toprak özelliklerini ve gerektiğinde tütünlerinin niteliklerini inceliyerek tütün tarımına uygun olan ve olmayan alanları krokileriyle birlikte tesbit ederler. Kararlar çoğunlukla verilir. Kurul kararları Tekel İdaresi tarafından o yerin muhtarları aracılığı ile arazi sahiplerine duyurulur. Ayrıca kanuni konutlarına bildirilir. Kurulların gündelik ve yol giderleri Tekel İdaresi tarafından ödenir.

b) Yukarıki fıkraya göre yasaklanacak yerlerdeki arazi sahipleri yasak kararının kendilerine veya kanuni konutlarına bildirildiği tarihten başlayarak bir ay içinde Tekel Başmüdürlüğüne yazılı olarak başvurmak ve kurul masrafları önceden yatırarak itiraz edebilirler. İtiraz inceleme kurulları, Tekel Başkserperinin başkanlığında, il tarım müdürlüğünce seçilecek bir uzman, ekici birlikleri yoksa ziraat odaları tarafından seçilecek tütün ekicisi bir üyeden kurulur. İtiraz inceleme kurulları yerinde gerekli incelemeleri yapar. Kararlar çoğunlukla verilir. Bu kurulların kararları kesindir.

c) (a) ve (b) fıkrasındaki işler üç yıl içinde bitirilir ve bu incelemeler sonucunda tütün ekimi serbest bırakılan alanlar dışında ve sınırlı yasaklama uygulanan yerlerde tütün ekimi yapılamaz.

(Geçici Komisyonun değişikliği)

MADDE 113. — Sulh ceza mahkeme'lerinde verilen para cezası kararları, Tekel idaresi tarafından Âmme alacaklarının tahsili usulü hakkındaki Kanun gereğince yerine getirilir. Para cezalarını ödemekte aczi tahakkuk edenler hakkında, hükmedilmiş olan para cezaları genel hükümler dairesinde hapse çevrilmek üzere Tekel idaresinin vereceği müzekkere'lerin gereği Cumhuriyet savcı'klarınca yerine getirilir.

Bu suretle hapsedilenler, mahpus iken geriye kalan hapis süreleri karşılığı olan para cezasını ödediklerinde salıverilirler.

Savcılıkça tahsil olunan para cezaları Tekel idaresine verilir.

MADDE 114. — Bu kanunda yazılı para cezaları Tekel idaresine aittir. Şu kadar ki 87, 88, 90, 94, 95, 101, 109 ncu maddelerle, 102 nci maddenin ikinci ve 107 nci maddenin üçüncü fıkralarında yazılı para cezaları ile el konulan kaçak madde'lerin Tekel idaresince takdir edilecek değerleri 1918 sayılı Kanun hükümlerine göre dağıtılır. Kalanı Tekel idaresi Bütçesine gelir kaydedilir.

MADDE 115. — Tasarının 117 nci maddesi, 115 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 116. — 10 . 6 . 1938 tarih ve 3437 sayılı Tütün ve Tütün İhisarı Kanunu hükümleri kaldırılmıştır.

Ancak, sözü geçen Kanunun 11 nci maddesi gereğince evvelce konulmuş olan sınırlı yasaklama hükümleri, bu kanunun geçici 1 nci maddesi hükümleri uygulanıncaya kadar yürürlüktedir.

Bu yasağa aykırı hareket edenler hakkında, bu kanunun 71 nci maddesi hükmü uygulanır.

Özel kanunlarla 1701 ve 3437 sayılı kanunlara atıf yapılan hallerde bu kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 1. — A) Bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, tütün tarımı serbest olan ilçeler, iç ve dış piyasaya icapları göz önünde bulundurulmak suretiyle yeniden incelenecek :

a) İrmak ve çay yatakları,

b) Kısmi su altında kalan veya tütün ürünü tarlada iken çoğunlukla sel basan yerler, bataklıklar, karasuluklar,

c) Nitelik bakımından iç tüketim veya ihracata elverişli tütün yetiştirmeye müsaidolmayan sair yerler,

hariç bırakılmak suretiyle, tütün üretim alanlarının sınırları tesbit edilir.

Bu tesbit için, Tekel tütün eksperleri veya Tekel enstitülerinden bir teknik elemanın başkanlığında; ilçe tarım teknisyeni ve o yerin ihtiyacı kurullarının seçeceği bir ekspci üyeden kurulacak kurullar tarafından yapılır. Kurullar gezdikleri alanın iklim ve toprak özelliklerini ve gerektiğinde o yerde üretilen tütünlerin niteliklerini inceleyerek tütün tarımına uygun olan ve olmayan alanları tesbit eder ve sınırlarını krokilerle belirtirler. Kurul kararları çoğunlukla verilir. Kararlar Tekel tarafından, o yerin muhtarları aracılığı ile arazi sahiplerine duyurulur ve kararların bir sureti muhtarlara tevdi tarihinden itibaren 15 gün süre ile köy odalarına gelir.

Kurulların gündelik ve yol giderleri Tekel idaresi tarafından ödenir.

B) Yukarıki fıkraya göre tesbit edilen tütün üretim alanlarının dışında kalan yerlerdeki arazi sahipleri, 15 günlük ilân süresinin bittiği tarihten itibaren bir ay içinde o yerin Tekel idaresine yazılı olarak başvurmak ve Kurul kararlarını önceden yatırmak suretiyle itiraz edebilirler.

MADDE 119. — Bu kanunun uygulama şeklini gösterir bir tüzük yapılır.

MADDE 120. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 121. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

14 . 5 . 1966

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Devlet Bakanı <i>R. Sezgin</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>A. F. Alişan</i>	Adalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>	Millî Savunma Bakanı <i>A. Topaloğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>F. Sükan</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>O. Dengiz</i>	Bayındırlık Bakanı <i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı <i>M. Zeren</i>	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı <i>E. Somunoğlu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Çalışma Bakanı V. <i>İ. Tekin</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseoğlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>O. S. Avcı</i>	

(Geçici Komisyonun değiştirisi)

İtiraz İnceleme kurulları; Tekel Başekserinin Başkanlığında, il tarım müdürlüğünce seçilecek bir uzman, Ziraat Odaları tarafından seçilecek tütün ekicisi bir üye, Toprak Su Teşkilâtınca seçilecek bir uzman ve o mahalde teşkilâtı varsa Tütün Tarım Satış Kooperatifinden yoksa, Tütün Ekicileri Birliğinden seçilecek bir üyeden kurulur.

İtiraz İnceleme kurulları yerinde gerekli incelemeleri yapar. Kararlar çoğunlukla verilir. Bu kurulların kararları kesindir.

İtirazında haklı olduğuna karar verilen ekicilerin Tekele yatırdıkları Kurul masrafları, kondilerine iade edilir.

C) (A) ve (B) fıkralarındaki işler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl içinde bitirilir.

D) Tütün üretim alanlarının sınırları tesbit edilecek olan ilçelerin sırası ve tesbit işlerine ait çalışma programları Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarınca müştereken düzenlenir.

E) Bu madde hükmünün uygulanması ile ilgili esaslar, Gümrük ve Tekel ve Tarım bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Bu yönetmelik, Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içinde hazırlanır.

MADDE 117. — Tasarının 119 ncu maddesi, 117 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 118. — Tasarının 120 nci maddesi, 113 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 119. — Tasarının 121 nci maddesi, 119 ncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

(1) NUMARALI CETVEL

(Madde 3 - 74)

1. Adana Merkez (Misis bucağında serbesttir) Bahçe - Ceyhan
2. Adıyaman Merkez - Besni - Çelikhan - Gerger - Kâhta - Samsat
3. Amasya Gümüşhacıköy - Merzifon - Taşova
4. Artvin Merkez (Artvin) Ardanuç - Borçka - Şavşat - Yusufeli
5. Aydın Merkez - Bozdoğan - Çine - Germencik - Karacasu - Koçarlı - Kuşadası - Kuyucak - Nazilli - Söke
6. Balıkesir Merkez - Ayvalık - Bigadiç - Burhaniye - (Yalnız Armutova Bucağı serbesttir) Erdek - Gönen - İvrindi - Kepsut - Manyas - Sındırgı (Tamamen serbesttir) Savaştepe - Susurluk
7. Bilecik Merkez - Osmaneli - Pazaryeri - Söğüt
8. Bingöl Solhan
9. Bitlis Merkez - Mutki
10. Bolu Düzce
11. Burdur Bucak (Virjinya tütününü)
12. Bursa Merkez - Gemlik - İnegöl - İznik - Karacabey - Keles - Mudanya - Mustafa Kemalpaşa - Orhangazi - Yenişehir
13. Çanakkale Biga - Çan - Yenice
14. Denizli Merkez - Acıpayam - Buldan - Çal - Güney - Tavas
15. Diyarbakır Bismil - Çınar - Hazro - Kulp - Lice - Silvan
16. Edirne Merkez - Havsa - İpsala - Keşan - Lâlâpaşa - Meriç - Uzunköprü
17. Gaziantep Merkez (Yalnız merkez bostanlarda Hasankeyf tütününü serbesttir)
18. Hakkâri Beytüşşebap - Şemdinli
19. Hatay Merkez (Antakya) ve Şenköy bucakları - Altınözü - Dört Yol - (Yalnız Pa-yas bucağı serbesttir) İskenderun - Yayladağ
20. İstanbul Atabey
21. Isparta Bakırköy (Yalnız Mahmutbey bucağı serbesttir) Çatalca - Eyüp (Rami serbesttir) Kartal - Silivri - Yalova
22. İzmir Merkez - Bayındır - Bergama - Çeşme - Dikili - Foça - Karaburun - Karşıyaka - Kemalpaşa - Kiraz - Kınık - Menemen - Ödemiş - Seferihisar - Tire - Torbalı - Urla - Bornova - Selçuk
23. Kırklareli Merkez - Babaeski - Demirköy - Lüleburgaz - Kofçaz - Pehlivan köyü
24. Kocaeli Merkez - (İzmit) Gebze - Gölcük - Karamürsel - Kaynarca
25. Kütahya Emet
26. Malatya Merkez - Akçadağ - Doğanşehir - Pütürge - Arguvan
27. Manisa Akhisar - Alaşehir - Demirci - Gördes - Kırkağaç - Kula - Salihli - Sarıgöl - Saruhanlı - Selendi - Soma - Turgutlu - Merkez
28. Mardin Merkez - Derik - Kızıltepe - (Yalnız Gurs bölgesi)
29. Muğla Merkez - Bodrum - Datça - Fethiye - Marmaris - Milâs - Ula - Yatağan
30. Muş Merkez
31. Rize Pazar
32. Sakarya Adapazarı (Sapanca hariç diğer bucaklarda tütün ekimi serbesttir) Ak-yazı - Geyve - Hendek

33. Samsun	Samsun - Merkez - Alaçam - Bafra - Çarşamba - Havza - Kavak - Vezirköprü
35. Siirt	Beşiri - Kozlu - Sason
34. Sinop	Merkez - Gerze
36. Tekirdağ	Merkez - Çerkesköy - Çorlu - Hayrabolu - Malkara - Muratlı - Saray - Şarköy
37. Tokat	Merkez - Almus - Erbaa - Niksar - Turhal
38. Trabzon	Merkez - Akçaabat - Afşin - Maçka - Yomra
39. Tunceli	Hozat - Mazgirt - (Çarşancak bucağı serbesttir) Pertek
40. Uşak	Merkez - Eşme - Sivash - Ulubey
41. Van	Çatak - Gevaş

(3) NUMARALI CEVVEL
(Madde 53)

Ambara teslim
müddetleri

III			
1.	Adana	»	» 30 Nisanı
2.	Adıyaman	»	» 31 Mayıs
3.	Amasya	»	» 30 Haziranı
4.	Artvin	»	» 30 Haziranı
5.	Aydın	»	» 30 Nisanı
6.	Balıkesir	»	» 31 Mayıs
7.	Bilecik	»	» 31 Mayıs
8.	Bingöl	»	» 31 Mayıs
9.	Bitlis	»	» 31 Mayıs
10.	Bolu	»	» 31 Mayıs
11.	Burdur	»	» 30 Nisanı
12.	Bursa	»	» 31 Mayıs
13.	Çanakkale	»	» 31 Mayıs
14.	Denizli	»	» 30 Nisanı
15.	Diyarbakır	»	» 30 Nisanı
16.	Edirne	»	» 30 Haziranı
17.	Gaziantep	»	» 31 Mayıs
18.	Hakkâri	»	» 31 Mayıs
19.	Hatay	»	» 30 Nisanı
20.	İstanbul	»	» 31 Mayıs
21.	İsparta	»	» 30 Nisanı
22.	İzmir	»	» 30 Nisanı
23.	Kırklareli	»	» 30 Haziranı
24.	Kocaeli	»	» 31 Mayıs
25.	Kütahya	»	» 31 Mayıs
26.	Malatya	»	» 31 Mayıs
27.	Manisa	»	» 30 Nisanı
28.	Mardin	»	» 30 Nisanı
29.	Muğla	»	» 30 Nisanı
30.	Muş	»	» 31 Mayıs
31.	Rize	»	» 31 Mayıs
32.	Sakarya	»	» 31 Mayıs
33.	Samsun	»	» 15 Temmuz
34.	Sinop	»	» 31 Mayıs
35.	Sirt	»	» 31 Mayıs
36.	Tekirdağ	»	» 30 Haziranı
37.	Tokat	»	» 15 Temmuz
38.	Trabzon	»	» 31 Mayıs
39.	Tunceli	»	» 31 Mayıs
40.	Uşak	»	» 30 Nisanı
41.	Van	»	» 30 Haziranı

(4) NUMARALI CETVEL

Muhtelif muntakalardaki tütünlerin birinci sene için firelerini gösterir cetvel

(Madde : 70)

Bölge	İLLER	Ambar fireleri		İşleme fireleri	
		Birinci 6 ay içinde	İkinci 6 ay içinde	1 Marttan 31 Ağustos kadar 1 Eylül den itibaren	Şubat sonuna kadar
Ege	Aydın, Balıkesir, Denizli, Eskişehir, İsparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak	5	3	3	2
Marmara	Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Kocaeli, Kırklareli, Sakarya, Tekirdağ	5	4	5	4
Karadeniz	Balıkesir (Agonya, Gönen kazaları)	6	5	5	4
	Amasya, Sinop, Samsun	5	4	5	4
	Çoruh	5	4	4	3
	Tokat	7	4	5	4
	Rize, Trabzon	6	4	5	4
Doğu ve Güney - Doğu	Adıyaman, Bitlis, Burdur, Diyarbakır, Hakkâri, Hatay, Malatya, Mardin, Muş, Tunceli, Seyhan, Siirt, Van	8	6	6	5

- Gaziantep'te yetişen Hasankeyf tütünlerinden % 45 çöp firesi indirilir.
- Tömbekiler için Doğu ve Güney - Doğu tütünlerinin fire nisbetleri uygulanır.
- Yeniden tütün dikilecek iller için, dikilen çeşidin bu cetvelde gösterilen fire nisbetleri uygulanır.
- Mütaakıp senelerde ambar fireleri % 1,5 hesab edilir.
- Mütaakıp seneler için işleme fireleri birinci sene için tesbit edilen nisbetin yarısı olarak hesab edilir.

[2] NUMARALI SÖZLEŞME

EKİCİNİN

Vilâyeti Kazası
Nahiyesi
Köyü Mahallesi
Adı, soyadı
Yaşı
Adresi
Kanuni ikametgâhı
Cüzdan numarası

SATILAN TÛTÜNÜN

Cinsi Denk adedi
Mahsul Beher denkte dara
Görmez Sâfi kilosu
Mahsul senesi sâfi kilosunun fiyatı

Yukarıda gösterilen tütünler tarafından ekiciye olarak lira kuruş verilmiştir. Teslim ve teslim sırasında denklerde küflü veya çürüğü tütün bulunursa ekici bunları denklenden çıkaracak veya bu yüzden sikletten düşülecek miktar hakkında alıcı ile anlaşılacaktır.

Aksi bir anlaşma kaydı bulunmadıkça denk sargılarının ekiciye iadesi mecburidir.

ALICİNİN

Vilâyeti Kazası
Nahiyesi
Köyü Mahallesi
Adı, soyadı
Yaşı
Adresi
Kanuni ikametgâhı

HUSUSİ ŞARTLAR

(..... sayılı Kanuna aykırı olmamak şartıyla)

Şahitler

Alıcı

İşbu mukavelenamede adı ve sanı sayılı ekici Tekel İdaresinin numaralı ve/...../19.... tarihli cüzdanı mucibince sahibi bulunduğu tütününü bu mukavelenamede adı sanı kayıtlı alıcıya satmış ve alıcı da kabul etmiştir. Tütünler en geç / / 19 tarihine kadar daki ambara indirilip usulü dairesinde devir ve teslim olunacak ve bu müddet zarfında ekici tütünleri iyice muhafaza edecek ve ezik basık gibi tütünün nefasetini bozacak hallerde meydan vermeyecektir. Alıcı devir muamelesinin bitirildiği kendisine ve kabul olmazsa kanuni ikametgâhına bildirildiği tarihten itibaren en geç on gün içinde tütünleri teslim edip bedelini ödiyecektir.

Bu mukavelenamenin tatbik ve icrasından doğacak bütün ihtilâflar Tütün ve Tütün Tekeli Kanununun 25, 26, 27 nci maddelerinde tasrih kılınan şekiller dairesinde halledilecektir.

Bu mukavele iki nüsha olarak/...../19 tarihinde de tanzim ve iki tarafça muhteviyatı dinlenip anlaşıldıktan sonra imza ve teati olunmuştur.

...../...../19..... mahal ismi

Ekici

Pul

(1) NUMARALI CETVEL

(Madde 3 - 71)

1. Adana Merkez (Misis Bucağı) - Bahçe - Ceyhan
2. Adıyaman Merkez - Besni - Çelikhan - Gerger - Kâhta - Samsat
3. Amasya Gümüşhacıköy - Merzifon - Taşova
4. Artvin Merkez - Ardanuç - Borçka - Şavşat - Yusufeli
5. Aydın Merkez - Bozdoğan - Çine - Germencik - Karacasu - Koçarlı - Kuşadası - Kuyucak - Nazilli - Söke
6. Balıkesir Merkez - Ayvalık - Bigadiç - Burhaniye (Armutova Bucağı) - Erdek - Gönen - İrvindi - Kepsut - Manyas - Savaştepe - Sındırgı - Susurluk
7. Bilecik Merkez - Osmaneli - Pazaryeri - Söğüt
8. Bingöl Solhan
9. Bitlis Merkez - Hizan - Mutki
10. Bolu Düzce
11. Burdur Bucak (Virjinya tütünü)
12. Bursa Merkez - Gemlik - İnegöl - İznik - Karacabey - Keleş - Mudanya - Mustafa Kemalpaşa - Orhangazi - Yenişehir
13. Çanakkale Biga - Çan - Yenice
14. Denizli Merkez - Acıpayam - Buldan - Çal - Çivril - Güney - Kale - Tavas
15. Diyarbakır Bismil - Çınar - Hazro - Kulpa - Lice - Silvan
16. Edirne Merkez - Havsa - İpsala - Keşan - Lâlapaşa - Meriç - Uzunköprü
17. Elâzığ Palu
18. Gaziantep Merkez (Hasankeyf tütünü)
19. Giresun Şebinkarahisar
20. Gümüşane Torul
21. Hakkâri Beytüşşebap - Çukurca - Şemdinli - Yüksekova (Oramar Bucağı)
22. Hatay Altınöz - Dörtöyl (Payas Bucağı) - İskenderun - Yayladağ
23. İsparta Atabey
24. İstanbul Bakırköy (Mahmutbey Bucağı) - Çatalca - Eyüp (Rami Bucağı) - Kartal - Silivri - Yalova
25. İzmir Merkez - Bayındır - Bergama - Bornova - Çeşme - Dikili - Foça - Karaburun - Karşıyaka - Kemalpaşa - Kiraz - Kınık - Menemen - Ödemiş - Seferihisar - Selçuk - Tire - Torbalı - Urla
26. Kırklareli Merkez - Babaeski - Demirköy - Kofçaz - Lüleburgaz - Pehlivanlık
27. Kocaeli Merkez - Gebze - Gölcük - Karamürsel - Kaynarca
28. Konya Hadim (Tömbeki tütünü)
29. Kütahya Emet
30. Malatya Merkez - Akçadağ - Arguvan - Doğanşehir - Pütürge
31. Manisa Merkez - Akhisar - Alaşehir - Demirci - Gördes - Kırkağaç - Kula - Salihli - Sarıgöl - Saruhanlı - Selendi - Soma - Turgutlu
32. Mardin Merkez (Şuri köyü) - Derik - Kızıltepe (Gurs bölgesi)
33. Muğla Merkez - Bodrum - Datça - Fethiye - Marmaris - Milâs - Ula - Yatağan
34. Muğla Merkez

35. Rize	Pazar (Püro tütünü)
36. Sakarya	Merkez - Akyazı - Geyve - Hendek
37. Samsun	Merkez - Alaçam - Bafra - Çarşamba - Havza - Kavak - Vezirköprü
38. Siirt	Beşiri - Eruh - Kozluk - Sason - Şırnak
39. Sinop	Merkez - Gerze
40. Tekirdağ	Merkez - Çerkesköy - Çorlu - Hayrabolu - Malkara - Muratlı - Saray - Şarköy
41. Tokat	Merkez - Almus - Erbaa - Niksar - Turhal
42. Trabzon	Merkez - Akçaabat - Arsin - Maçka - Yomra
43. Tunceli	Hozat - Mazgirt (Çarsancak Bucağı) - Pertek
44. Uşak	Merkez - Eşme - Karahallı - Sivahlı - Ulubey
45. Van	Çatak - Gevaş

(3) NUMARALI CETVEL
(Madde 51)

İli	Ambara teslim müddetleri
1. Adana	Ertesi senenin 30 Nisanı
2. Adıyaman	» » 31 Mayıs
3. Amasya	» » 30 Haziran
4. Artvin	» » 30 Haziran
5. Aydın	» » 30 Nisan
6. Balıkesir	» » 31 Mayıs
7. Bilecik	» » 31 Mayıs
8. Bingöl	» » 31 Mayıs
9. Bitlis	» » 31 Mayıs
10. Bolu	» » 31 Mayıs
11. Burdur	» » 30 Nisan
12. Bursa	» » 31 Mayıs
13. Çanakkale	» » 31 Mayıs
14. Denizli	» » 30 Nisan
15. Diyarbakır	» » 30 Nisan
16. Edirne	» » 30 Haziran
17. Elâzığ	» » 30 Haziran
18. Gaziantep	» » 31 Mayıs
19. Giresun	» » 30 Haziran
20. Gümüşane	» » 30 Haziran
21. Hakkâri	» » 31 Mayıs
22. Hatay	» » 30 Nisan
23. İsparta	» » 30 Nisan
24. İstanbul	» » 31 Mayıs
25. İzmir	» » 30 Nisan
26. Kırklareli	» » 30 Haziran
27. Kocaeli	» » 31 Mayıs
28. Konya	» » 30 Haziran
29. Kütahya	» » 31 Mayıs
30. Malatya	» » 31 Mayıs
31. Manisa	» » 30 Nisan
32. Mardin	» » 30 Nisan
33. Muğla	» » 30 Nisan
34. Muş	» » 31 Mayıs
35. Rize	» » 31 Mayıs
36. Sakarya	» » 31 Mayıs
37. Samsun	» » 15 Temmuz
38. Siirt	» » 31 Mayıs
39. Sinop	» » 31 Mayıs
40. Tekirdağ	» » 30 Haziran
41. Tokat	» » 15 Temmuz
42. Trabzon	» » 31 Mayıs
43. Tunceli	» » 31 Mayıs
44. Uşak	» » 30 Nisan
45. Van	» » 30 Haziran

(4) NUMARALI CETVEL

Muhtelif mntakalardaki tütünlerin birinci sene için firelerini gösterir cetvel

(Madde : 68)

Bölgeler	İLLER	Ambar fireleri		İşleme fireleri	
		Birinci 6 ay içinde	İkinci 6 ay içinde	1 Marttan 31 Ağustos'a kadar 1 Eylül'den Şubat sonuna kadar	
Ege	Aydın, Balıkesir, Denizli Isparta, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak	5	3	3	2
Marmara	Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya, Tekirdağ	5	4	5	4
	Balıkesir (Agonya, Gönen ilçeleri)	6	5	5	4
Karadeniz	Amasya, Samsun, Sinop	5	4	5	4
	Artvin	5	4	4	3
	Tokat	7	4	5	4
	Giresun, Gümüşane, Rize, Trabzon	6	4	5	4
Doğu ve Güney - Doğu	Adana, Adıyaman, Bingöl, Bitlis, Burdur, Diyarbakır, Elâzığ, Hakkâri, Hatay, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Tunceli, Van	8	6	6	5

- A) Gaziantep'te yetişen Hasankeyf tütünlerinden % 45 çöp firesi indirilir.
 B) Tömbekiler için Doğu ve Güney - Doğu tütünlerinin fire nisbetleri uygulanır.
 C) Yeniden tütün dikilecek iller için, dikilen çeşidin bu cetvelde gösterilen fire nisbetleri uygulanır.
 D) Mütaakıp senelerde ambar fireleri % 1,5 hesab edilir.
 E) Mütaakıp seneler için işleme fireleri birinci sene için tesbit edilen nisbetin yarısı olarak hesab edilir.

[2] NUMARALI SÖZLEŞME

(Madde — 21)

EKİCİNİN

Vilâyeti Kazası
Nahiyesi
Köyü Mahallesi
Adı, soyadı
Yaşı
Adresi
Kanuni ikametgâhı
Cüzdan numarası

SATILAN TÛTÜNÜN

Cinsi Denk adedi
Mahsul Beher denkte dara
Görmez Sâfi kilosu
Mahsul senesi sâfi kilosunun fiyatı
Yukarda gösterilen tütünler
tarafından ekiciye olarak lira
..... kuruş verilmiştir. Teslim ve teslim
sırasında denklede küflü veya çü-
rügü tütün bulunursa ekici bunları denkle-
den çıkaracak veya bu yüzden sikletten dü-
şülecek miktar hakkında alıcı ile anlaşıl-
acaktır.

Aksi bir anlaşma kaydı bulunmadıkça
denk sargılarının ekiciye iadesi mecburidir.

İşbu mukavelenamede adı ve sanı yazılı ekici
Tekel İdaresinin numaralı ve/...../19....
tarihli cüzdanı mucibince sahibi bulunduğu
..... tütününü bu mukavelename-
de adı sanı kayıtlı alıcıya satmış ve alıcı da ka-
bul etmiştir. Tütünler en geç / / 19
tarihine kadar daki ambara indirilip
usulü dairesinde devir ve teslim olunacak ve bu
müddet zarfında ekici tütünleri iyice muhafaza
edecek ve ezik basık gibi tütünün nefasetini bo-
zacak hallere meydan vermiyecektir. Alıcı devir
muamelesinin bitirildiği kendisine ve kabul ol-
mazsa kanuni ikametgâhına bildirildiği tarihten
itibaren en geç on gün içinde tütünleri teslim
edip bedelini ödiyecektir.

ALICININ

Vilâyeti Kazası
Nahiyesi
Köyü Mahallesi
Adı, soyadı
Yaşı
Adresi
Kanuni ikametgâhı

HUSUSİ ŞARTLAR

(..... sayılı Kanuna aykırı olmamak
şartiyle)

Bu mukavelenamenin tatbik ve icrasında
doğacak bütün ihtilâflar Tütün ve Tütün Tekeli
Kanununun 25, 26, 27 nei maddelerinde tasrih
kılınan şekiller dairesinde halledilecektir.

Bu mukavele üç nüsha olarak/...../19
tarihinde de tanzim ve iki tarafça
muhteviyatı dinlenip anlaşıldıktan sonra imza
ve teati olunmuştur.

...../...../19..... mahal ismi

Ekici

Pul

Şahitler

Alıcı